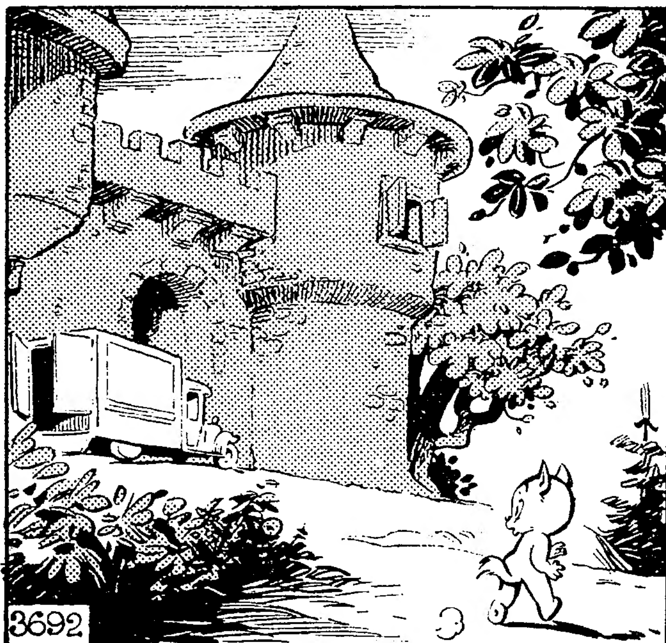
TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

3692 Toen Tom Poes op een mooie ochtend in het voorjaar een wandeling maakte, zag hij een verhuiswagen voor slot Bommelstein staan. „Zou heer Ollie gaan vertrekken?" zo vroeg hij zich af. „Maar dat zou hij toch wel verteld hebben; er moet iets anders aan de hand zijn." En door nieuwsgierigheid gedreven spoedde hij zich het gazon op naar de plaats waar een luid geroep en gekraak de aanwezigheid van verhuizers deed vermoeden. Een onverwacht tafereel trof zijn oog.

Twee werklieden waren doende een zeer grote kast door een raam van Bommelstein naar binnen te werken. Het was een opvallend meubel, versierd met krullen, ovalen en allerhande ornamentiek en bekroond door een vogel met uitgespreide vleugels. Het geheel was uitgevoerd in zwaar hout en het was duidelijk dat het te omvangrijk was voor heer Bommels venster.

„Een beetje opduwen!" riep één van de verhuizers en de ander vulde aan: „Zakken een eindje Jaap! We moeten hem over rechts gooien." „Voorzichtig toch, heren", drong Joost aan die bekommerd toekeek. „Denk om het glas in lood; als ik zo vrij mag wezen!"

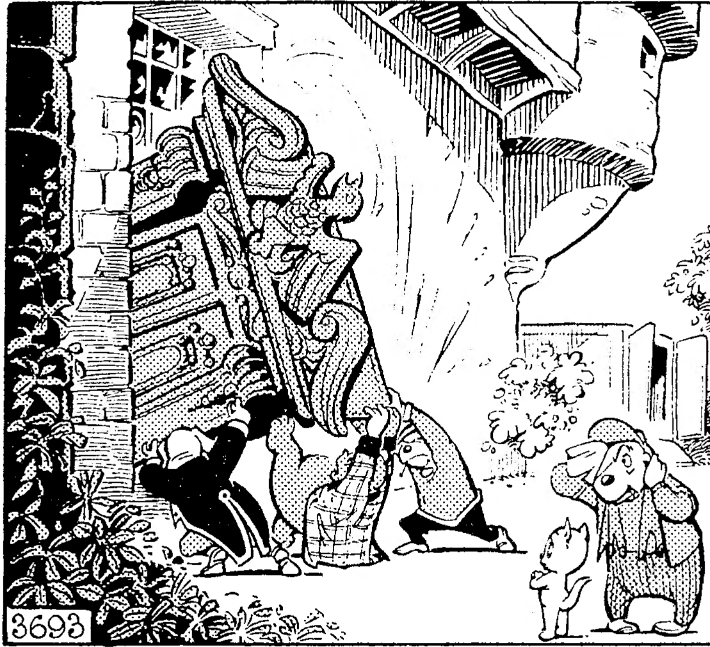
„Ja-ja, v-voorzichtig!" riep heer Ollie. „Dit is een kostbare kast; een zeldzaam stuk, als u begrijpt wat ik bedoel! Ik heb het gekocht op de veiling van Notaris Fijnstappers inboedel. Het zou vreselijk zijn als er een krasje op kwam!"

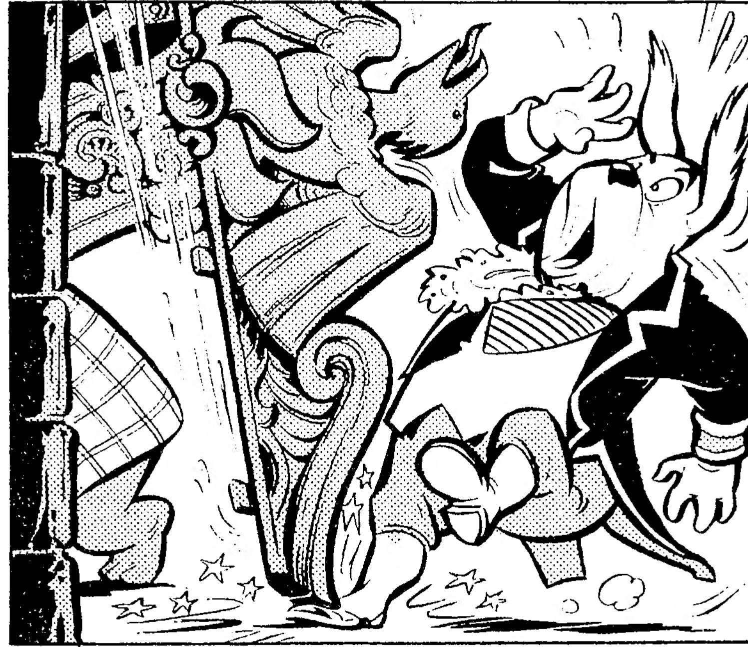
„Hm", mompelde Tom Poes, „als het bij een krasje blijft mag heer Bommel niet mopperen."

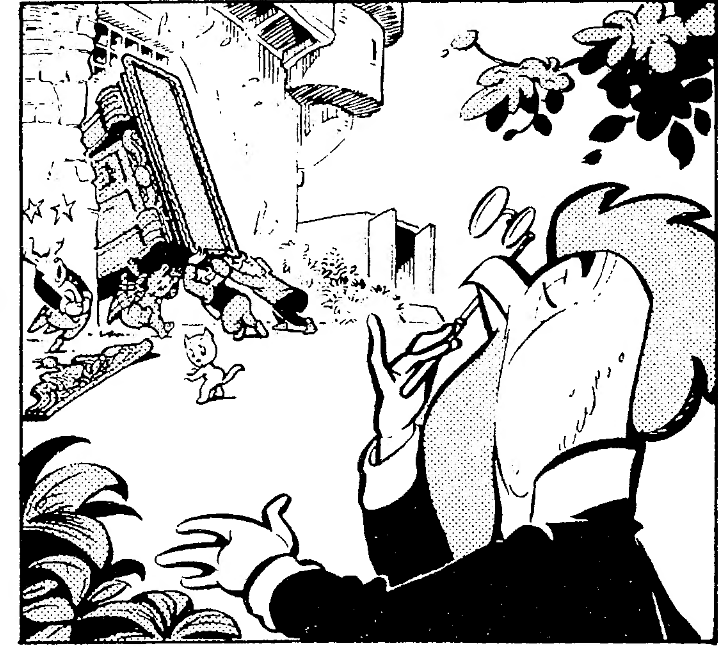
930304

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

3693 De verhuizers duwden en sjorden aan het kolossale meubel doch het was al gauw duidelijk, dat ze het zonder hulp niet naar binnen konden krijgen. Daarom trad Joost nader om een helpende hand te bieden.

De kast wankelde op het kozijn heen en weer, de sponningen van het venster kraakten, doch verder veranderde er niets aan de toestand.

„Het verhuiswezen is mijn lijn niet, als u mij toestaat", zei de trouwe knecht. Hij trad terug en wiste zich met een zakdoek de handen af.

Nu zijn steun zo plotseling ontviel zakte het meubel met een scheurend geluid naar voren. De fraaie kroonlijst bleef ergens achter steken en brak knallend van zijn bevestiging af.

„Van onderen!" riep een der verhuizers nog. Maar het was reeds te laat.

De ijzerhouten vogel stortte ter aarde; precies op de tenen van de beklagenswaardige bediende. Deze slaakte een akelige kreet, die door de lentewind werd voortgedragen en zodoende het oor van een voorbijganger trof. Het was de markies de Cantecler van Barneveldt, die na een wandeling huiswaarts stapte.

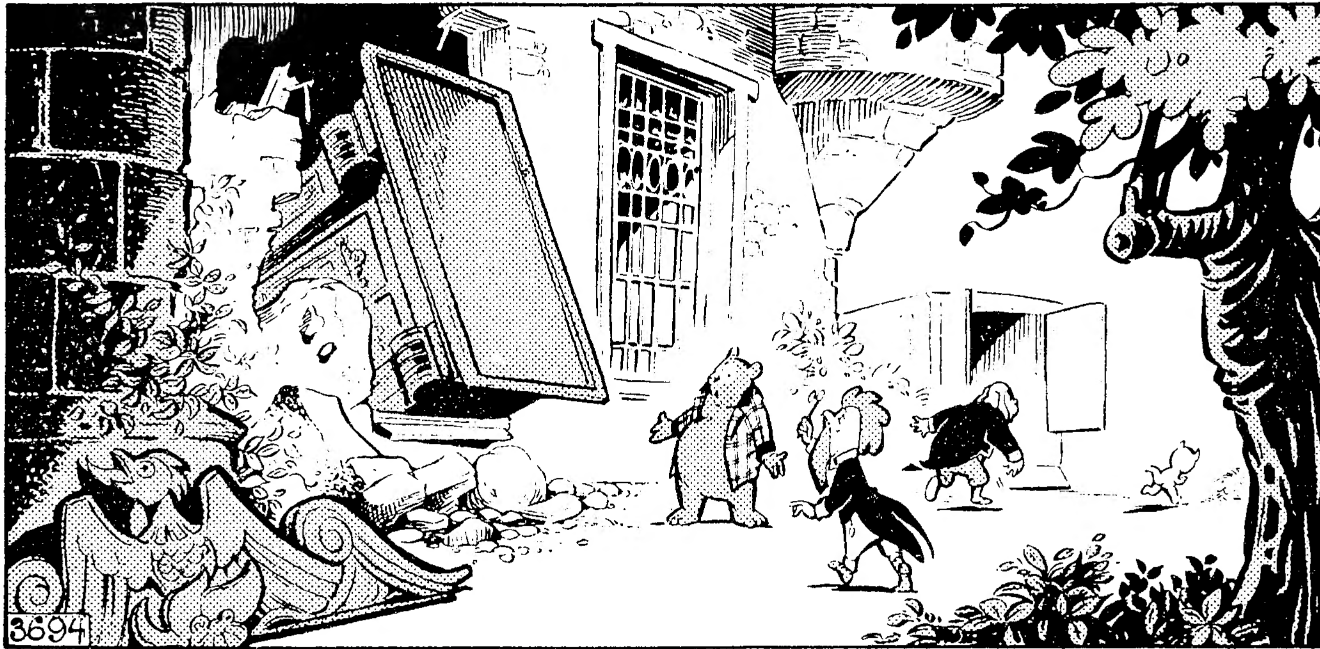
„Parbleu!" prevelde de edelman, „daar is deze Bommel warempel een tuinfeest aan het geven!"

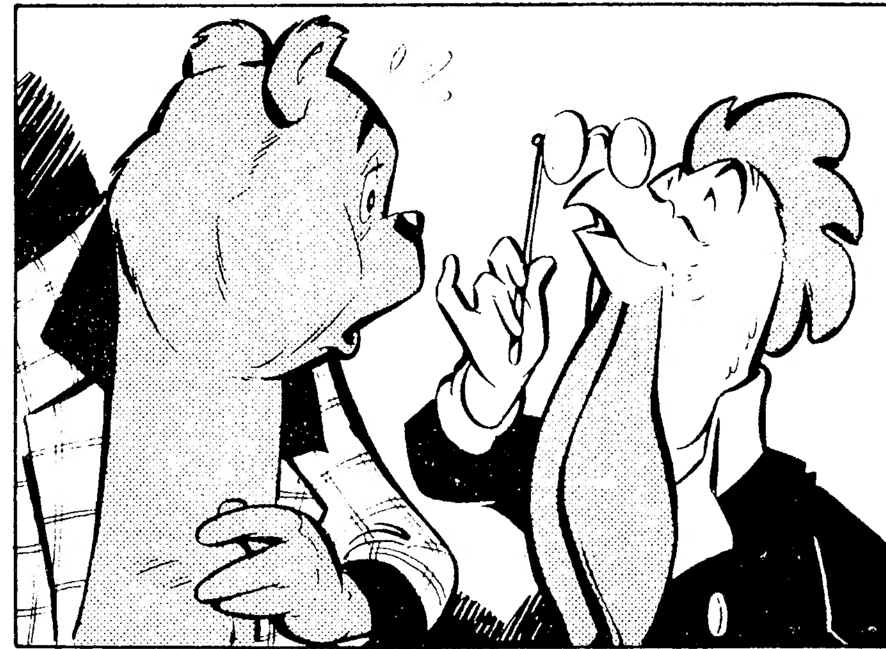
Hij hield de pas in en richtte zijn lorgnet op het toneeltje.

„Of nee", hernam hij na een poosje, „het is erger. De lomperik is met zijn vrienden bezig het meubilair naar buiten te dragen. Schoonmaak, wed ik. Het is toch wel stuitend!"

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

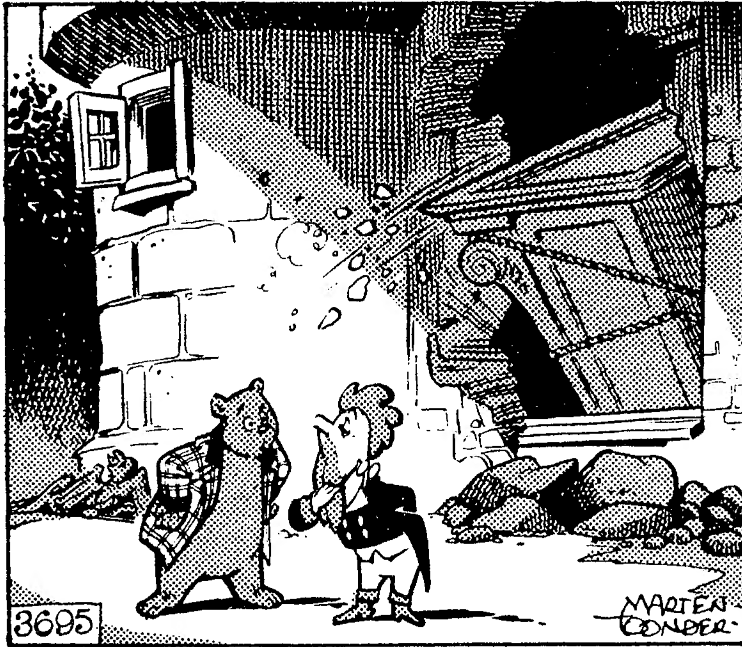
3694 Joost hinkte enige tijd zwijgend rond. Aan zijn vertrokken gelaat was te zien dat de kroonlijst hem pijnlijk getroffen had, maar omdat er zoveel te doen was, had niemand tijd om zich met zijn leed te bemoeien.
Want de kast, die nu van zijn bovenkast ontdaan was, schoot plotseling naar binnen en rukte de sponningen van het venster uit hun verband. Het omringende metselwerk liet nu ook los, zodat een gedeelte, van de gevel ter aarde stortte.

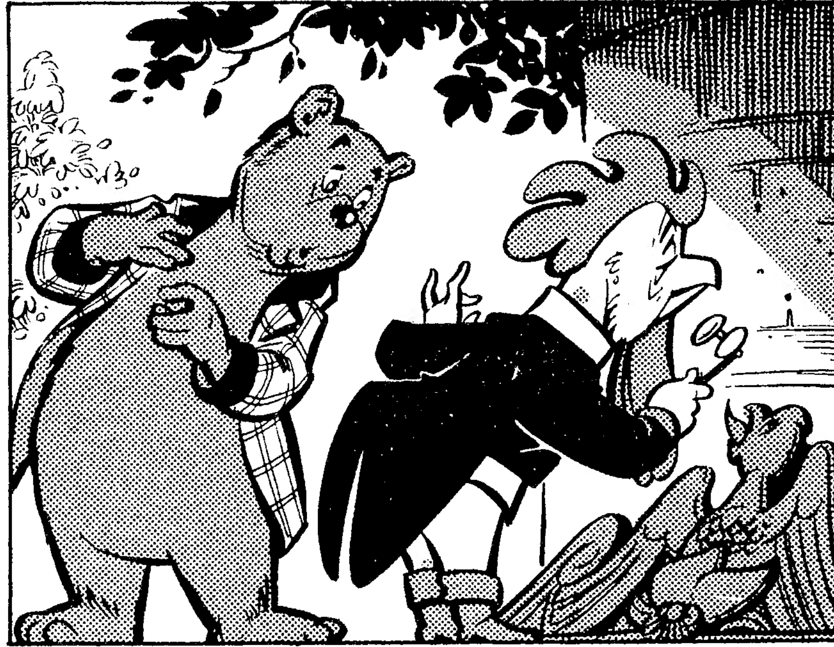
„Niet doen!" kreet heer Ollie, die ontredderd tussen het gebeuren stond. „Tom Poes! Doe dan toch iets!"
„Hm", zei Tom Poes tot zichzelf. „Het enige wat ik kan doen is de metselaar er bij halen."

Hij voegde de daad bij het woord. Joost was intussen naar binnen gestrompeld om zijn voet te verplegen en de verhuizers hadden zich door het gat in de muur in de kamer begeven om het meubel op de daartoe bestemde plaats te zetten.
Heer Bommel stond dus eenzaam op het gazon de handen te wringen toen de markies op hem toetrad.
„Hoe nu, Bommel?" vroeg de edelman. „Zijt ge bezig uw bouwval te slopen?"
„Hrmpf!" stamelde heer Ollie. „Gwg!"
„Het is de lente", hernam de ander glimlachend. „De natuur vernieuwt zich en de vogels bouwen hun nestjes. Ikzelf, heb vanmorgen de rozen gesnoeid en gij doet het uwe. Alleen zou ik het op prijs stellen wanneer ge iets minder luidruchtig te werk wilde gaan."

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

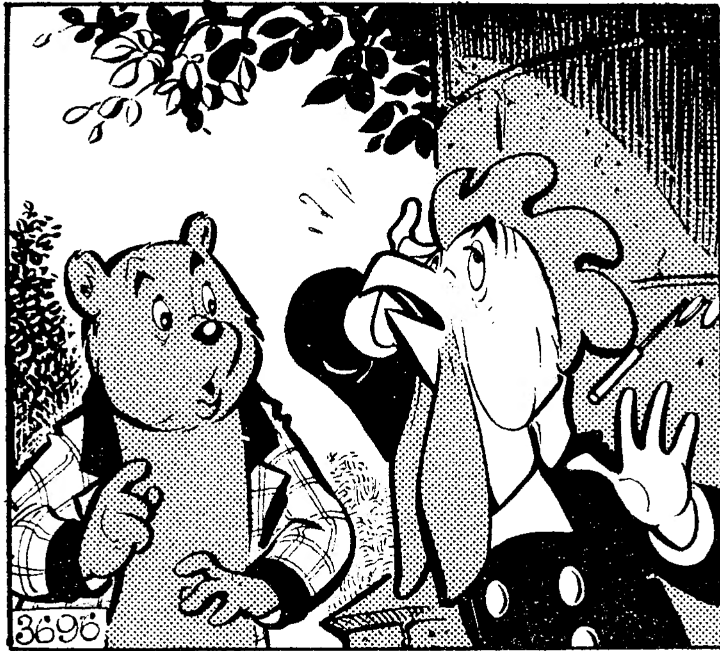
3695 „Ik ben niet aan het verbouwen!" riep heer Bommel geprikkeld. „Ik heb een kast gekocht; een zeldzaam stuk vol beeldhouwwerk en versieringen, als u begrijpt wat ik bedoel..."
De rest van zijn woorden werd onverstaanbaar gemaakt door een raspend geluid. Het was het kostbare meubel, dat door de ingestorte muur heen naar binnen werd getrokken.
„Ik zie het", zei de markies, door zijn oogglas starend. „Een heel opvallend kabinet, Bommel, werkelijk! Bij welke uitdrager hebt ge dat op de kop kunnen tikken?"
„Ik heb het van een veiling", zei heer Ollie uit de hoogte. „Het komt uit een deftige boedel, markies! Nu speelt geld geen rol voor iemand van onze stand, maar het zou u verbazen als u wist wat ik heb moeten betalen."
„Daar twijfel ik niet aan", prevelde de edelman. „Negen of misschien wel tien florijnen, schat ik. Maar wat hebben we daar?"
Hij boog zich over de kroonrand heen, die een verhuizer tegen de gevel gezet had en bestudeerde het snijwerk aandachtig.
„De vogel phoenix", prevelde hij. „Hoe treffend! Hij herinnert mij aan een gedicht, dat mij onlangs inviel. Hoe was het ook weer?"
„Wat voor vogel?" vroeg heer Bommel, die voorkomen wilde dat de ander aan een gedicht begon. Doch het was reeds te laat. De markies sloot de ogen, hief een hand op en sprak op gedragen toon:

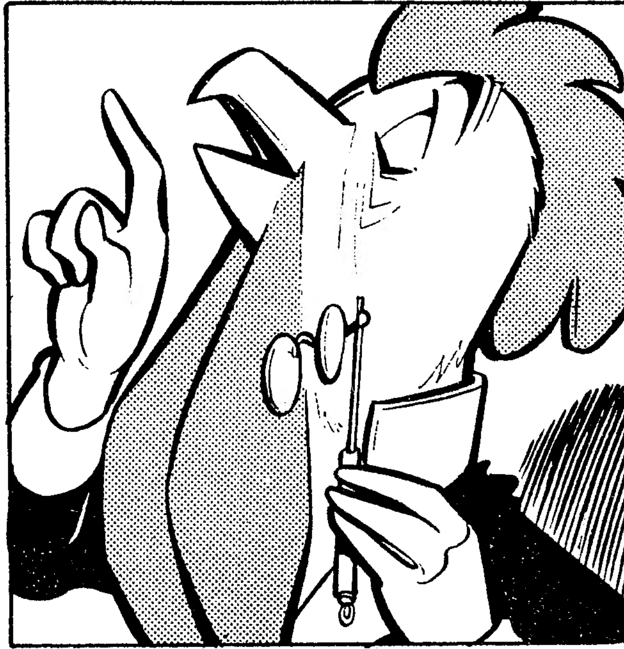
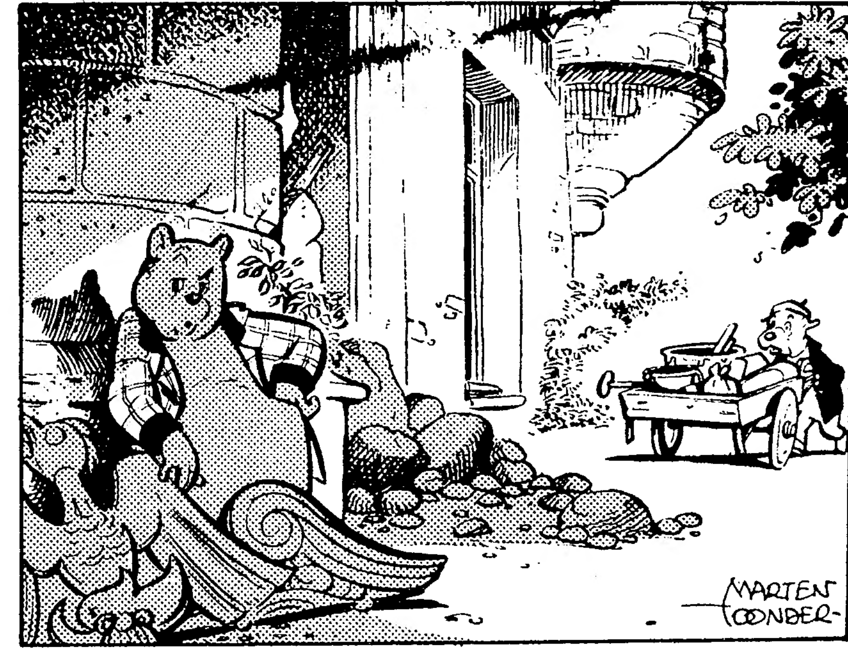
„Ziet om u henen en looft de natuur;
De boom, die zo zwart was, schiet knop!
Alles vernieuwt zich, al is het nog guur;
Gelijk een Phoenix, die juichend rijst op
Uit de sintels van 't louterend vuur!"

„Een feunix?" vroeg heer Ollie. „Wat is dat?"

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

3696 Heer Bommel had afwezig naar de markies geluisterd, want de dichtwerkjes van de edelman hadden altijd een versuffende werking op hem. Maar om te laten merken, dat hij goed had opgelet, knikte hij instemmend.

„Ja, ja, heel mooi", zei hij. „Een feunix hè? Dat is toch het merk van een kachel of zoiets?"

„Pardon?" stamelde de ander verblekend. Toen hief hij zich hoog op en staarde heer Ollie door zijn oogglas aan.

„De phoenix", hernam hij, „is iemand van zeer oude en goede familie. Hij is het symbool van het zich altijd weer vernieuwende leven."

„Het wat van het wat?" vroeg heer Bommel verbaasd.

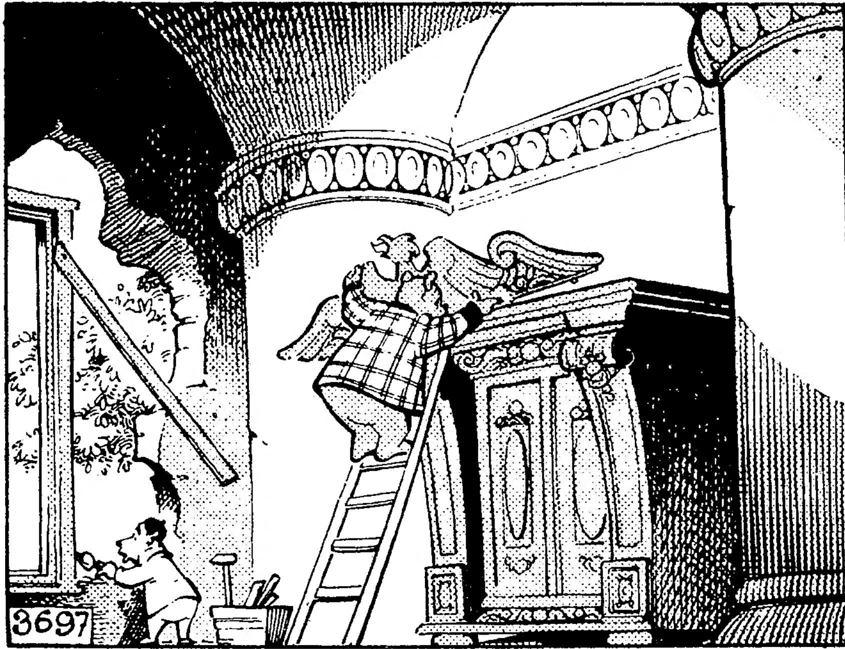
„Het zinnebeeld", zei de markies langzaam en duidelijk, „van het leven. Het leven, dat steeds weer nieuw wordt. Er zijn vele verhalen over in omloop, die ik u zou aanraden te lezen. Misschien kunt ge dan de ontwikkelingsgraad bereiken waarop ge kunst kunt aanhoren. Ik wens u veel geluk met uw kabinet, Bommel. Goede dag!"

Hij schreed met hoge passen heen en heer Ollie staarde hem verbluft na. Toen nam hij de kastrand op om die eens beter te bekijken.

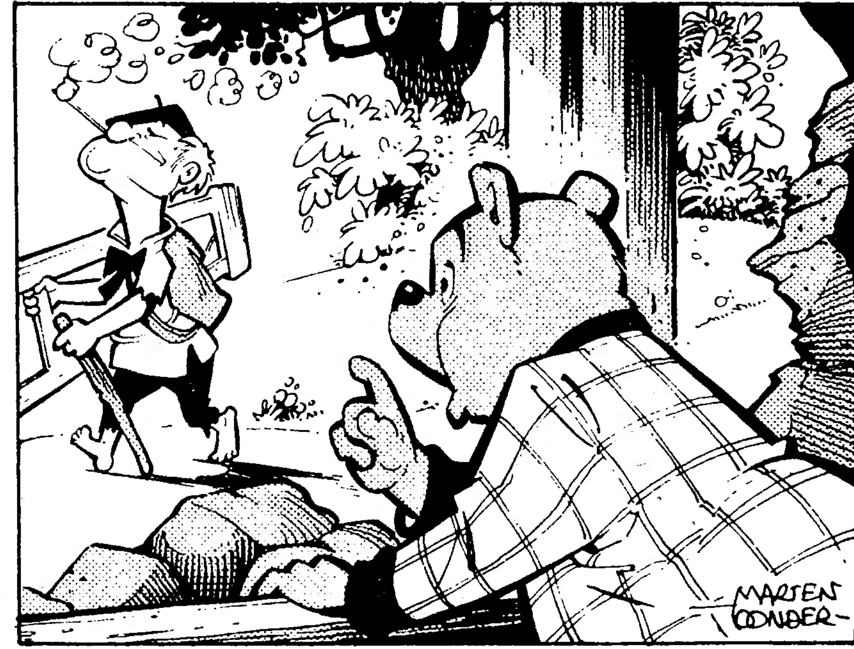
„Zo, dat is dus een feunix", prevelde hij. „Iemand van stand, zei de markies. Maar wat hij nu bedoelde met dat nieuwe leven snap ik niet. Waarom kan hij niet gewoon praten? Hij verbeeldt zich heel wat met zijn titel en zijn vervelende versjes. Ach, wat kan het mij ook schelen? Mijn kast is binnen, dat is de hoofdzaak. En daar komt de metselaar aan om de schade te herstellen."

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

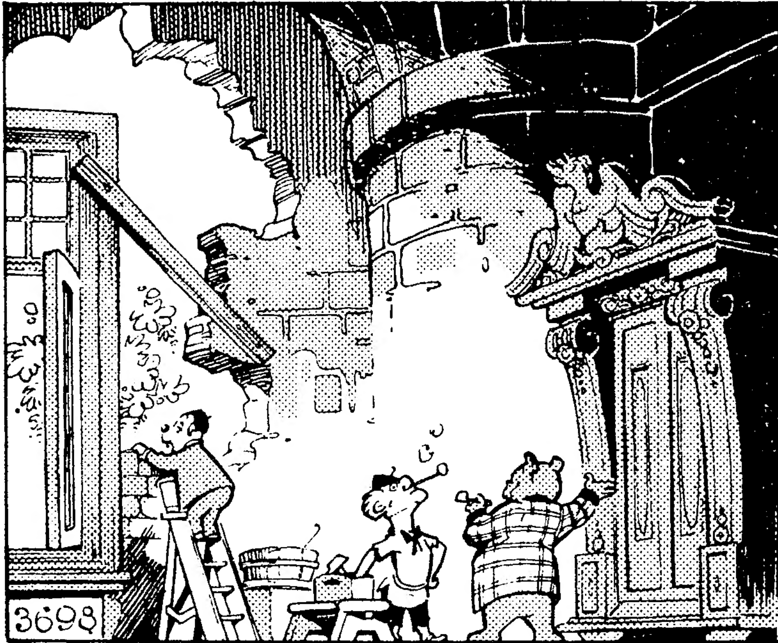

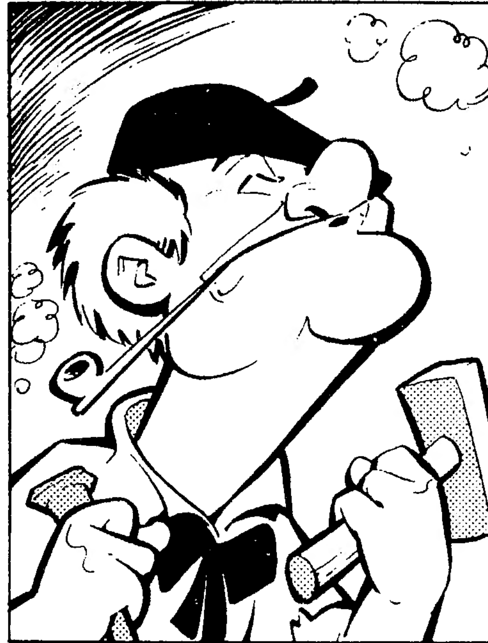
3697 De metselaar trok onmiddellijk aan het werk om de gevel te herstellen. Dat was ook wel nodig, want door het naar binnen trekken van de kast was de muur gedeeltelijk ingestort.
Maar het meubel stond nu waar het staan moest en dat was de hoofzaak, zoals heer Ollie tot zichzelf zei.
Hij plaatste met zorg de kroonlijst er weer bovenop en deed toen een pasje terug om eens goed te kijken.
„Hij is toch wel prachtig", prevelde hij. „Wat een mooi snijwerk en wat een krullen! Hoe kan het zo gemaakt worden! Kunstig hoor."
Doch toen trok zijn glimlach langzaam weg.
„Wat zou de markies toch bedoeld hebben?" vroeg hij zich af. „Hij praatte zo vreemd over die figuur daar boven op, die eh... die feunix bedoel ik. Zou hij soms de kast niet mooi gevonden hebben?"
Deze gedachte verontrustte heer Ollie. Want tenslotte had hij veel geld voor zijn kabinet betaald en hij had gehoopt, dat iedereen ervan onder de indruk zou geraken.
Nu wilde het toeval, dat er juist een beroemd kunstenaar het slot Bommelstein passeerde. Het was de schilder Terpen Tijn, die met zijn gereedschappen op weg was naar een onbekende bestemming.

Heer Bommel zag hem lopen en riep hem aan door het gat in zijn pui.
„Heer Tijn!" riep hij. „Wilt u eens komen kijken naar een kunstvoorwerp dat ik gekocht heb? Ik wil graag weten of het mooi is, als u begrijpt wat ik bedoel..."

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

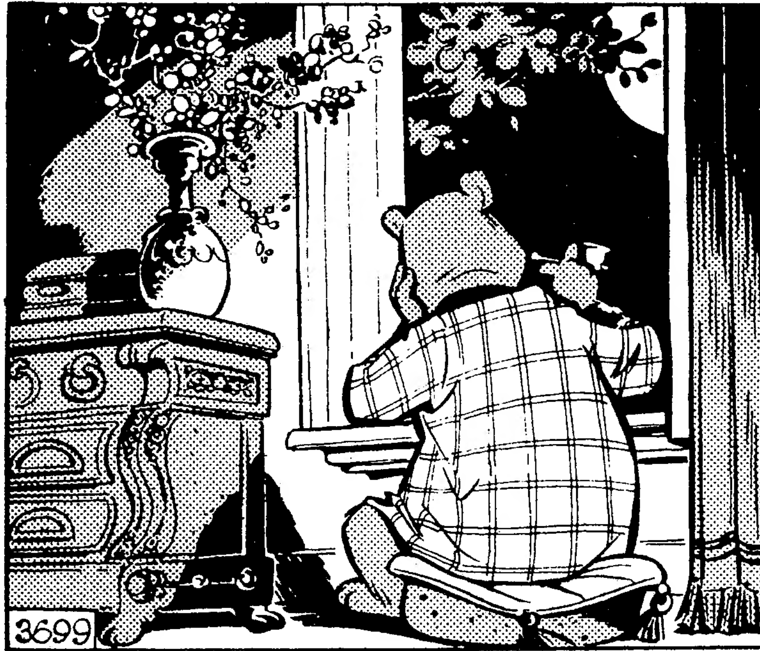

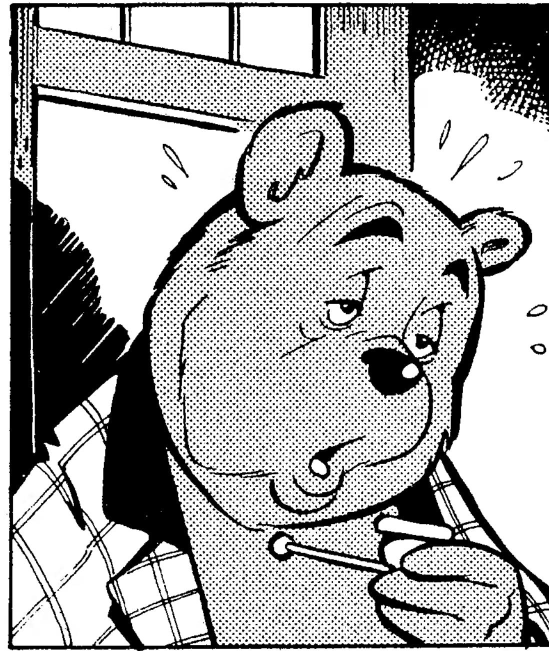

3698 De kunstenaar Tijn betrad de kamer en keek zoekend rond. Toen haalde hij snuffelend de neus op.
„Je had het toch over een kunstvoorwerp?'' vroeg hij. „Waar is dat dan? Ik zie hier niks dan burgermansfrutsels.''
Heer Ollie wierp een geschokte blik op zijn waardevolle inboedel, doch hij beheerste zich.
„Ik bedoel deze kast'', legde hij uit. „Hij is erg kostbaar en de heer van de veiling zei, dat het echt kokko... eh, kokko; ik bedoel rokkokokko is. Kunt u me ook zeggen of hij mooi is?''
„Rokkodinges?'' riep de schilder uit. „M'n zolen, makker! Logge huisvlijt van jongens-wat-zijn-we-knap.''
Hij trad wat dichter op het meubel toe en krabde er eens aan.
„Hm, goed hout'', hernam hij. „Maar het is doodgesneden. De trilling is eruit, vat je? Het vibreert niet meer.''
„O'', zei heer Bommel wat beteuterd. „Maar daar kan men toch wel iets aan doen? Wat dunkt u van een fijn laagje witte was en een wollen doek?
„Slap gezanik'', meende de kunstenaar. „De krullen er af en uitbijten dat is het enige.''
Zo sprekende nam hij een stuk gereedschap van de metselaar, die doende was met de ingestorte gevel — en voordat heer Ollie hem had kunnen tegenhouden hakte hij de fraaie vogel van de kroonrand.
„Dat knapt op'', stelde hij tevreden vast. „Geen vogels op je meubels daar word je vliegerig van. Ga zo maar verder, makker; ik heb nu geen tijd meer. Je vat het nu wel.''
En daarop verliet hij het vertrek, heer Ollie verbijsterd achterlatend.

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

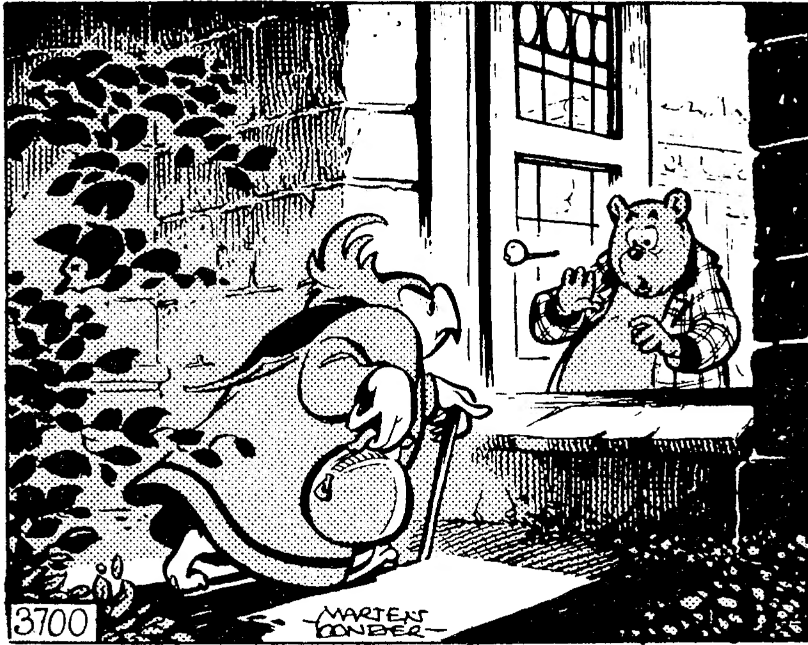

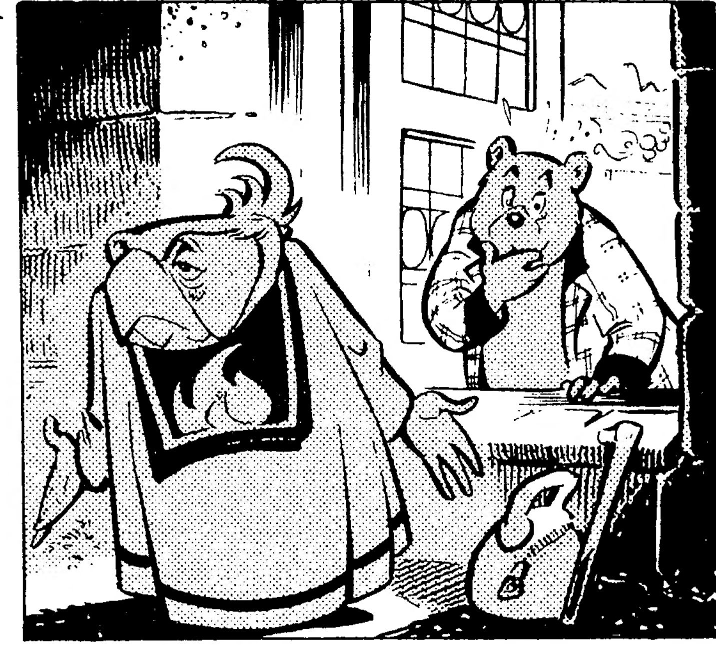
3699 De avond was gevallen. Heer Bommel zat aan het venster en staarde bekommerd naar de maan die bleek door de wolken scheen.
Van tijd tot tijd wierp hij een blik op de beschadigde kast, die achter hem stond en dan zuchtte hij.
„Het is moeilijk om een heer met smaak te zijn", zo prevelde hij. Hij omringt zich met fijne, kunstzinnige voorwerpen — en wat doet de domme buitenwereld? De gevel kapot rammen en de beeldhouwwerken van de meubels schrappen! Ach, ik wilde, dat ik eens iemand vond, die kon vibreren, zoals ik. Dan zou ik met hem over de diepere dingen van het leven spreken — en de kunst die ik hier bijeen heb gebracht. Maar helaas, ik ben een eenzaam heer zonder diepere aanspraak..."
Weemoedig keek hij naar de bomen, die zachtjes bewogen in de lentewind en als vanzelf neuriede hij een treurig wijsje mee, dat ergens uit zijn keel opklonk.
Het was een vreemd lied, dat gezongen werd door een versleten neus en dat enigszins klonk als: „Tijden komen, tijden gaan, Kris, kras, krinkelbaan..."
„Maar dat kan niet", sprak heer Ollie tot zichzelf. „Want wat is nu een krinkelbaan?"
Toen verstarde hij en staarde met open mond in de duisternis.
„Huh... h... het k-kan helemaal n-niet!" vervolgde hij met bleke lippen.
„W-want wat zingt er nu op dit uur van de nacht in mijn tuin?"
En hij boog zich bevend uit het venster.

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

3700 Heer Bommel leunde uit het venster en staarde met starre ogen in de duisternis. Het eentonige gezang kwam langzaam naderbij en ook vernam hij het breken van takken en het geschuifel van voetstappen.

„Manen komen, manen gaan", neuzelde de naderende zanger. „Na zwarte maan, de witte maan, kris, kras krinkelbaan..."

Het lied hield plotseling op en een gestalte trad in het licht. Het was een bejaarde vreemdeling, die zijn gebogen gestalte met een stok steunde en die een klein tasje voor zich uit droeg.

„Goedenavond goedvriend", sprak de oude.

„Eh... g-goede avond", zei heer Ollie onthutst. „W-wie b-bent u? Z-zoekt u iemand?"

„Juist", gaf de ander toe. „Ik zoek iemand. Zoeken is vinden."

„O", prevelde heer Bommel, „ja, ja. Z-zoekt u mij soms?"

„Dat is de vraag", kraste de grijsaard, naderbij tredend. „Het zou best kunnen, maar zeker is het niet. Zeker is weten."

Hij keek verlangend naar de verlichte kamer en dook huiverend wat dieper in zijn gewaad.

„Na het sterven van de zon volgt weer de dageraad", vervolgde hij. „Maar de nacht is fris."

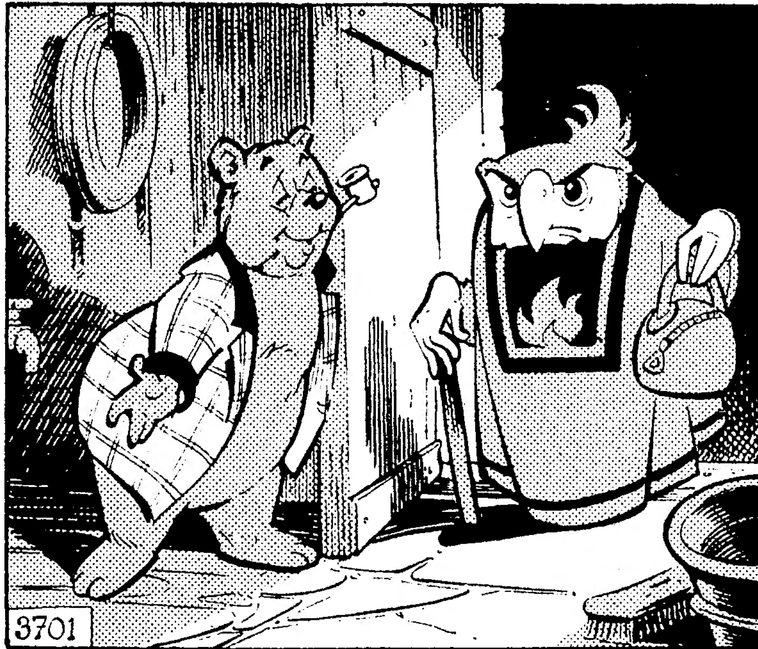
„Wat bedoelt u nu eigenlijk?" riep heer Ollie uit.

De vreemdeling wendde zich om en maakte een moedeloos gebaar.

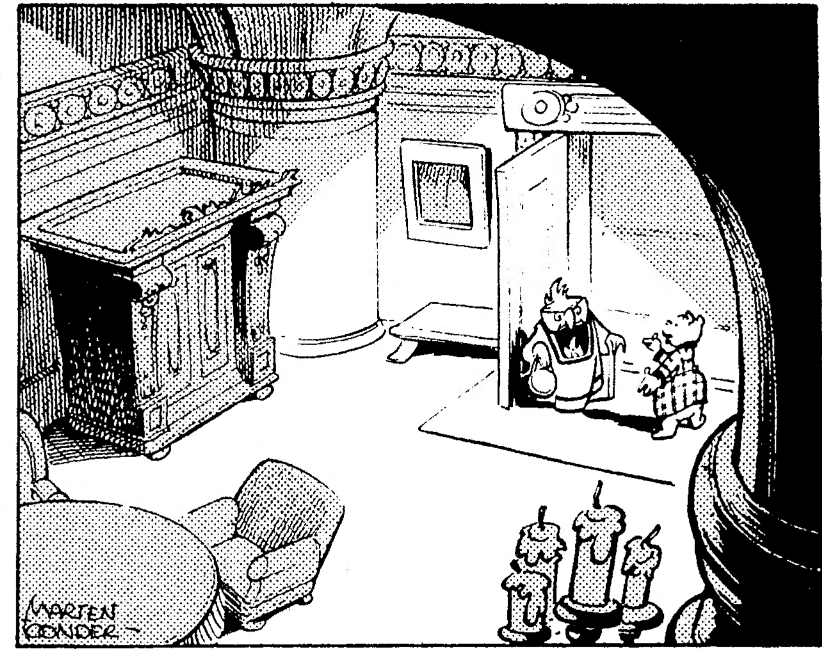
„Een vraag is geen antwoord", mompelde hij. „Ik ga maar; uw adres is het mijne niet. Slaap wel, goedvriend."

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

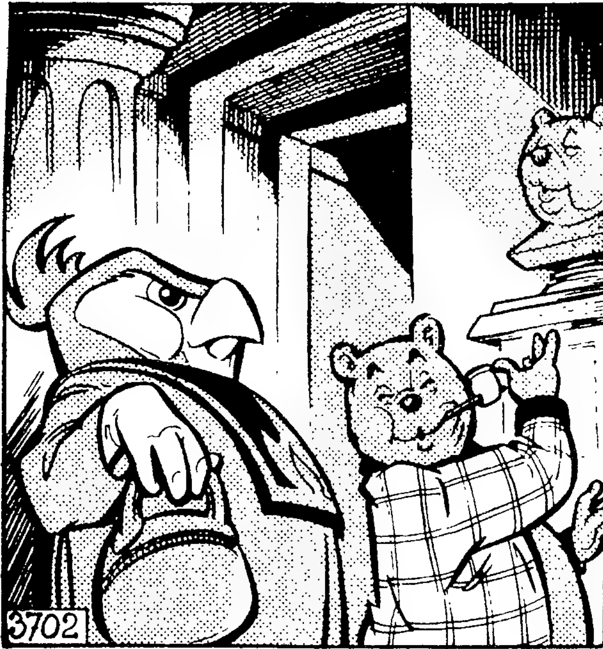

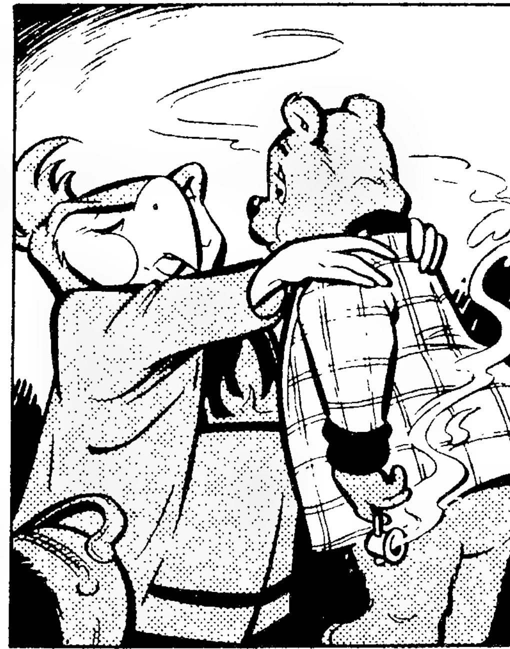
3701 Heer Bommel zag, dat de vreemdeling zich omdraaide en langzaam weer de duisternis tegemoet schuifelde.
Nu kwam zijn gevoel voor gastvrijheid echter in opstand, zodat hij opsprong en zich naar de achterdeur repte.
„Dit is iemand van stand", prevelde hij. „Dat merk ik, als heer, direct aan zijn mooie manier van spreken. En mijn goede vader zou het nooit hebben goedgekeurd, als ik zo iemand een onderdak weiger!"

Hij schoof haastig de grendels weg en opende de deur. Tot zijn verrassing stond de bejaarde reiziger reeds op de stoep.
„Dank, goedvriend", sprak hij. „Ik wist, dat u mij binnen zou nodigen. Men leert al gaande heel wat lieden kennen. Kennen is weten. U bent een gevoelige natuur."
„Och ja", gaf heer Ollie bescheiden toe. „Dat is men verplicht als Bommel zijnde. En ik heb een gastvrij huis vol fijne sfeer en kunstschatten, als u begrijpt wat ik bedoel."
De grijsaard wierp een afwezige blik op de met schilderijen bedekte wanden van de gang.
„Als het maar oud is!" riep hij met versleten stem. „Oud is niet jong. Jong is hupsafladder — en ik haat hupsafladder!"
„Haha! Heel goed!" zei heer Bommel. „Zo is het met mij nu ook. Wat heb ik aan die hupsa fladder, zeg ik altijd maar. Geef mij maar oud. Kijk, hier is mijn huiskamer; vol oude meubelen. Dit heb ik expres zo laten maken. Mooi hè?"

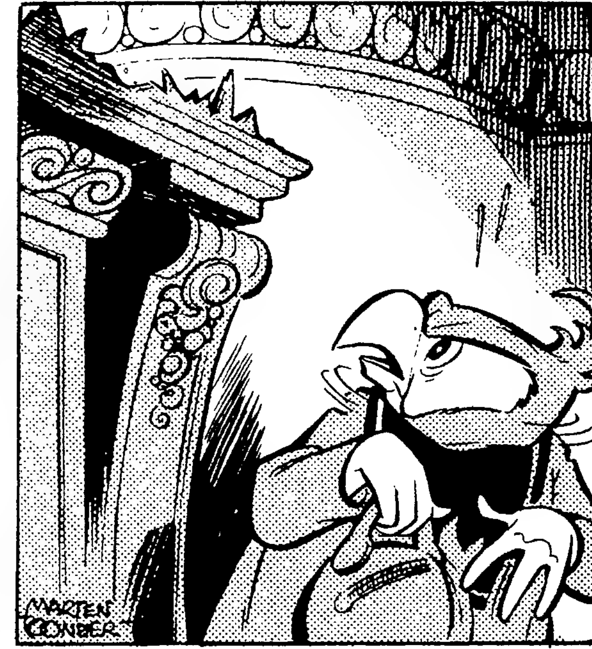
TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

3702 „Een mooie kamer, al zeg ik het zelf", zei heer Ollie. „Ziet u die eeuwenoude schouw? Die heb ik zelf zo laten metselen. Ach ja, men kan aan een Bommel gerust dat soort dingen overlaten."

„Oud", prevelde de grijsaard, goedkeurend om zich heen kijkend. „De tijden komen, de tijden gaan, maar oude muren blijven staan. Kris kras krinkelbaan."

„Dat is een mooi lied!" hernam heer Ollie prijzend. „Gaat u toch zitten."

„Nee", zei de oude kort. „Zitten is rusten. Rusten is roesten. Ik heb geen tijd om te roesten, want mijn uren zijn geteld."

„Wat naar", riep heer Bommel geschokt.

„Niet naar", vervolgde de ander. „De jongen komen, de ouden gaan. Maar vóór ik ga, moet ik iemand een mooie en belangrijke taak toevertrouwen."

Zo sprekende hief hij het vreemde tasje, dat hij bij zich droeg omhoog en maakte de sluiting los.

Heer Ollie boog zich nieuwsgierig voorover, doch voordat hij had kunnen zien wat de inhoud was, verstarde de vreemdeling.

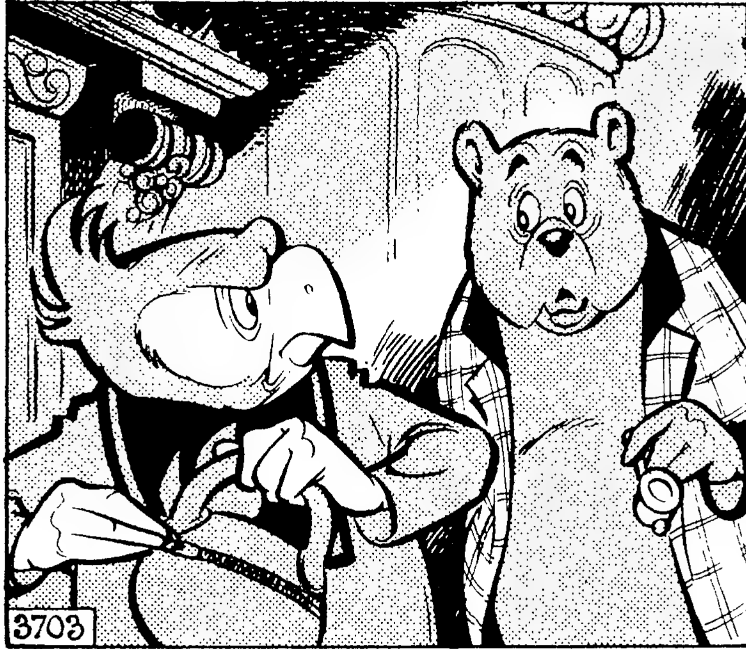
Zijn oog was gevallen op de kroonlijst van de kast en de bewerking die de schilder Terpen Tijn er op had toegepast scheen hem onaangenaam te treffen.

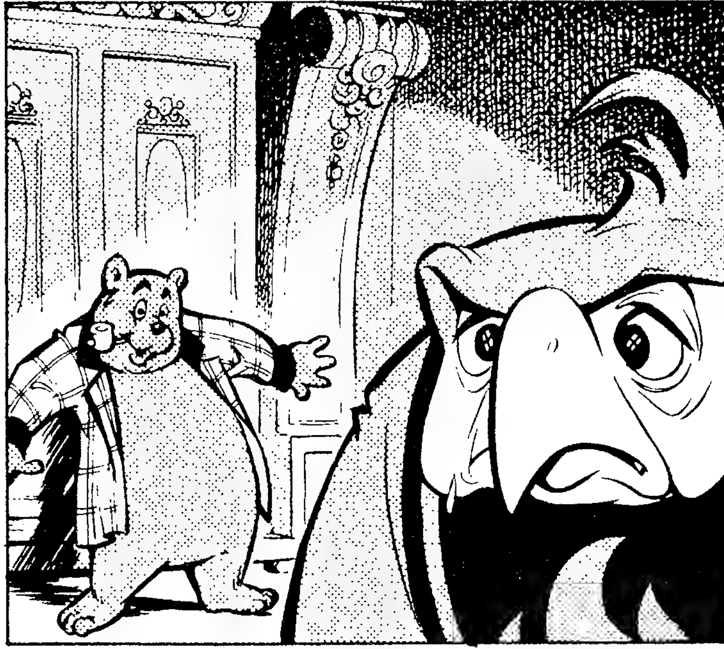
„Wat is er met dat meubel?" vroeg hij krassend.

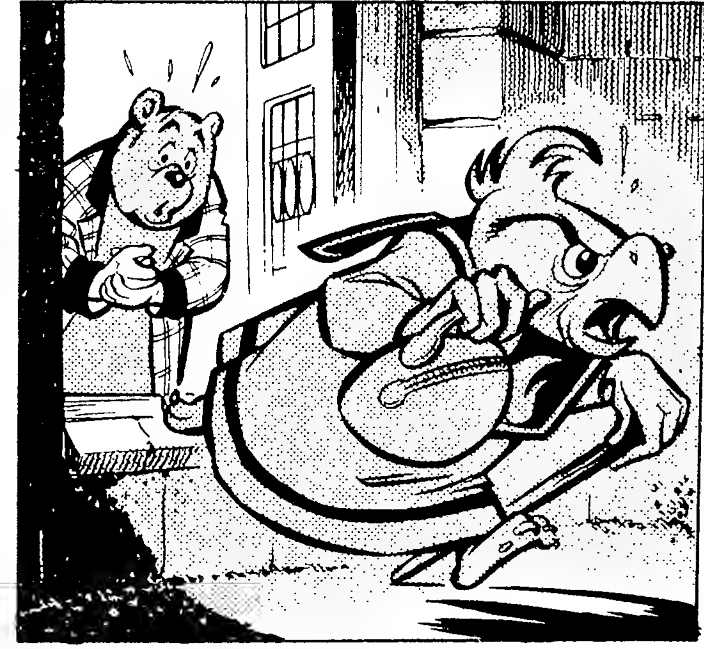
„O eh... dat?" vroeg heer Ollie schrikkend. „Dat is een oude kast. De heer van de veiling zei, dat het rokko of zo was, maar Terpen Tijn zei van niet. Uitbijten en gladmaken zei hij — en toen heeft hij die vogel er af gehakt..."

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

3703 De vreemdeling maakte zijn tas met een kort gebaar weer dicht.

,,Het is jammer'', sprak hij krassend. ,,Ik dacht iemand gevonden te hebben aan wie ik een mooie taak kon toevertrouwen. Een goedvriend met oog voor het schone en het oude. Maar nee, daar zie ik die kast...''

,,O, dat kastje!'' riep heer Ollie met gemaakte luchtigheid uit. ,,Dat is ook mijn smaak niet, hoor. Een miskoop. Uitbijten en glad maken is het enige, want hij is doodgesneden. Zo'n vogel op een kabinet maakt vliegerig.''

,,Wat zegt u?'' vroeg de oude met schelle stem.

,,Zo'n vogel'', herhaalde heer Bommel, verward lachend. ,,Zo'n feunixvogel, als u begrijpt wat ik bedoel. Dat is ook mijn smaak niet, hoor. Maakt vliegerig. Gladbijten, bedoel ik. En... ik bedoel...''

,,Bedoelen is dillen'', zei de grijsaard koud. ,,Ik heb genoeg gehoord. Ook tussen deze oude muren viert de hupsafladder hoogtij. Uw adres is het mijne niet. Vaarwel!''

Hij stapte met hoge passen het venster uit, zodat hij in de tuin belandde.

,,Ach, het leven is voor een phoenix wel erg zwaar'', riep hij bitter uit, terwijl hij gekromd in de duisternis verdween. ,,Mijn uur zal spoedig slaan, waar zal zijn wieg eens staan? Kris kras krinkelbaan, de uren komen, de uren gaan...''

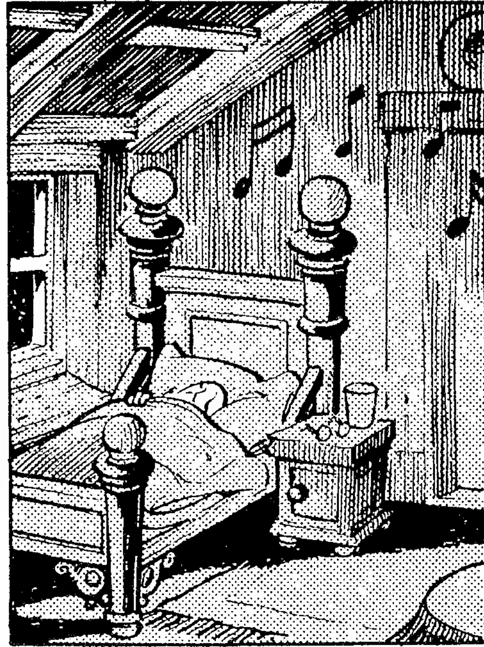
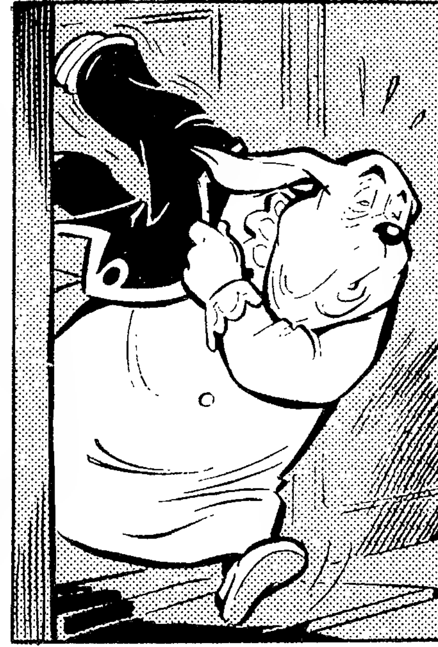
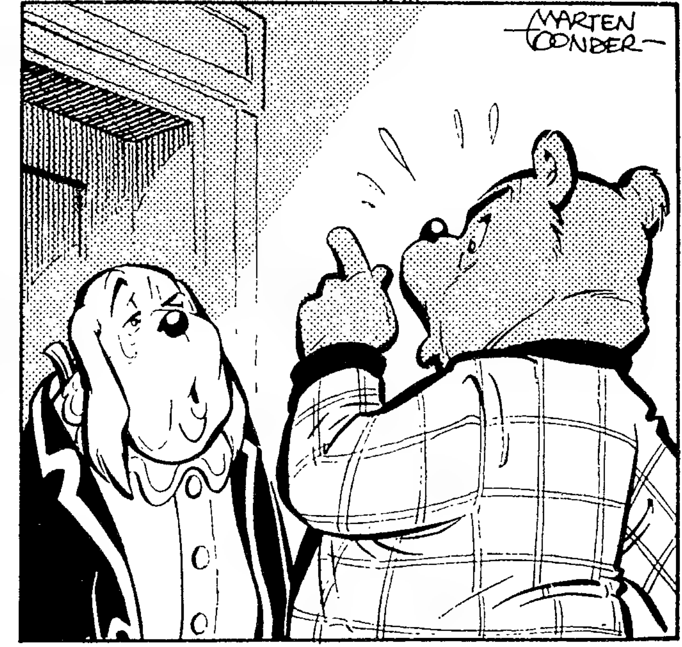
Heer Ollie hoorde het droeve gezang in de verte wegsterven en wrong ontredderd de handen.

,,De feunix!'' prevelde hij. ,,Het was de feunix zelf!''

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

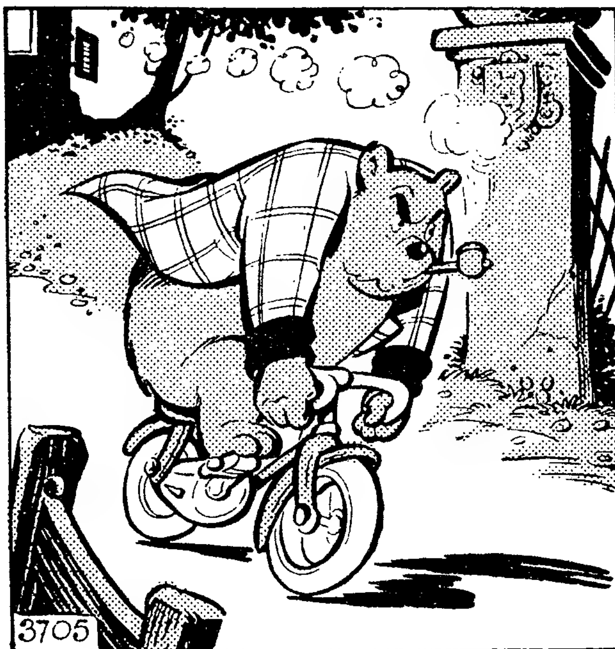

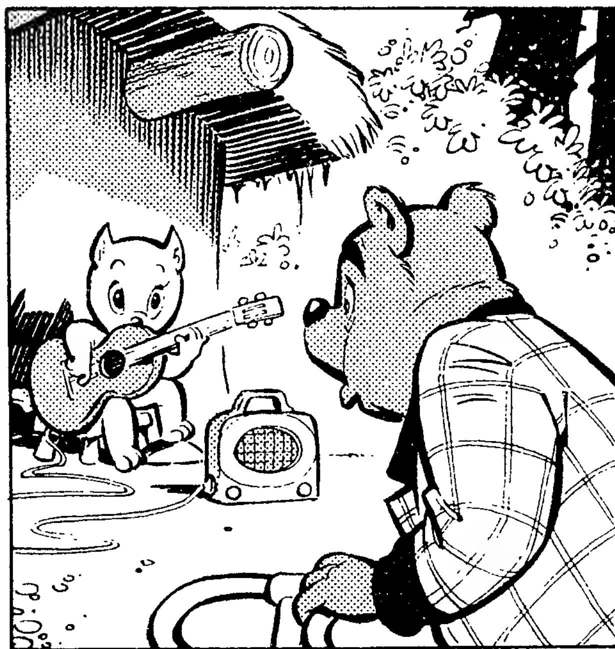

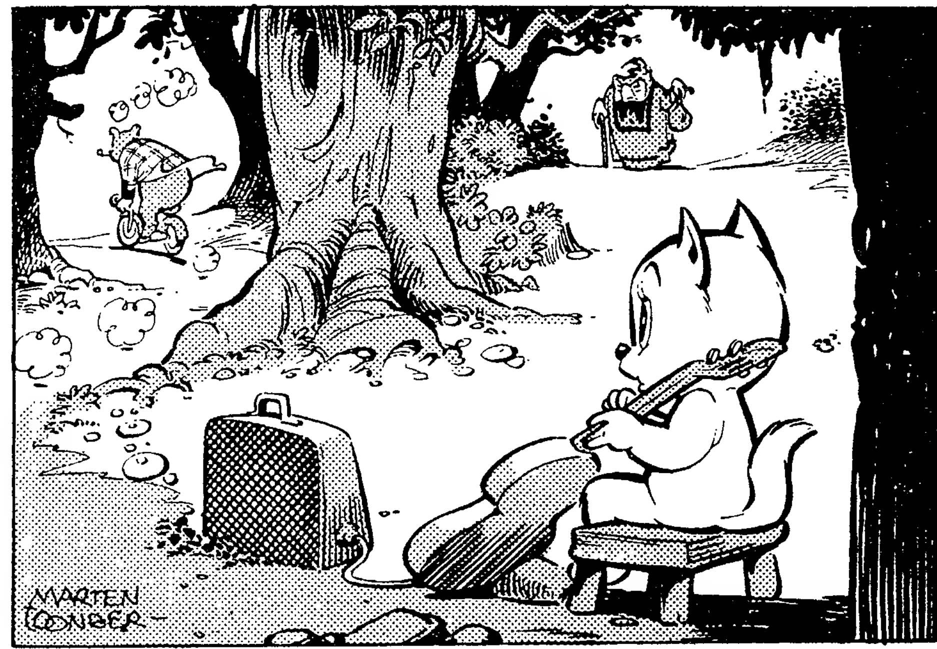
3704 „Dit is héél bitter voor een heer van mijn stand", sprak heer Ollie handenwringend. „Een deftig iemand als de feunix vindt mijn huis te min. Hij wilde mij een mooie en belangrijke taak toevertrouwen — en nu is hij weg! Ach, het komt allemaal doordat Terpen Tijn de vogel van die kast heeft gehakt..."
Zijn stem verstierf tot een dof gemompel. Er kwam een lichtje in zijn ogen en met nieuwe krachten luidde hij de tafelbel.
„Maar ik zal de schade herstellen", zo riep hij uit. „Ik ga die feunix terughalen om hem te bewijzen, dat ik mijn manieren ken; al zou ik hem met geweld moeten meesleuren! Joost! Waar blijf je? Joost!"
De trouwe knecht lag juist in zijn eerste sluimer, toen het geweld van de bel en zijn meesters stem hem wekten.
Hij begreep onmiddellijk, dat er iets dringends gaande was en daarom schoot hij in zijn jas zonder zich de tijd te gunnen zijn gedachten te verzamelen.
„Hier..." hijgde hij, de kamer binnensnellend, „hier ben ik... met uw welnemen".
„Joost!" zei heer Bommel op krachtige toon, „ik ga er morgen voor dag en dauw op uit om de feunix te vinden. Zorg, dat deze kast hersteld wordt, het geeft niet wat het kost."
„Wie gaat u vinden?" vroeg de knecht, een lodderige blik op het beschadigde meubel werpend.
„De feunix!" riep heer Ollie uit. „Je moet zorgen, dat er niemand binnendringt, die stukken van mijn kabinet afhakt! Het moet afgelopen zijn met het rondhangen van zogenaamde kunstenaars hier. En als de feunix soms langs komt, moet je hem keurig ontvangen!"

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

3705 De dauw lag nog op de bladeren, toen heer Bommel er al op uit trok, om de Phoenix te zoeken. Hij had de fiets van Joost geleend, omdat de Oude Schicht in reparatie was en nu peddelde hij hijgend langs de dreven.

„Dit is een uitputtend vervoermiddel", pufte hij. „Het gaat eigenlijk niet aan, dat iemand op mijn leeftijd op deze wijze rond moet jachten. Hm, ik zal eens langs Tom Poes gaan, die is jong en kwiek..."

Tom Poes zat die morgen voor zijn huisje en probeerde de jazzgitaar die hij van zijn spaarcenten gekocht had. Want omdat hij in het geheel niet muzikaal was trok het geluid van dit instrument hem bijzonder aan.

„Een prima toestel, meneer Poes", had de handelaar tegen hem gezegd. „Het past uitstekend bij uw stem. U zult zien dat er een nieuwe wereld voor u open gaat."

Veel tijd om dat te proberen had hij echter niet. Want nauwelijks had hij enige tonen ten gehore gebracht, toen heer Bommel hijgend om de hoek verscheen.

„H-heb je de feunix niet gezien?" vroeg heer Ollie.

„Wie?" vroeg Tom Poes verrast. „De feunix!" herhaalde heer Bommel ongeduldig. „Een deftig, oud iemand met een tasje!"

„De phoenix!" riep Tom Poes uit. „Is dat niet een soort vogel?".

„Ik vraag iemand nooit naar zijn ras!" antwoordde heer Ollie uit de hoogte. „Dat doet een heer niet. Maar de feunix is iemand van héél oude familie zegt de markies — en die kan het weten. Hij is het zinnebeeld van het zich steeds verjongende leven. Zoiets zei de markies."

„Ja", mompelde Tom Poes, „de feunix stort zichzelf zo nu en dan in een soort vuur en komt dan verjongd weer tevoorschijn, geloof ik. Een rare manier van doen. Wat hebt u ermee te maken, heer Ollie! Wees voorzichtig, want het geeft alleen maar narigheid om je met zo iemand te bemoeien."

„Je hebt hem dus niet gezien", riep heer Bommel ongeduldig.

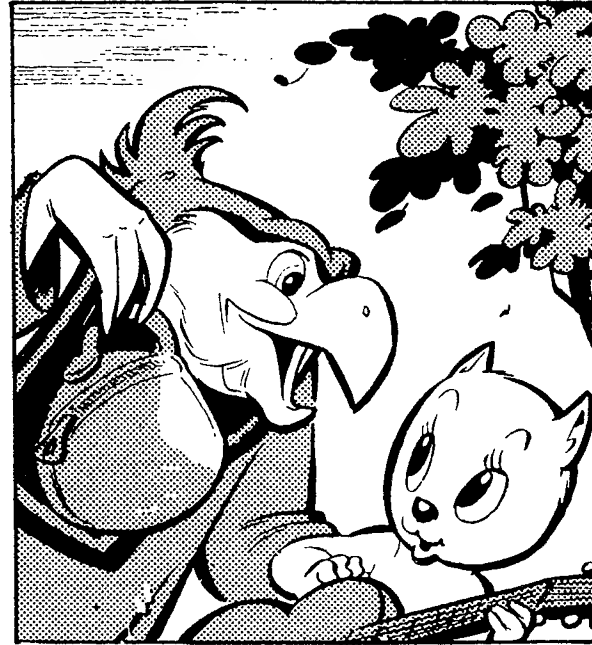
„Goed, dan zal ik mezelf wel redden. Jij hebt altijd alleen maar zure opmerkingen!"

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

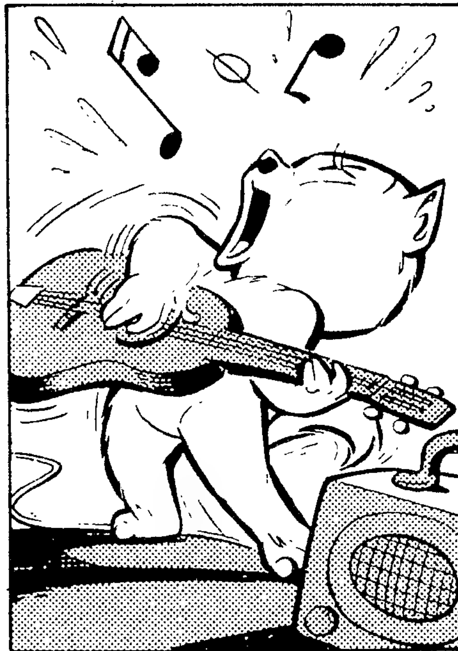

3706 Nauwelijks had heer Bommel zich met grote snelheid verwijderd om de feunix te gaan zoeken of een bejaarde vreemdeling rondde de hoek van het huisje.
„Dagen komen, nachten gaan", zo sprak hij, „kris kras krinkelbaan. U hebt daar een mooie luit, goedvriend."
„Goede morgen", zei Tom Poes verrast. „Dit is meer een soort gitaar dan een luit, meneer. Maar je moet erop tokkelen, dat wel."
„Tokkelen is geen draaien", hernam de oude.
„En tegenwoordig draait men muziek uit kastjes, radius of radix kastjes, meen ik. Het is prettig iemand te ontmoeten, die de oude muziek in ere houdt. Speel eens iets als ik u verzoeken mag."
„Ik speel nog niet zo best", zei Tom Poes bescheiden.
„Het is moeilijk om de goeie noten eruit te krijgen. Maar als je er bij zingt, valt dat niet zo op."
„Zang! maar dat is prachtig!" riep de grijsaard kraaiend uit.
„Zang en snarenspel is nu juist waar ik naar verlang. Zing, goedvriend. Stem met mij in dat oude lied: „De dagen komen, de dagen gaan. Mijn uur zal spoedig slaan. Kris kras krinkelbaan, waar zal mijn wieg eens staan?"
Tom Poes luisterde onthutst naar het gezang van de versleten neusstem en hij wilde zeggen, dat hij het lied niet kende, maar de grijsaard liet hem niet aan het woord komen.
„Speel op", sprak hij, zijn tasje naar voren brengend.
„De muziek zal mij in de juiste stemming brengen om u een mooie en verheven taak toe te vertrouwen."

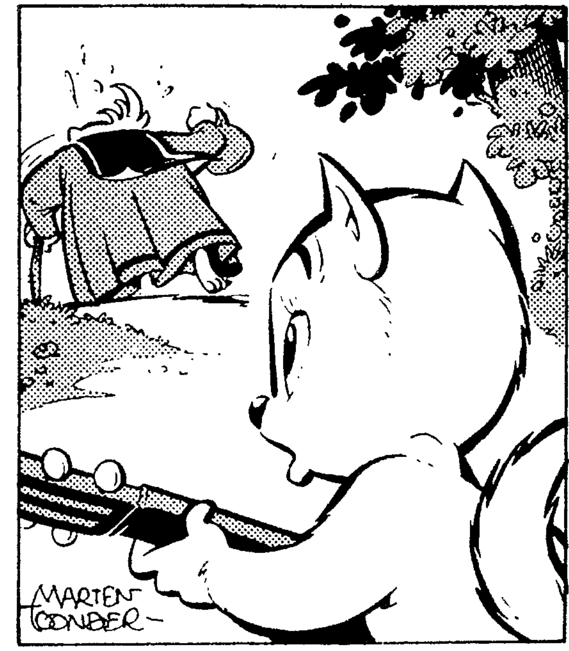
TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

3707 De grijsaard leunde gemakkelijk achterover en sloot de ogen. Het was duidelijk, dat hij zich gereed maakte om van iets héél moois te gaan genieten. Dat was natuurlijk moeilijk voor Tom Poes, want die voelde wel, dat hij nu iets doen moest. Met een zucht hief hij de gitaar op en sloeg een toon aan die wat vals klonk. Daarom sperde hij de mond open en begon luidkeels een lied te zingen, dat hij sinds gisteren in studie had.

„Oh oh oh mi primo", zong hij, „oh oah ah oh mi primo Montesinos, oh mi primo Montedos", of woorden van gelijke strekking.

Nu was het een buitenlands lied en zijn stem was tamelijk ongeschoold, zodat het niemand verbazen zal, dat de bejaarde vreemdeling geschokt de ogen opsloeg.

„Oh, ah, ioh ioah!" zong Tom Poes, zijn gitaar ritmisch beukend. Dit duurde maar kort, want nu richtte de oude zich op en stiet een rauwe kreet uit.

„Genoeg!" kraste hij. „Dit is te veel! Ook in uw luit viert de hupsafladder hoogtij. Uw adres is het mijne niet! Vaarwel!"

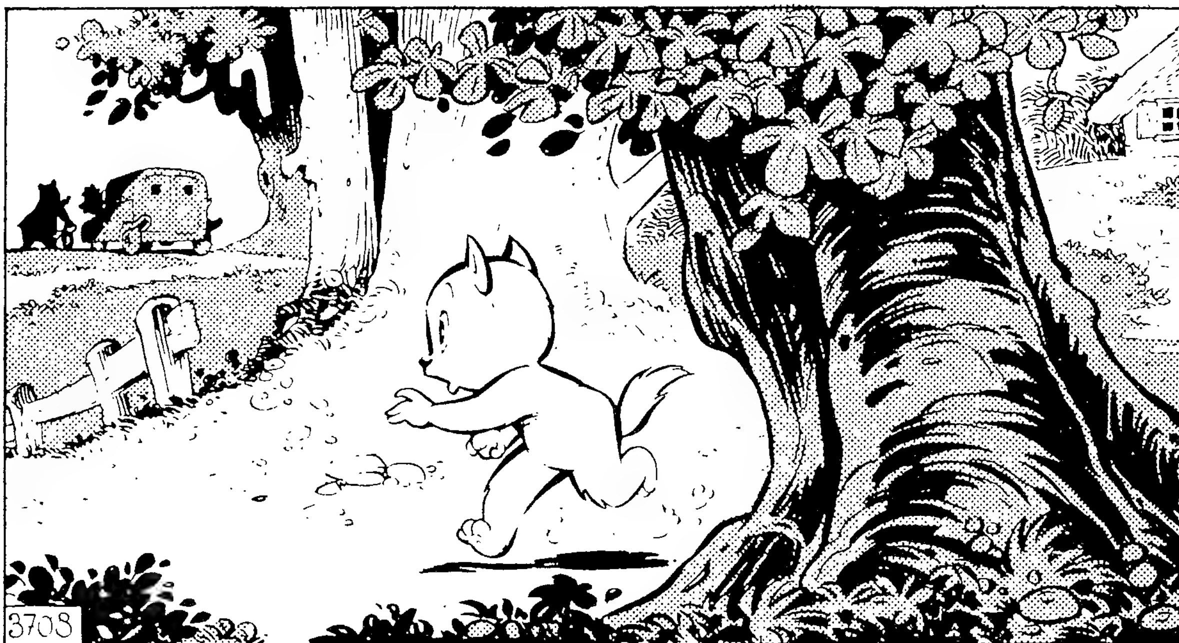
Hij wendde zich om en stapte met hoge passen heen.

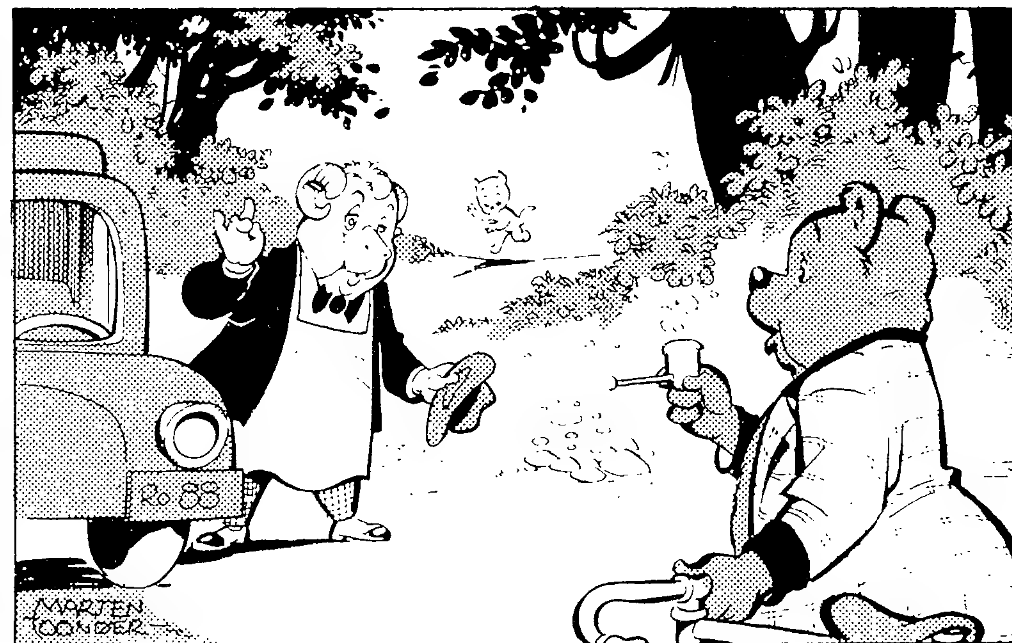
„Ach, het leven is voor een phoenix wel erg zwaar", hoorde Tom Poes hem zeggen — en toen zette hij zijn droevig lied weer in, van: „De eeuwen komen, de eeuwen gaan, kris kras krinkelbaan".

„Tjonge!" mompelde Tom Poes verrast. „Het was de phoenix! En hij vindt zijn eigen vers mooier dan het mijne, dat is vast."

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

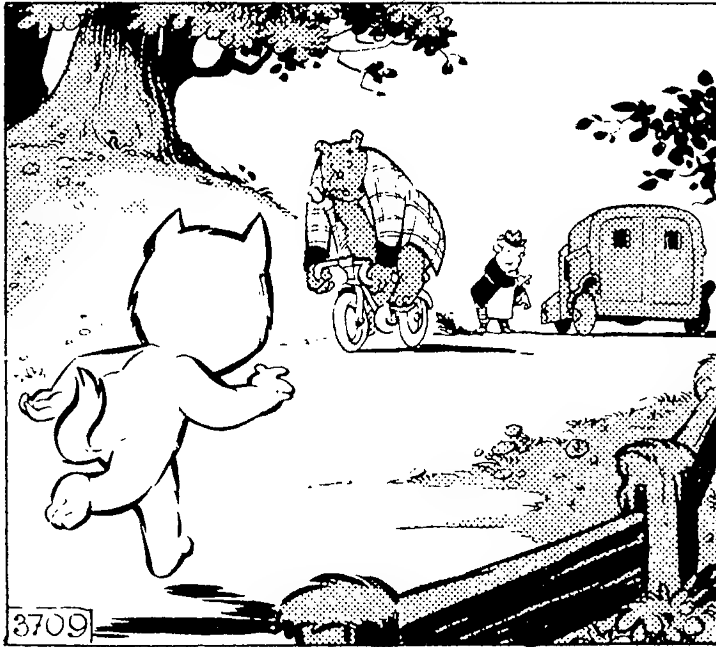

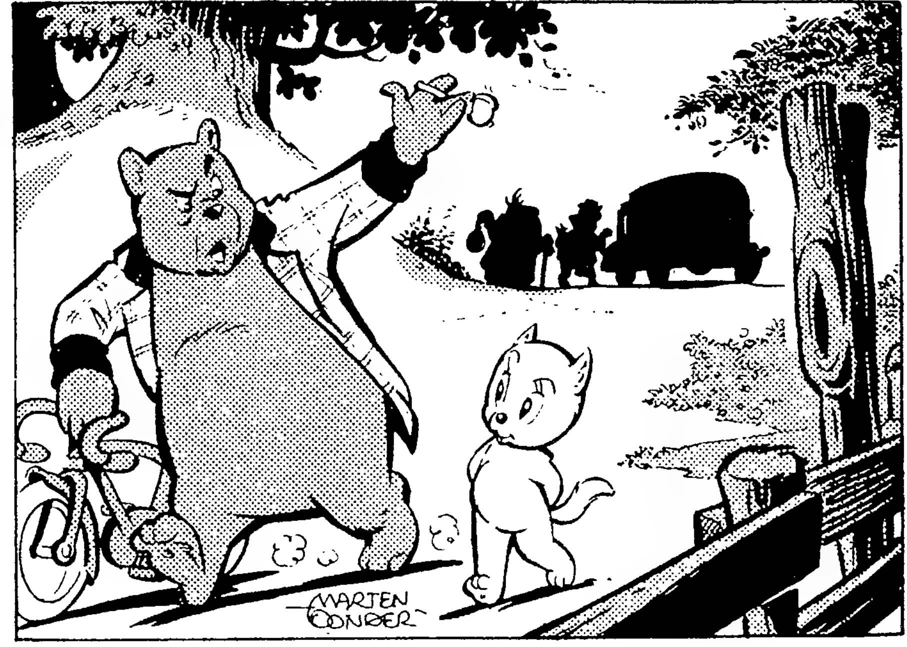
3708 „Dat was dus de feunix", zei Tom Poes tot zichzelf, toen het droevige lied in de verte verstorven was. „Hm, wat zou hij in dat tasje hebben? En wat bedoelde hij met de mooie taak die hij mij wilde toevertrouwen? Daar wil ik toch wel meer van weten. Ik zal heer Ollie waarschuwen, want die zocht hem."
Met die gedachte begon hij in de richting te rennen waarin zijn vriend verdwenen was. Hij dacht er helemaal niet meer aan, dat hij heer Bommel gewaarschuwd had voor vreemde lieden als phoenixen. Dat kwam waarschijnlijk omdat hij zich overgegeven had aan gitaarspel; men ziet waar dat toe leidt.
Heer Ollie was intussen de kruidenier Grootgrut tegengekomen, die met zijn driewieler onderweg was naar klanten.
„Ik heb geen heer gezien, die er zo uitziet", verklaarde de winkelier desgevraagd. „Hoe heet hij, zei u?"
„Feunix", zei heer Bommel met klem.
„Vreemd", hernam de heer Grootgrut peinzend. „Hij is niet een van mijn begunstigers — en ik bedien toch alle eerste families in de omtrek! Hij is hier pas komen wonen, wed ik."
„Hij woont niet", hernam heer Ollie ongeduldig. „Hij loopt rond om iemand te zoeken. Iemand aan wie hij een belangrijke taak kan toevertrouwen."

„Nu, dan is hij bij mij aan het goede adres", zei de kruidenier. „De firma Grootgrut verleent de beste service aan zijn clientèle, dat is bekend."
„U moet hem naar mij doorsturen", sprak heer Bommel bevelend. Ik ben de enige, die een mooie taak op zich kan nemen, dat weet iedereen. Goede morgen."

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

3709 Heer Bommel wendde zich om en liet de heer Grootgrut wat bedremmeld naast zijn driewieler staan. Hij was echter nog niet ver gekomen, toen hij Tom Poes ontmoette.

„Heer Ollie!", riep die reeds van verre, „ik heb hem gesproken. De feunix is bij me geweest."

„Mooi", zie heer Bommel. „Heb je hem naar mij verwezen?"

„Nee", zei Tom Poes, „dat niet. Ik wist helemaal niet, wie hij was, totdat hij wegging. En toen was het te laat. Dat kwam door de muziek, want hij hield niet van de jazz-gitaar, die ik gekocht heb."

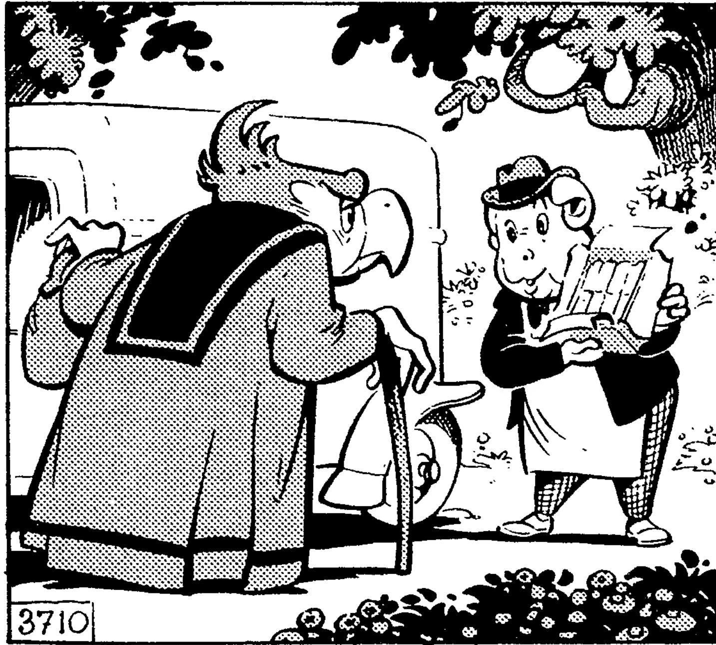
„Nee, natuurlijk niet!", riep heer Ollie geschokt uit. „Een jazz-gitaar! Ik begrijp niet, wat je bezielt, jonge vriend. Zo'n fijn besnaard oud heer als de feunix moet wel heel erg geleden hebben. Hoe kwam je er bij!?"

„Hm", zei Tom Poes, „ik speel nog niet zo goed, dat is waar. Maar hij was toch wel een erge zuurpruim. Ik dacht, dat de feunix het symbool van het vernieuwende leven was. En die muziek is toch nieuw?"

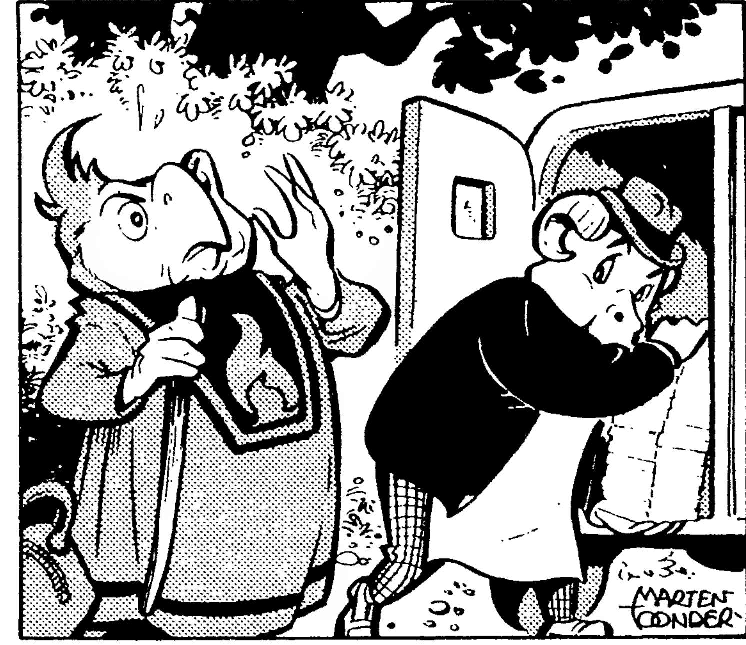
„Die moderne muziek", sprak heer Bommel met grote nadruk, „is verwording; dat weet iedereen van stand. Bovendien was het de feunix en wat die zegt is waar. Als hij het niet mooi vond was het niet mooi, als je begrijpt wat ik bedoel. Ach, ik hoop, dat ik hem nog eens tegenkom. Dan zal ik hem duidelijk maken, hoe ik hem begrijp..."

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

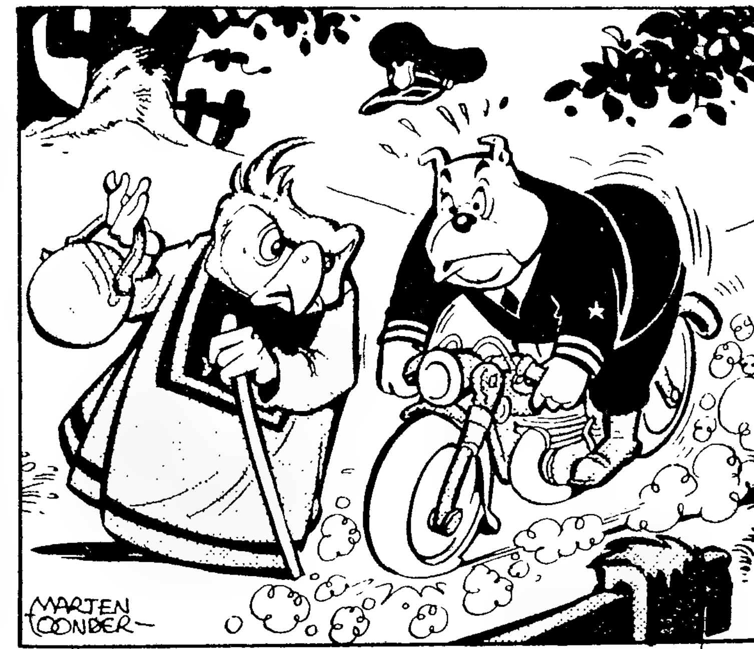
3710 De heer Grootgrut wilde zich weer in zijn driewieler zetten toen hij werd aangesproken door een bejaarde vreemdeling.
„Een gunstige dag wens ik u, goedvriend", sprak deze. „Er stijgt een prettige geur uit uw wagen op."
„Een prettige geur?", herhaalde de kruidenier verbaasd. „O, een prettige geur! Ja, ja, ik heb verse grutsprits; een héél mooie aanbieding en voordelig in het gewicht. Wilt u eens proeven?"
„Proeven is eten", hernam de grijsaard. „En omdat ik reeds lang ongespijzigd rondzwerf begin ik leeg te raken. Leeg is honger en honger is nood."
Met deze vreemde woorden grabbelde hij in de koekjes, die de winkelier hem voorhield en hij begon aandachtig te kauwen.
„Goed", prevelde hij, „heel goed. Ouderwets gebak. Ach, het is mooi iemand te ontmoeten, die de kunst van het koekbakken nog verstaat. Alles vergaat. Tijden komen, tijden gaan, doch het goede blijft bestaan. Kris kras krinkelbaan."
„De firma Grootgrut is een van ouds gerenommeerd adres", verklaarde de handelaar, een weinig onthutst. „Wat denkt u, zal ik een blik bij u afleveren? Of wilt u eerst eens een half pondje proberen? De prijs zal u meevallen."
De ander antwoordde niet direct, doch stond al proevend te neuriën met een versleten neusstem.
„Ik heb ook nog iets anders dat u zal interesseren", vervolgde de heer Grootgrut, een deurtje van zijn wagen openend. „Ik heb nog pocketbooks ook."
Nu staakte de oude zijn gezang en zette grote ogen op.
„Wàt hebt u ook?", riep hij met schelle stem.

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

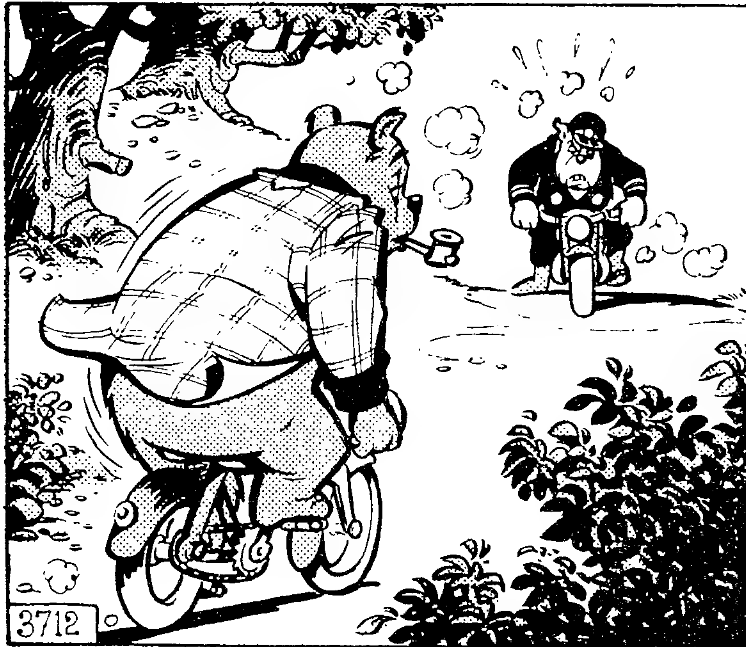

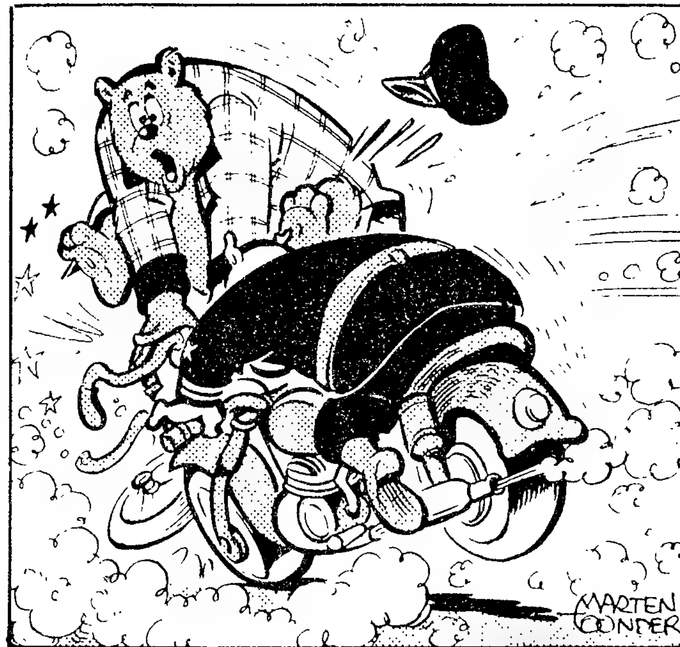
3711 De heer Grootgrut dook in zijn wagen en bracht een armvol boekjes te voorschijn.
„Ik heb ook pocketbooks", verklaarde hij tevreden. „Wij gaan met onze tijd mee, zoals u ziet!"
De grijsaard staarde naar de drukwerkjes met een bittere trek om de mondhoeken.

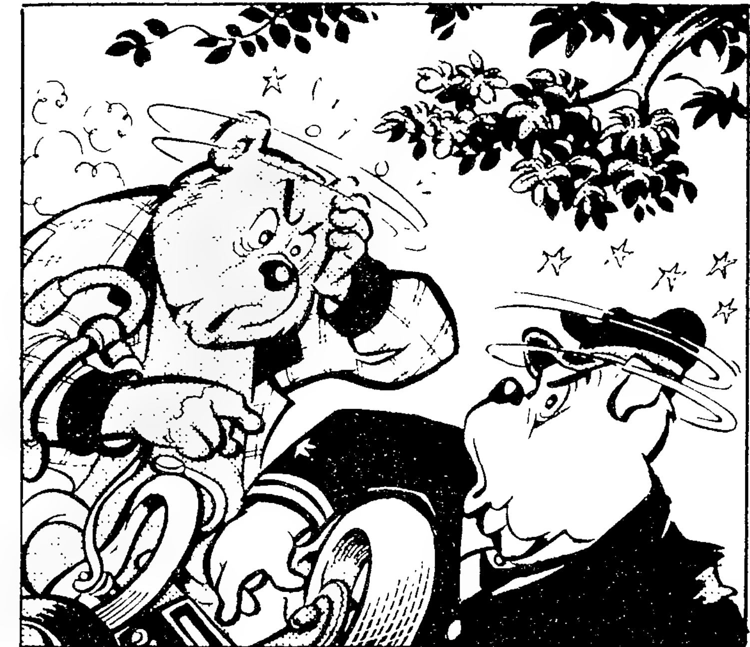
„Het is wel ver gekomen!", riep hij met krassende stem. „De meesterwerken der wereldliteratuur worden verhandeld in slappe kaftjes met stuitende voorstellingen. Een slap kaft kan geen grote inhoud herbergen!"
„Maar de tijden veranderen", zei de kruidenier haastig. „Men doet niet zozeer meer in prachtbanden; die zijn te duur en te zwaar."
„Wat weet u daarvan?", kraste de oude. „U moest zich tot sprits bepalen, goedvriend! Wie in sprits doet kan geen letteren behandelen! Maar ik zie het al, ook in uw grutterswagen viert de hupsafladder hoogtij!"
Met deze woorden sloeg hij tegen de onderkant van het stapeltje aan, zodat de lectuur de handelaar om de oren fladderde. En daarop liep hij grimmig heen terwijl hij een droevig lied inzette.
„De tijden komen, de tijden gaan", zo zong hij. „Na zwarte maan, de witte maan, kris kras krinkelbaan. Waar zal mijn wieg eens staan?"
Zo neuzelend stak hij zonder opkijken een weg over, zodat een passerend motorrijder gierend moest remmen om hem niet te overrijden.
Het was de commissaris van politie, Bulle Bas.

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

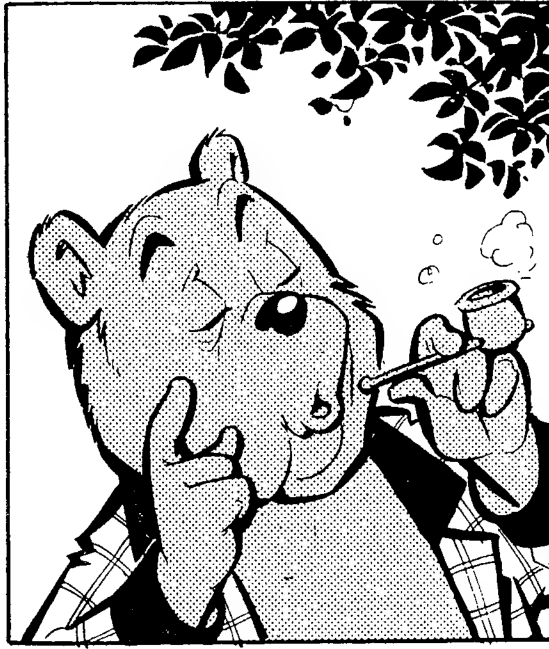

3712 Heer Bommel was weer op zijn rijwiel geklommen en fietste nu de weg af, op zoek naar de feunix.
„Ach, dat dit nu allemaal zo slecht moest treffen", prevelde hij.
„Niemand is beter geschikt dan ik om hem waardig te ontvangen, dat weet iedereen. Mijn huis is een tempel van kunst en wetenschap. Laatst nog heb ik tien meter boeken over handweven en brodderie gekocht en mijn portrettengalerij is vermaard. Maar de feunix loopt weg en valt natuurlijk in de handen van een oppervlakkig iemand als de markies. Ach, een heer is eenzaam in zijn worsteling, als iemand begrijpt wat ik bedoel."
Zo mompelende naderde hij een motorrijder, die moeilijkheden met zijn voertuig had.
Het was commissaris Bulle Bas, die vergeefs poogde te starten. Hij trapte en trapte, totdat de sterren hem voor de ogen kwamen. Doch net op het moment, dat heer Ollie hem voor de wielen reed sloeg het apparaat brullend aan. En omdat de hooggeplaatste politieambtenaar zijn stoomfiets nog op de eerste versnelling had staan, schoot hij krachtig vooruit, precies tegen heer Bommels tweewieler aan.
Het gaf een akelig, dreunend geluid, waarvan de echo's slechts langzaam wegstierven.
„Hoe vreselijk is dit alles", prevelde heer Ollie, toen de stofwolken waren opgetrokken. „Alles gaat ten onder aan de hupsafladder. Zelfs een politiechef."
Bulle Bas staakte zijn gegrom en richtte zijn benevelde blik op de ander.
„Wat was dat?", riep hij dreigend. „Zei je daar 'hupsafladder', Bommel?"

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

3713 Heer Bommel wierp een treurige blik op het gekrulde rijwiel. „Helemaal kapot!", riep hij bitter uit. „Gelukkig is het de fiets van Joost maar. En toch noem ik het een schande, dat de commissaris van politie per motor wielrijders bespringt. Ik ga daar een klacht over indienen."

De politiechef, die inzag dat zijn zaak zwak stond, liet zijn dreigende houding varen.

„Het komt allemaal door die oude voetganger met dat tasje", sprak hij op klagende toon. „De sukkel stak zonder omkijken de weg over, zodat ik hem bijna aanreed. Maar in plaats van dankbaar te zijn voor mijn krachtig remmen, begon hij te schelden. Niet gewoon schelden, want daarvoor kan ik iemand op de bon slingeren. Nee, hij gebruikte woorden, die een fatsoenlijk iemand niet kent. Hupsafladder was één ervan..."

De beambte zweeg even en een rilling voer hem door de leden.

„Hij heeft mij de les gelezen over het snelverkeer", hernam hij toen. „En daarna is hij naar de burgemeester gegaan om zich te beklagen. 'Krinkelbaan', riep hij toen hij wegging. Ik ben er draaierig van."

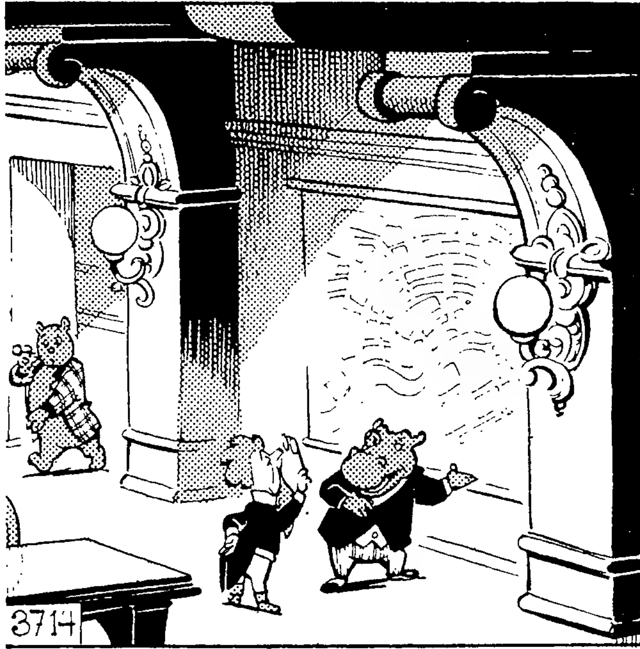
Heer Ollie had oplettend geluisterd en nu knikte hij uit de hoogte.

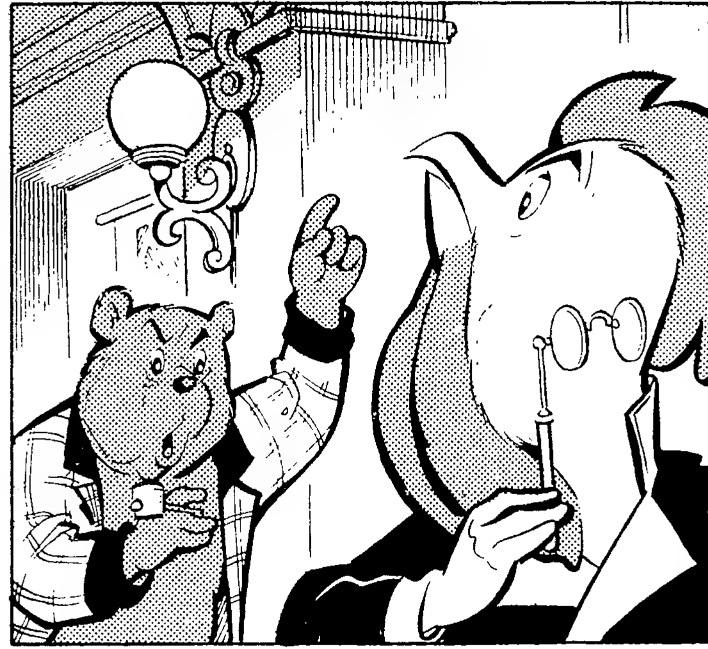
„Deze grijsaard had volkomen gelijk", zei hij. „Het hele verkeer is verwording — en de politie geeft het voorbeeld. U moest u schamen, heer Bas. Trouwens, die bejaarde voetganger was niet zo maar eens iemand, het was de feunix! Goede morgen!"

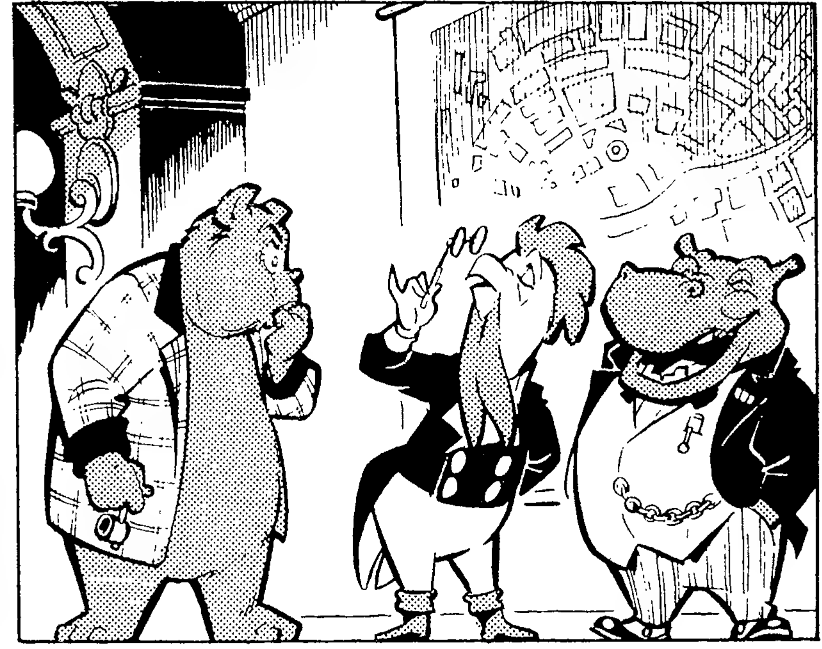
Na deze woorden schreed hij heen, de commissaris verslagen tussen het verwrongen metaal achterlatend.

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

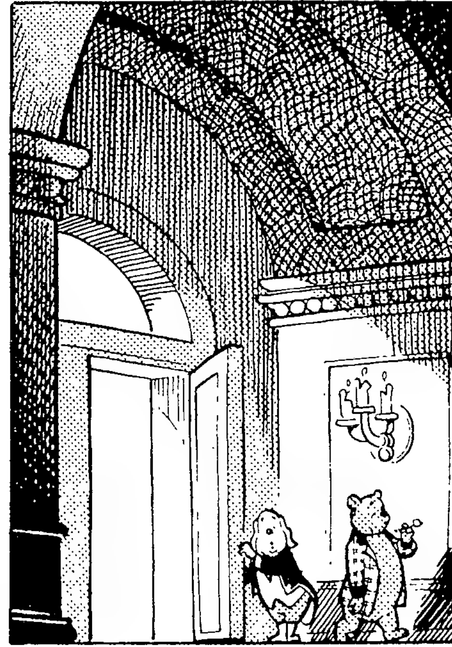
3714 Burgemeester Dickerdack stond opgewonden met de markies de Cantecler te praten.
,,Wat ik nu toch heb meegemaakt!'', riep de magistraat uit. ,,Net voor u binnenkwam, markies, was hier een oude vlegel, die zich over de politie kwam beklagen!''
,,Parbleu!'', sprak de edelman getroffen, ,,dat komt ervan wanneer men het janhagel te veel vrijheid geeft!''
,,Maar dat is nog niet alles!'', hernam de burgemeester. ,,Hij zag hier het stadsplan voor de verbouwing van Rommeldam liggen. En hij heeft zich niet ontzien, mij de les te lezen! Omdat ik die oude stadswijk wil laten afbreken, u weet wel; waar die parkeerplaats moet komen!''
,,Tiens'', prevelde de ander verblekend.
,,Hij had gelijk!'', sprak een heldere stem in de deuropening, ,,het is een schande om oude historische punten op te offeren aan het knalverkeer!''
De beide heren keken geschrokken om en zagen heer Ollie nadertreden.
,,Waar bemoeit u zich mee?'', vroeg de heer Dickerdack koud.
,,Och'', zei de markies, ,,ik kan het standpunt van deze eh... Bommel begrijpen. Want...''

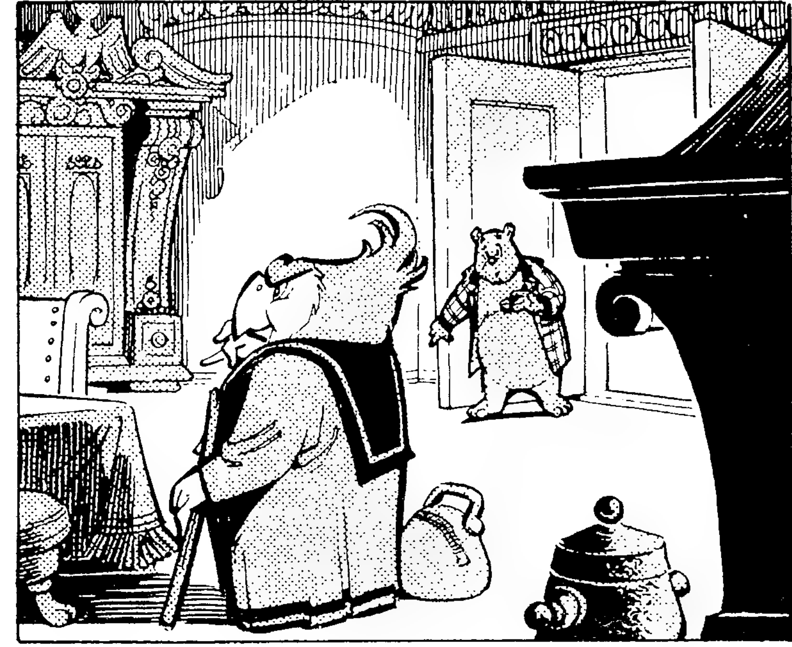
,,Gelukkig'', zei heer Ollie opklarend. ,,Wij heren van traditie...''
,,Want'', hernam de edelman met nadruk, ,,iedereen hecht aan het stukje waar hij is opgegroeid. De opruiming van die achterbuurt zal u aan het hart gaan. U hebt daar zonder twijfel herinneringen aan, net als die oude.''
,,Die oude'', riep heer Bommel rood, ,,was niemand minder dan de feunix! Maar ik ben blij, dat jullie te dom waren om hem te herkennen. Zijn plaats is bij mij!''

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

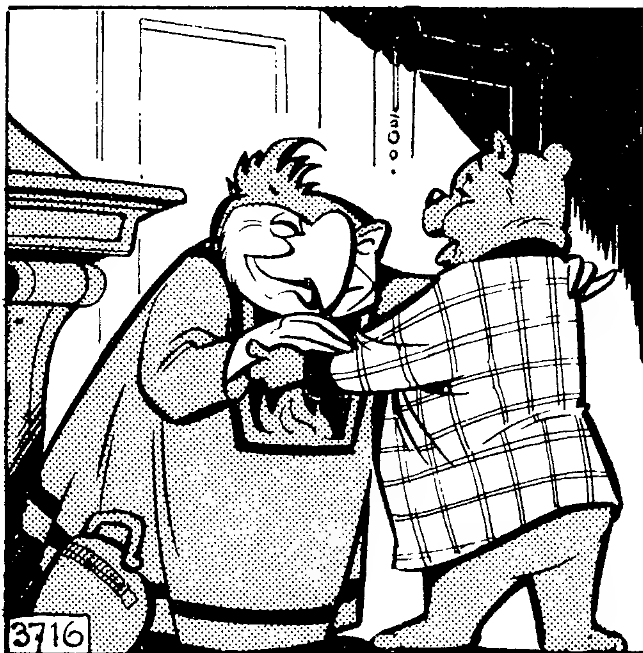

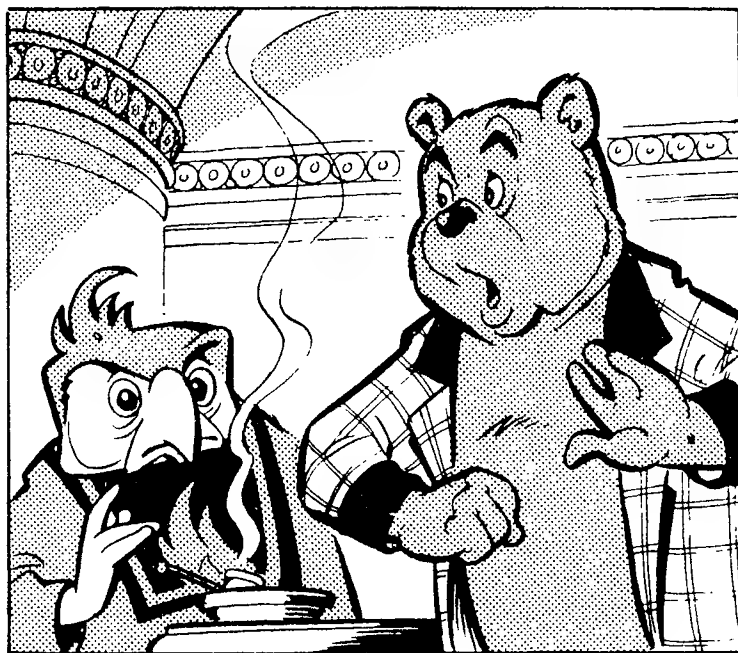

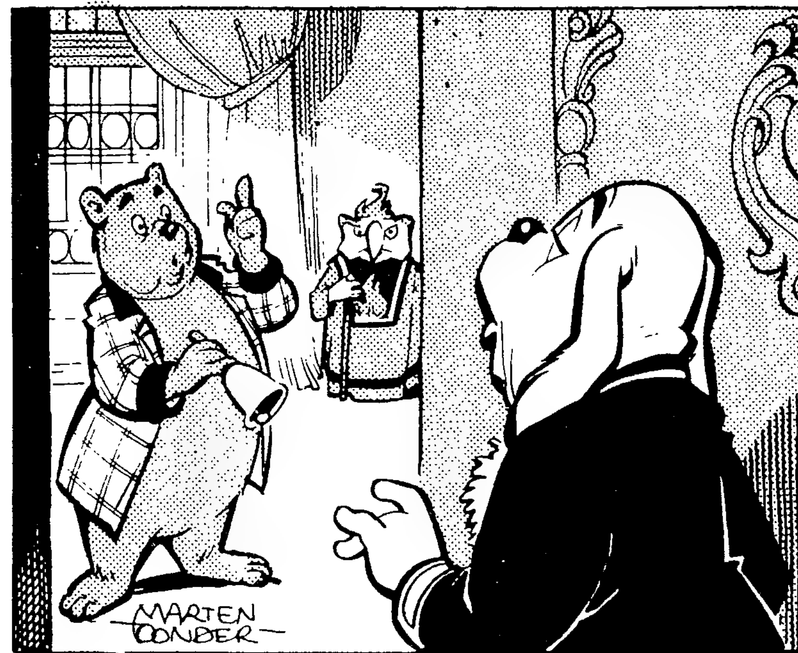
3715 Toen de burgemeester hoorde, dat hij bezoek van de feunix had gehad, staakte hij zijn dom gelach — en de markies zakte een weinig in.
Maar deze dingen deden heer Ollie geen genoegen. Alles wat hij had meegemaakt, had hem veel te denken gegeven en nu liep hij peinzend huiswaarts.
,,Ach'', zo mompelde hij, ,,op deze wereld is geen plaats meer voor lieden van mijn stand. Er is niemand, die nog eerbied voor oude dingen heeft. Overal viert de hupsafladder hoogtij. Hoe is dat mooie, oude lied ook weer?''
Hij kuchte eens en begon toen met een ongeschoolde bariton te zingen: ,,Tijden gaan en tijden komen. Waar zou de maan toch staan? Andersom bedoel ik... tijden gaan, krinkelbaan, waar zou mijn kast toch staan... hum... pom pom pom pom tipom...''
Zijn lied verzandde in een dof geprevel, dat nog wat aanhield toen hij slot Bommelstein betrad.
Maar toen hij zijn kamer binnenging zweeg hij verbluft. Want bij de haard stond de oude feunix zijn achterkant te warmen, terwijl hij met een mooie glimlach naar de kast keek. Heer Ollie zag, dat Joost het meubel had laten herstellen en dat gaf hem zijn zelfvertrouwen terug.
,,Ach wat aardig, dat u bent teruggekomen!'', riep hij uit. ,,Dit is de plaats waar u moet zijn, heer feunix. Al die andere lieden zijn waardeloos. En dat kabinetje heb ik al weer laten opknappen, ziet u wel?''

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

3716 Heer Bommel begroette de feunix recht hartelijk.

„Hier is uw plaats", zo verklaarde hij: „Wanneer u iemand een mooie taak wilt opdragen, dan ben ik uw heer!"

„Och ja", zei de ander, „in deze wereld viert de hupsafladder hoogtij. De kruideniers verkopen pocketbooks en..."

„Het moest verboden worden!", riep heer Ollie uit. „Maar de politie geeft zelf het slechte voorbeeld door mee te doen aan het jachtig snelverkeer. Men heeft geen tijd meer om zich op oude waarden te bezinnen. Alles wordt aan de snelheid opgeofferd, zelfs het oude stadsbeeld. Men ontziet zich niet het af te breken om er nieuwe autowegen doorheen te laten snijden."

„U spreekt ware taal, goedvriend!", sprak de feunix getroffen. „Al deze dingen heb ik zelf meegemaakt."

„En neem nou zo'n burgemeester!", hernam heer Bommel. „Waardeloos! Wie beschermt de oude waarden? Hij niet, hoor. En ook de markies niet. De enige, die pal staat, dat is... eh... dat ben..."

„Dat bent u!", gaf de grijsaard toe.

Heer Ollie richtte zich fier op en wierp een blik om zich heen. Toen luidde hij krachtig de tafelbel.

„Joost", sprak hij tot de toesnellende bediende, „ontsteek de kaarsenkronen, Joost!"

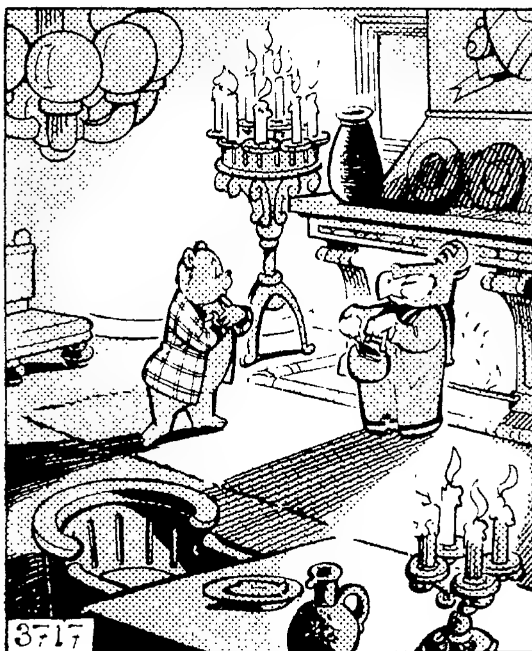
„De kaarsenkronen?", herhaalde de knecht, een bekommerde blik omhoog werpend. „Maar we hebben toch elektrisch licht, met uw welnemen?"

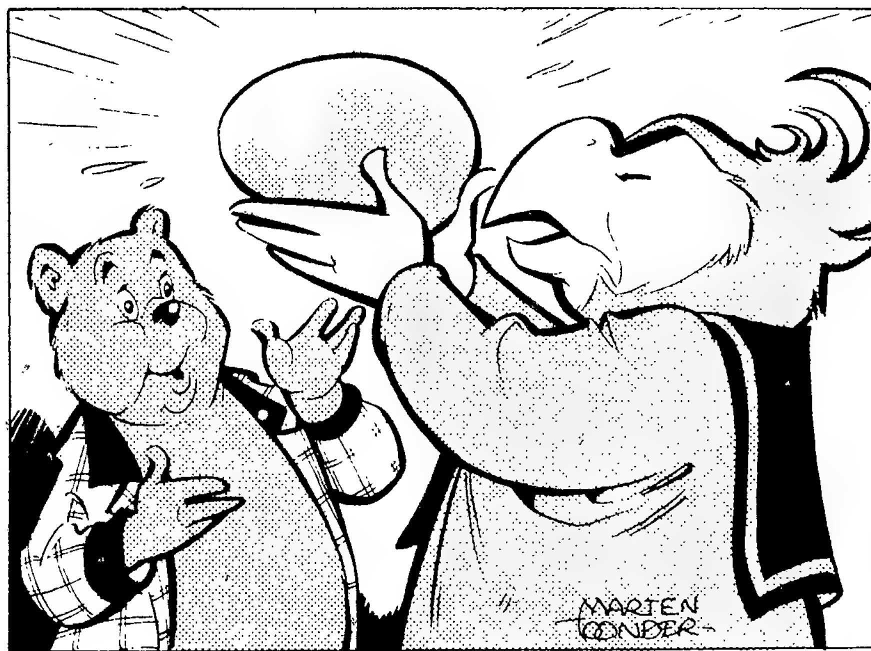
„Dat is afgelopen!", zei heer Ollie uit de hoogte. „Elektriciteit is moderne hupsafladder. Daar doen we niet meer aan mee. Bommelstein moet een monument van oude waarden worden, als je begrijpt wat ik bedoel."

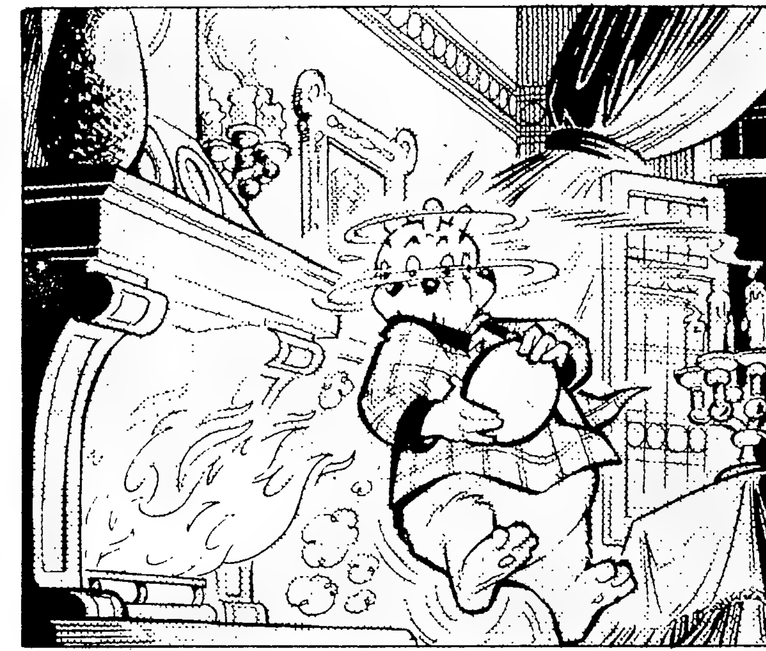
„Dit is een mooi ogenblik", prevelde de feunix geroerd. „Hier eindigt de krinkelbaan; hier zal mijn wieg eens staan."

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

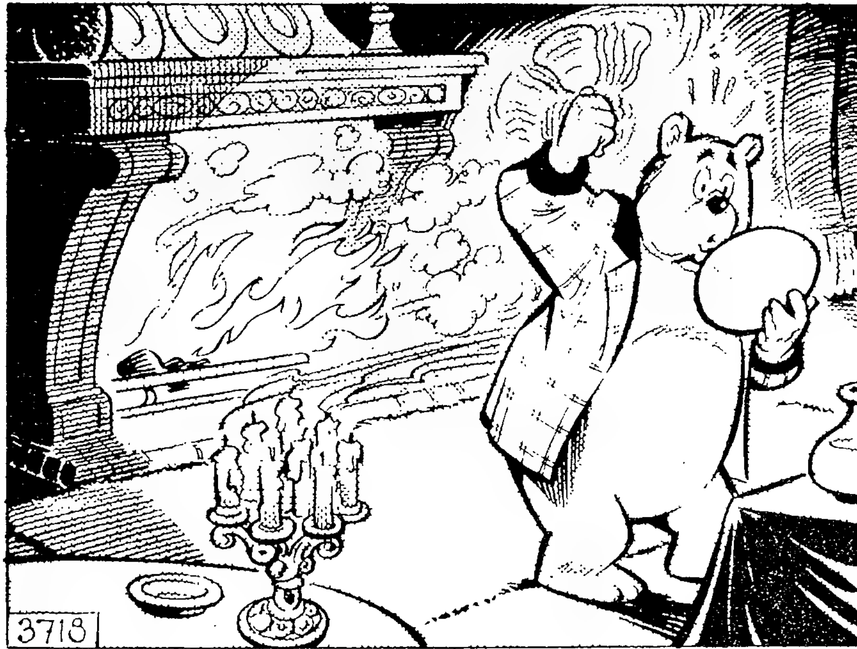

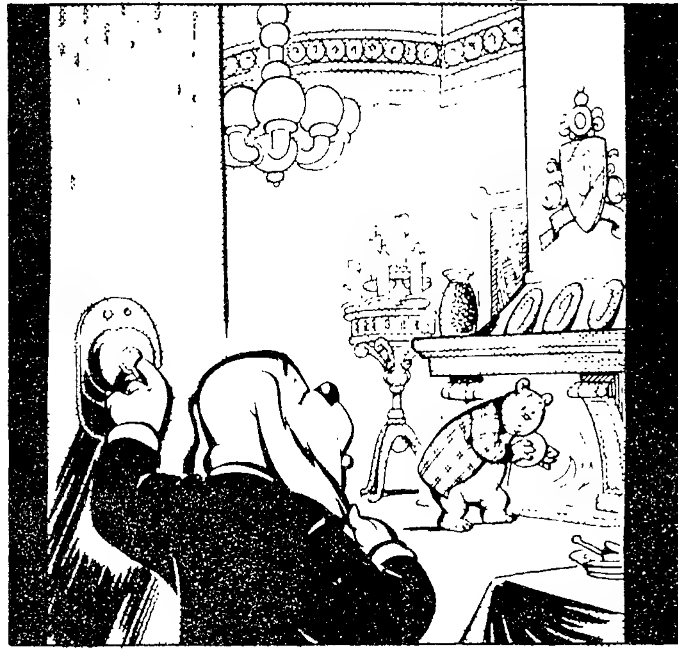
3717 Joost ontstak de kaarsen en knipte mompelend het elektrische licht uit. Toen nu heer Ollie en de feunix in het halfduistere vertrek alleen waren, bracht de laatste plechtig zijn tasje naar voren en haalde een goudkleurig ei te voorschijn.

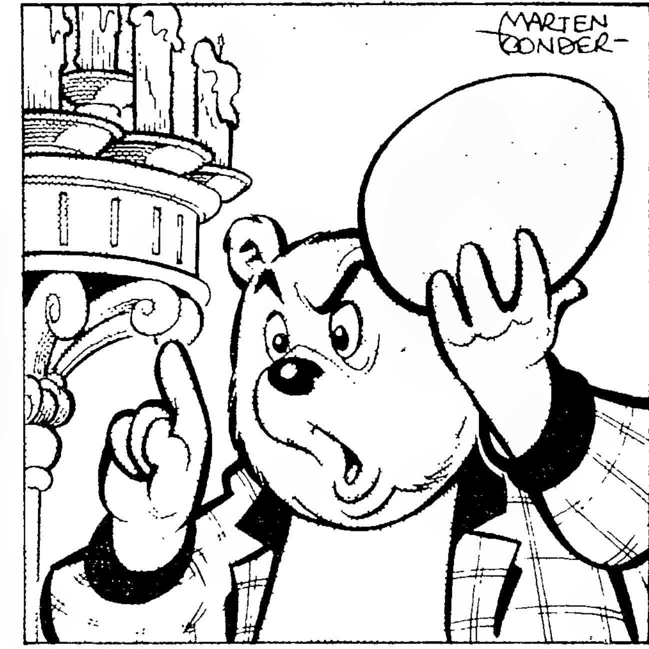
„Ik benoem u", zo sprak hij, „tot bewaarder van het feunix-ei. Behoed het en bewaak het, alsof het van uzelf was. Mijn uur zal spoedig slaan; dan moet ik gaan..."
„Gaat u weg?", riep heer Ollie uit, getroffen naar het ei starend. „Wat moet ik dan beginnen? Ik bedoel, wat moet ik dan met zo'n ei, als heer alleen zijnde?"
„Ik kom terug", verklaarde de ander op geheimzinnige toon. „De feunix verjongt zich steeds. U moet dat ei op volle maan in het vuur leggen; dan is mijn voortbestaan verzekerd — en daarmee alles wat mooi is en goed. Bewaak het ei, goedvriend. Houd uw omgeving fraai en vol oude waarden, zodat mijn wieg op een waardige plaats zal staan."
Heer Bommel had moeite om dit alles te verwerken. Hij hield het ei onhandig tegen zich aan en schuifelde bedremmeld met zijn voeten.
Doch voordat hij nadere inlichtingen had kunnen vragen, stak er plotseling een rukwind op. Gierend loeide die om het huis, de luiken bonkten en rammelden en de vlammen sloegen uit de haard. Op hetzelfde moment woei er een raam open, zodat alle kaarsen doofden en heer Bommel eenzaam met zijn ei in de duisternis stond. Want de feunix was verdwenen.

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

3718 Heer Ollie staarde verwezen rond in het duistere vertrek waar de stormwind joelend doorheen joeg. De vlammen sloegen uit de haard naar binnen, zodat een benauwde smok de ruimte vulde.

„W-wat gebeurt er toch?", prevelde heer Bommel met bleke lippen. „En w-waar is de feunix?"

Hij greep de tafelbel en luidde die krachtig. Daarna viel er een stilte in. De wind nam plotseling af en uit de schoorsteen was nu een vreemd lied te horen, dat zich snel verwijderde.

„Het zoeken is gedaan, nu moet ik gaan", zong iemand op schorre toon. „Steek vuren aan op volle maan; laat daar mijn ei in staan, kris kras krinkelbaan..."

De bediende Joost opende de deur en trad haastig binnen. Omdat alles duister was, knipte hij het elektrisch licht aan en nu zag hij, dat heer Ollie in een moeilijke houding over het haardvuur gebogen stond.

„Hebt u gescheld?", vroeg hij. „Wilt u een ei bakken, als ik vragen mag? Zal ik..."

„Zwijg!", zei heer Bommel, zich hoog oprichtend. „Je praat naar je verstand hebt Joost! Doe onmiddellijk dat fladderlicht uit en ontsteek de kaarsen. Dit is geen gewoon ei; het is het feunix-ei, als je begrijpt wat ik bedoel, en ik ben er de bewaker van."

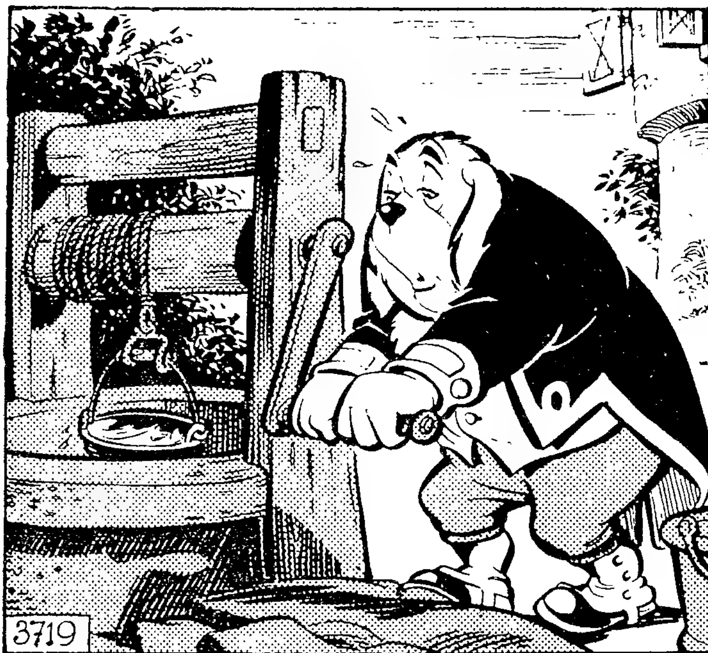
„Heel opmerkenswaardig, als u mij toestaat", zei de knecht onthutst. „Een feunix-ei, toe maar! Maar waarom zou men geen gebruik van elektrisch licht maken, met uw welnemen?"

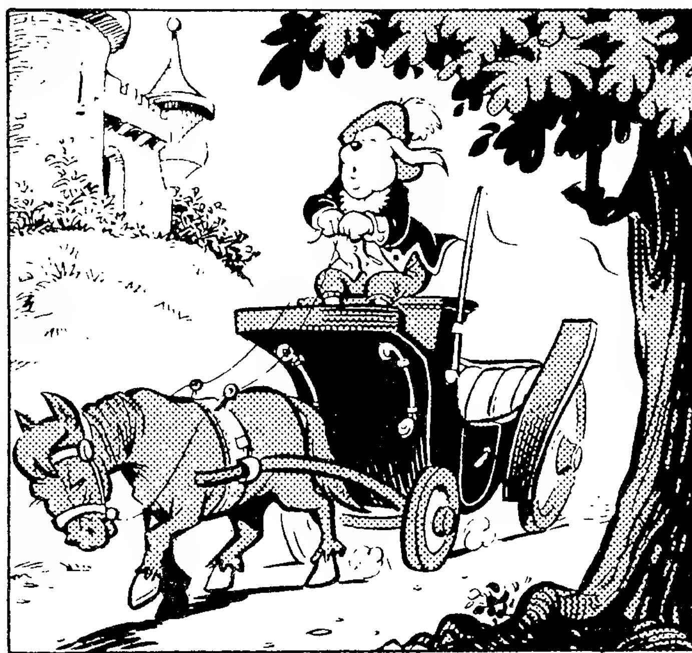
„Omdat", hernam heer Ollie met grote nadruk, „alles wat oud is en goed, behouden moet blijven. Dat heb ik de feunix beloofd, voordat hij in de haard verdween!"

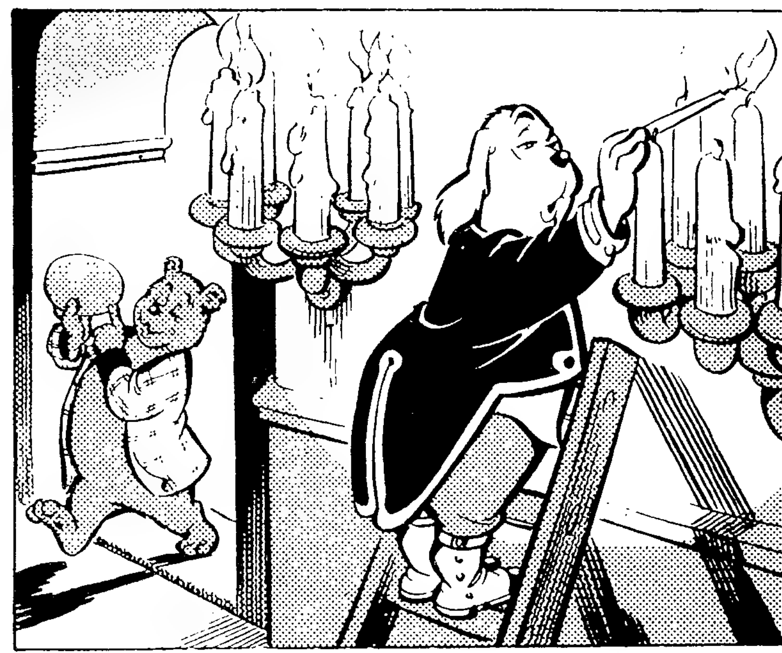
„Hoogst ongebruikelijk!", prevelde de bediende. „Wanneer men in de haard verdwijnt, zal men zich lelijk branden!"

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

3719 Nu braken er andere tijden aan op Bommelstein. Het was gedaan met alle moderne hulpmiddelen, die er in de loop der tijden binnengeslopen waren. Heer Bommel sloot eigenhandig de waterleiding af en verzegelde het lichtnet. De Oude Schicht werd weggesloten om plaats te maken voor een koets — en ook werd er een welput gegraven.

Hieruit putte Joost nu 's morgens op moeizame wijze het water, dat voor de huishouding nodig was. Dat was een langdurige bezigheid, want de put was zeer diep.

„Het is een bedoening, als ik zo vrij mag zijn", zuchtte de trouwe bediende, al zwengelend. „Ofschoon ik moet toegeven, dat het water helder is en verfrissend smaakt. Rinzig, als ik me zo mag uitdrukken."

Doch in de middag, wanneer hij de koets had ingespannen om in de stad boodschappen en koeriersdiensten te gaan verrichten, was zijn stemming reeds gezakt. Hij kon niet begrijpen, waarom men op een karos voort moest hobbelen, wanneer men over een telefoon beschikte om leveranciers te ontbieden.

En 's avonds, als hij op een trapleer doende was met het ontsteken van de kaarsen, steeg het hem wel eens naar de keel.

„Het is te veel gevraagd", klaagde hij op een keer. „Dat kaarsvet maakt een bende op het tapijt, als ik mij zo mag uitdrukken. En dat geklim en gesloof is niet vol te houden, met uw welnemen."

„Onzin", zei heer Ollie, die rondliep om zijn ei een mooie plaats te geven. „Alles wat oud is en goed, moet behouden blijven. Ik heb een grootse taak, als je begrijpt, wat ik bedoel."

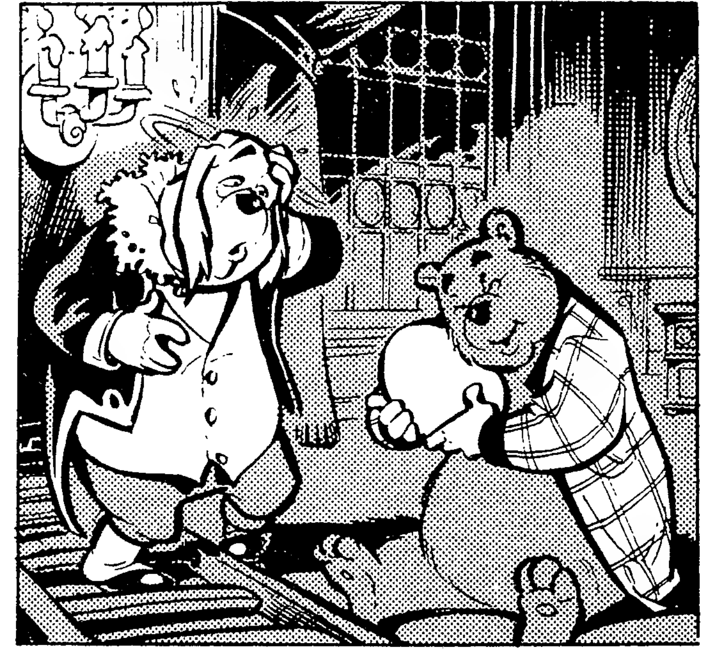
Doch helaas, zo sprekende keek hij niet goed uit...

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

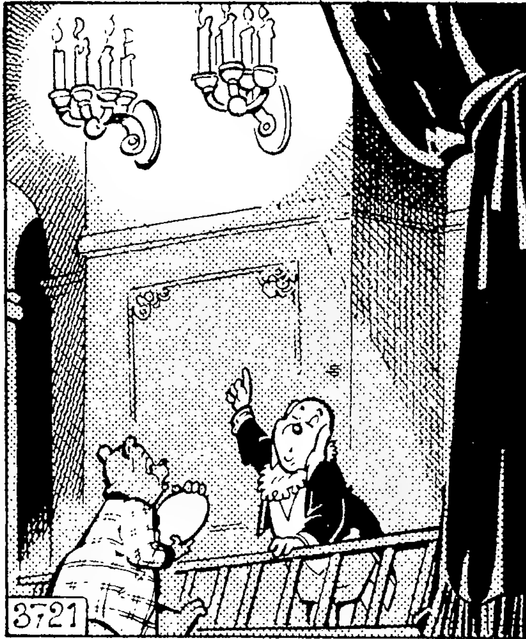
3720 „Als bewaarder van het feunix-ei is het mijn plicht om te zorgen, dat het oude behouden blijft!", sprak heer Ollie, zich met voorzichtige passen door het vertrek bewegend.
Zodoende struikelde hij over de ladder, waarop Joost doende was met het ontsteken van de kaarsenkroon. Het dunne houtwerk werd met een ruk onder de trouwe knecht weggetrokken — en krakend stortte alles ter aarde; heer Bommel, Joost en de trapleer.

Het ei vloog daartussen omhoog, maakte een fraaie omwenteling en suisde toen ook omlaag. Doch net voordat het op de grond uiteen had kunnen spatten, werd het door heer Ollie opgevangen.

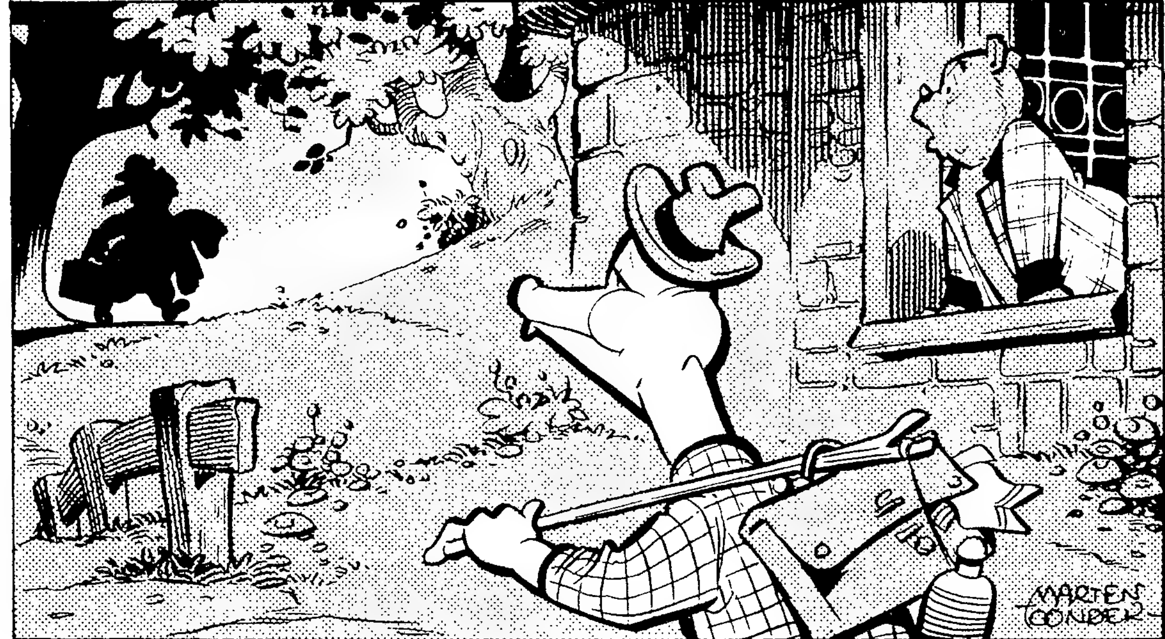
Dat bewijst wel, dat deze een hoge opvatting van zijn taak had, want bij de val had hij zich lelijk zeer gedaan. Doch voor het ei vergat hij alles om zich heen, ook de bediende, die bij het vangen geheel in de verdrukking kwam.
„Gelukkig", prevelde heer Bommel, „het is nog heel. Je moet in het vervolg beter uitkijken, waar je die trap neerzet, Joost. Dit is onverantwoordelijk."
De ander richtte zich duizelig op.
„Dit gaat te ver, heer Olivier", sprak hij waardig. „Dat ik water moet putten en koetsiersdiensten moet doen, is nog te dragen. Maar dat ik voor een ei ondere de voet gelopen word, is te veel, als u mij toestaat. Ik ben zo vrij om u mijn ontslag aan te bieden."

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

3721 „Maar Joost!", riep heer Bommel onthutst. „Je wilt toch niet weggaan? Wat moet ik, als heer alleen, met een ei beginnen? Je kunt me toch niet in de steek laten, nu ik deze grootse taak op me heb genomen?"

„Het is dat ei of ik, heer Olivier", zei Joost waardig. „Wanneer ik voor dat ei afstand moet doen van alle gemakken — en bovendien nog omgegooid word bij het aansteken van kaarsen, dan wordt het me te dol, met uw welnemen."

Na deze woorden verliet hij de kamer om zijn goederen te gaan pakken.

Heer Bommel, die bekommerd aan het venster zat, zag hem even later vertrekken, gehuld in jas en bolhoed en een valiesje torsend.

„Joost!", riep heer Ollie met dunne stem. „Joost! Kom terug, Joost!"

„Later misschien", riep de knecht over zijn schouder. „Wanneer dat ei is uitgebroed, als ik me zo mag uitdrukken."

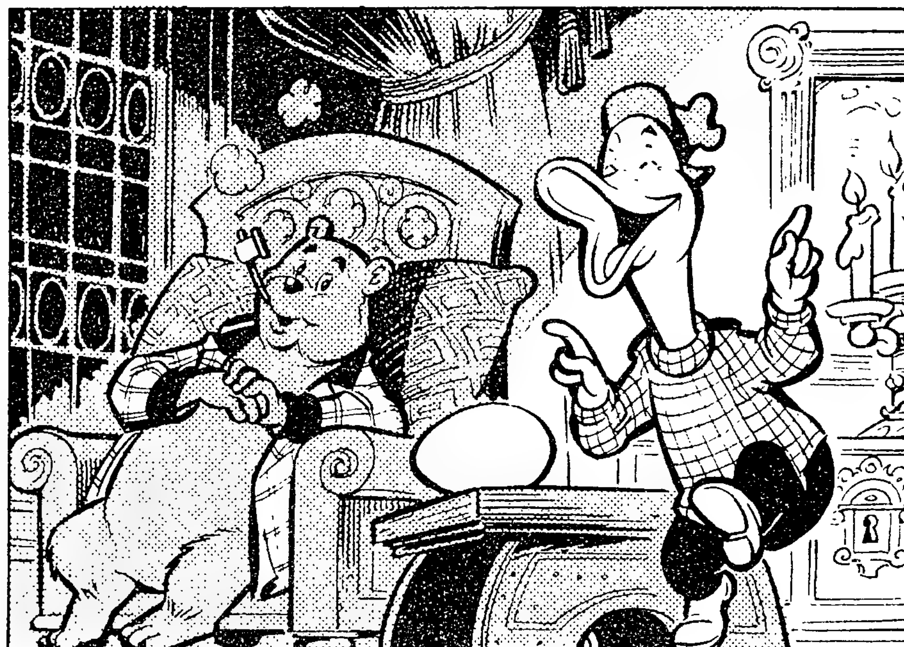
Heer Bommel zuchtte smartelijk. Hij zag de trouwe gedaante van de bediende in de duisternis verdwijnen en hij voelde zich zeer eenzaam.

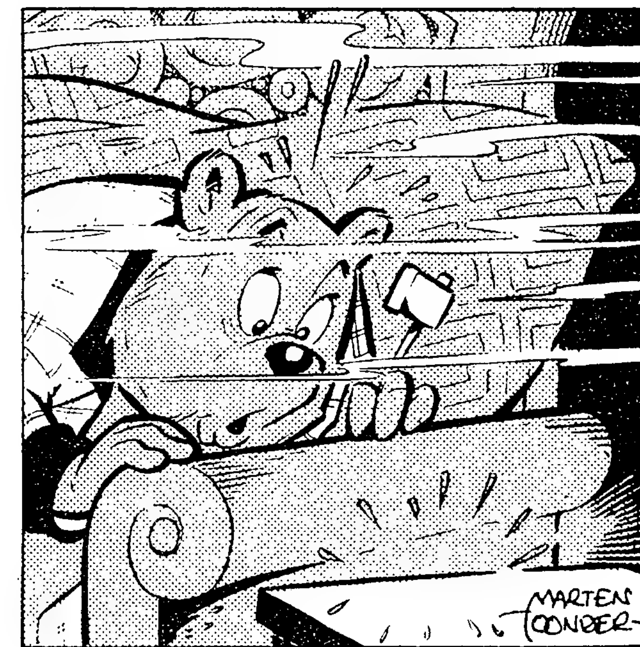
Op dat moment werd hij een gestalte gewaar, die met sloffende passen het huis passeerde onder het zingen van een vrolijk lied. Het was Wammes Waggel, wiens knoopaanzetterij net die dag failliet verklaard was en die nu op weg was naar een onbekende bestemming.

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

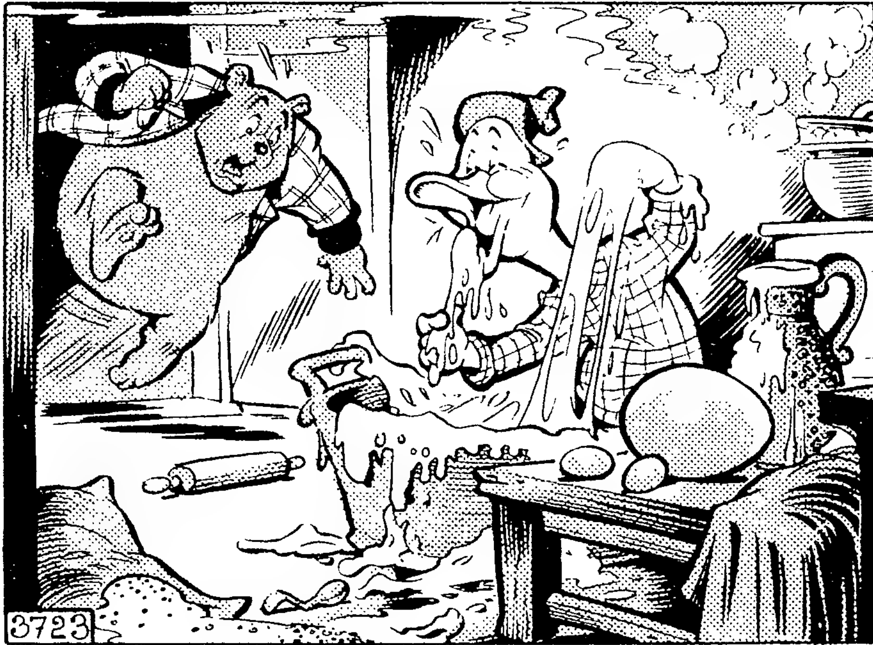

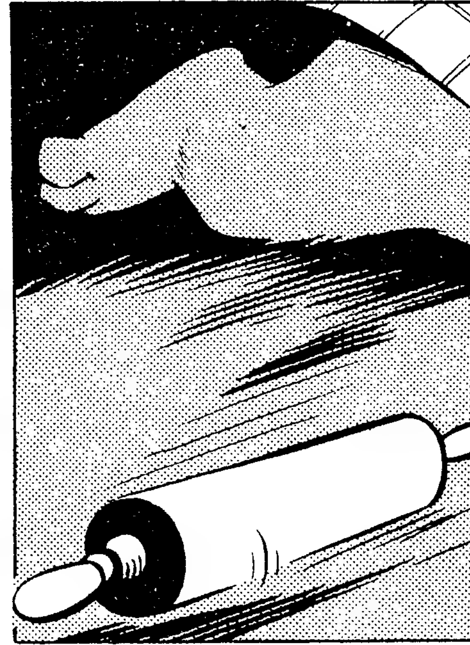

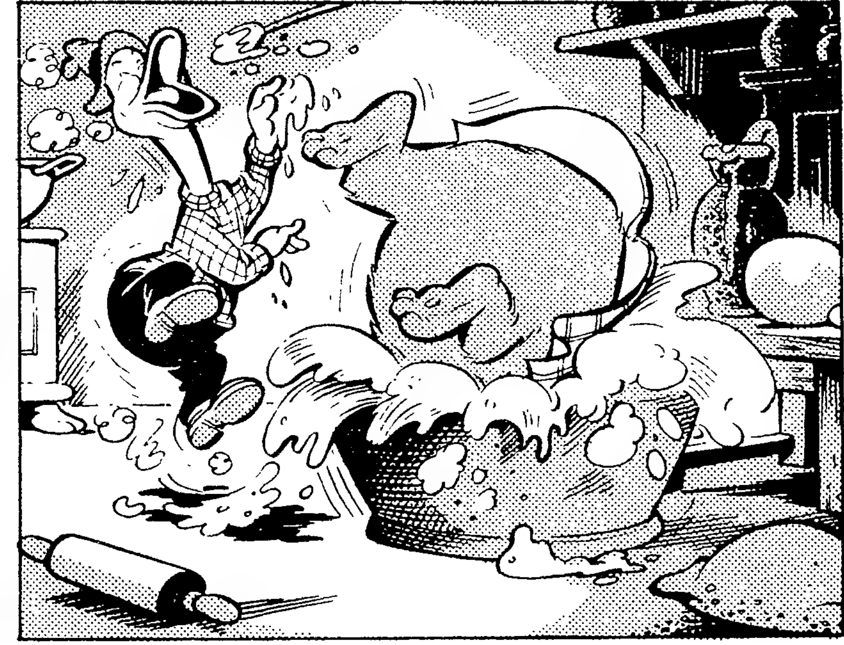
3722 Wammes Waggel zag heer Ollie uit zijn venster hangen en hield met een vriendelijke groet de pas in.
„Hoi!", riep hij, „wat een dol weertje, hè? Loop een eindje mee dan kunnen we pret maken."
„Mijn hoofd staat niet naar pret maken", zei heer Bommel op droeve toon. „Ik ben geheel verlaten — en nu zit ik alleen voor een grootse maar zware taak."
„Wat mal", zei Wammes, terwijl hij zoekend rondkeek, „ik zie helemaal geen taak. Maar het lijkt me wel enigjes. Mag ik meedoen?"
Heer Ollie dacht enige tijd na en toen klaarde zijn gelaat op.
„Dat is een goed idee, Wammes", zei hij. „Joost heeft mij verlaten en ik zoek iemand voor de huishouding. Kom maar binnen."
Wammes Waggel liet zich dit geen twee maal zeggen. Giechelend klom hij door het venster de kamer in.
„We gaan een feestmaal maken", kondigde hij aan. „Wammeskoeken, dat is nu net waar ik trek in heb!"
Met deze woorden begaf hij zich naar de keuken en heer Ollie hoorde hem even later bezig met potten en pannen.
Dat was een vreedzaam geluid en heer Bommel voelde zijn goede stemming terugkeren. Met zorg schikte hij het kussen in zijn stoel recht om zich over te kunnen geven aan een kleine ontspanning. Doch toen schrok hij vreselijk. Want het tafeltje, waarop het feunix-ei gelegen had, was ledig en vanuit de keuken dreef een zware bakwalm naar binnen.

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

3723 Wammes Waggel had zijn mouwen opgerold, een pan met boter op het vuur gezet, een wastobbe met meel gevuld en nu was hij doende deeg te maken. In dikke klonters droop het beslag langs de randen en van tijd tot tijd kletste het tegen de muren aan, wanneer hij zijn armen reinigde.

„Wammeskoeken", prevelde de kok. „Daar heb ik nu net trek in. Lekker veel; met boter en suiker en een lekker eitje erdoor. Jumjum..."

Hij werd gestoord door een snel naderend geroep en het geluid van rennende voetstappen.

„Ho! Halt!", riep heer Ollie, de keukendeur openwerpend. „Mijn ei! Niet doen! Geef terug! Niet bakken!"

Wammes richtte zich op en keek verbaasd naar zijn werkgever.

„Zonder bakken krijg je geen koeken", sprak hij onderwijzend. „En dat ei is goed hoor. Lekker groot!"

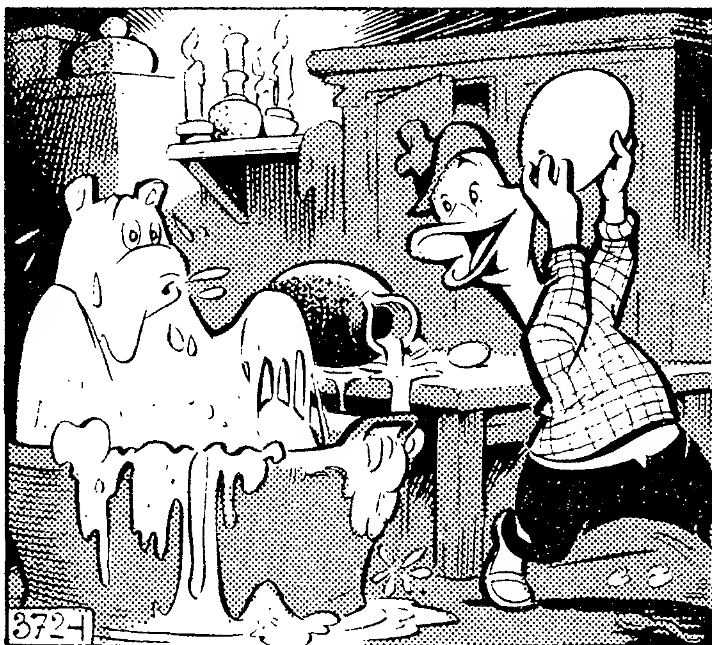
Doch heer Ollie luisterde niet naar hem. Met één blik had hij het feunix-ei op de tafel zien liggen en daar sprong hij nu verwilderd op af. Zodoende lette hij niet op de deegroller, die naast de tobbe op de grond lag. Het valt te begrijpen, dat hij het evenwicht verloor toen hij er op trapte en met een hoge kreet tuimelde hij voorover in het deeg; waar hij geheel in verdween.

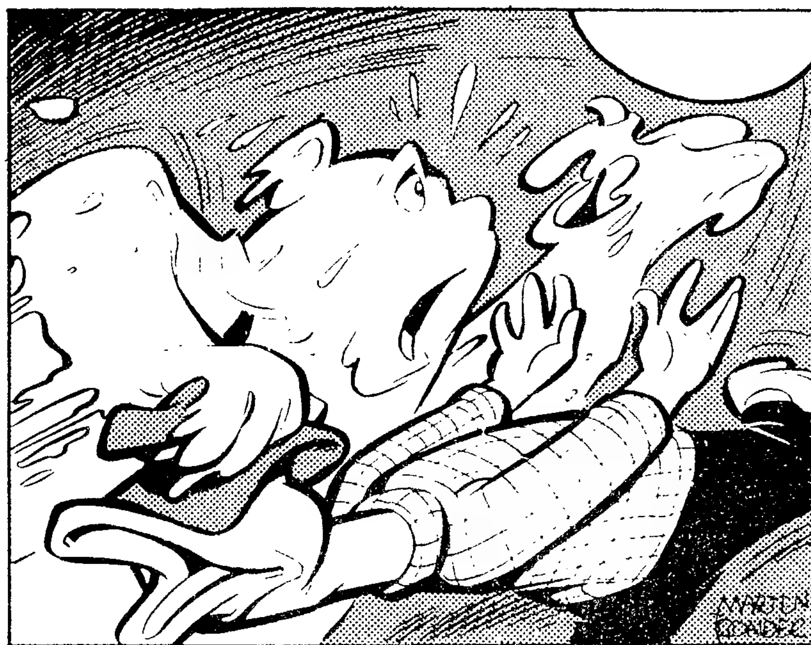
De kok stond er even van te kijken, doch toen kreeg zijn gevoel voor humor de overhand.

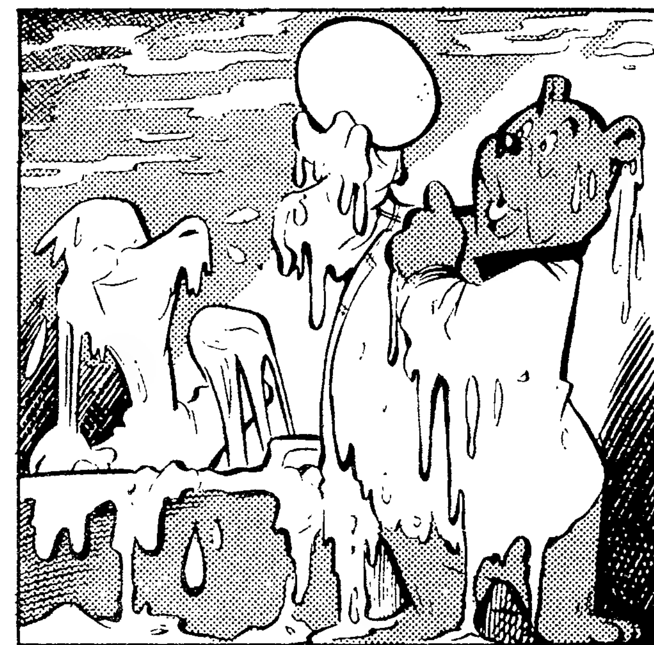
„Hihihi!", riep hij uit. „Wat enig, zeg. Ik ben blij, dat ik hier gekomen ben. Op Bommelstein kan je reuze pret hebben, zeg ik altijd maar."

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

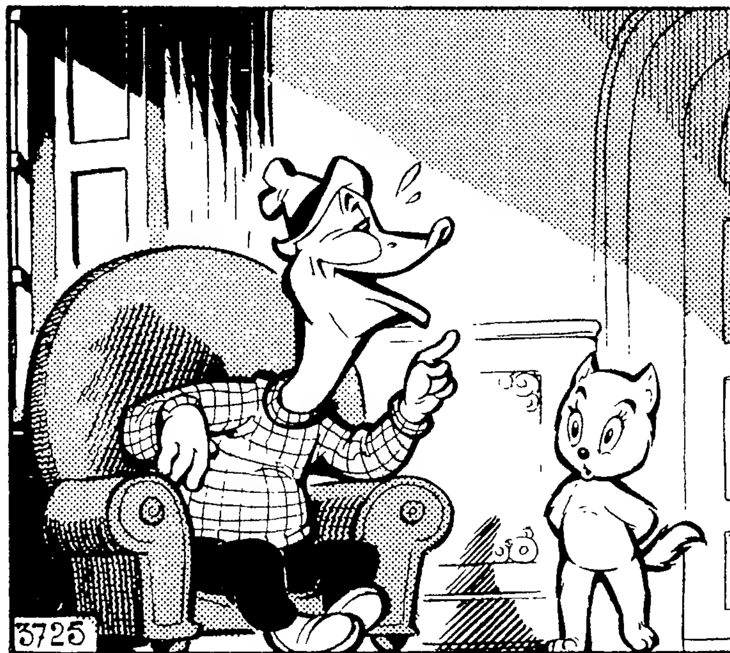

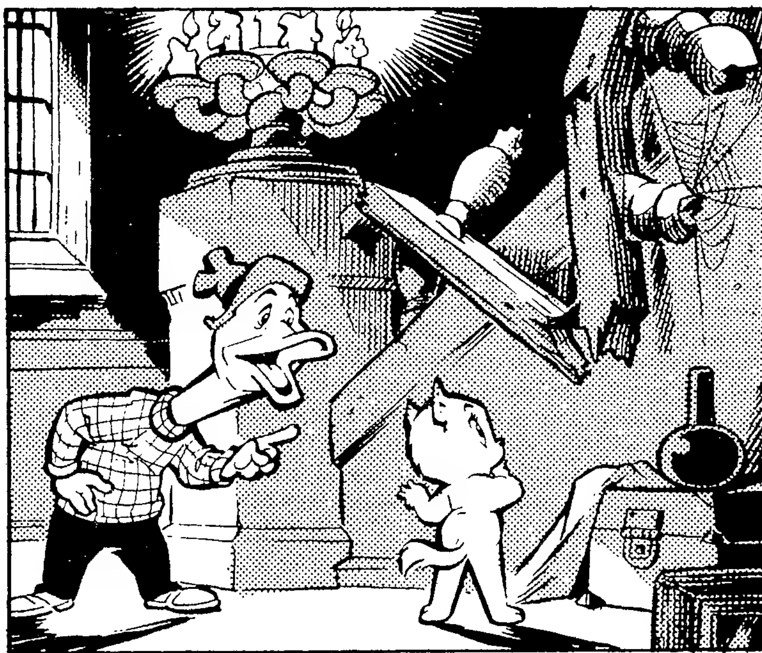

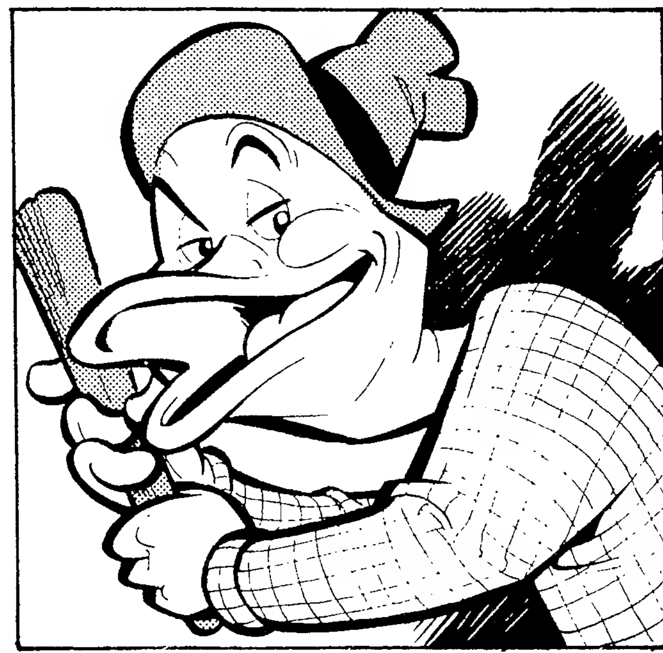
3724 Heer Bommel rees na enig geploeter uit de deegmassa omhoog als een vormloze witte massa. Hij wreef twee gaten in het beslag waardoor zijn ogen een beperkt uitzicht op zijn omgeving hadden en slaakte een gorgelende uitroep.
„Hihihihi, wat doe je dat enig!" zei Wammes Waggel. „Mag ik straks ook es?"
„Glubbub... blah blub!" sprak heer Ollie, zich moeilijk door de tobbe bewegend. Toen zag hij, dat zijn nieuwe kok al giechelend naar het ei greep om het in het beslag te gaan verwerken — en dit gezicht gaf hem reuzenkrachten.
Met een sprong maakte hij zich uit de taaie massa los en stortte zich op Wammes. Deze was niet op de uitval van zijn werkgever verdacht, zodat hij op zijn beurt het evenwicht verloor en in de kuip belandde. Het feunix-ei werd nog net op tijd door heer Bommel opgevangen.
Het duurde enige tijd, voordat hij het deeg zover verwijderd had, dat hij tot praten in staat was. Doch toen nam hij meteen het woord.
„Dit ei", sprak hij met grote nadruk, „moet behouden blijven. Als de maan vol is, zal het in het vuur worden uitgebroed — en dan komt de feunix eruit."
„Hihihi, wat mal!" zei Wammes in de tobbe. Maar heer Bommel schonk geen aandacht aan hem.
„Ik moet zorgen, dat alles wat oud en goed is, behouden blijft, totdat de feunix komt", voer hij voort. „Geen hupsafladder in mijn huis. Geen modern gedoe. Onthoud dat, heer Waggel; als u tenminste begrijpt, wat ik bedoel."
„Nee", zei de ander, „dat snap ik niet allemaal, hoor. Maar ik wist niet, dat je met deeg zoveel pret kon hebben."

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

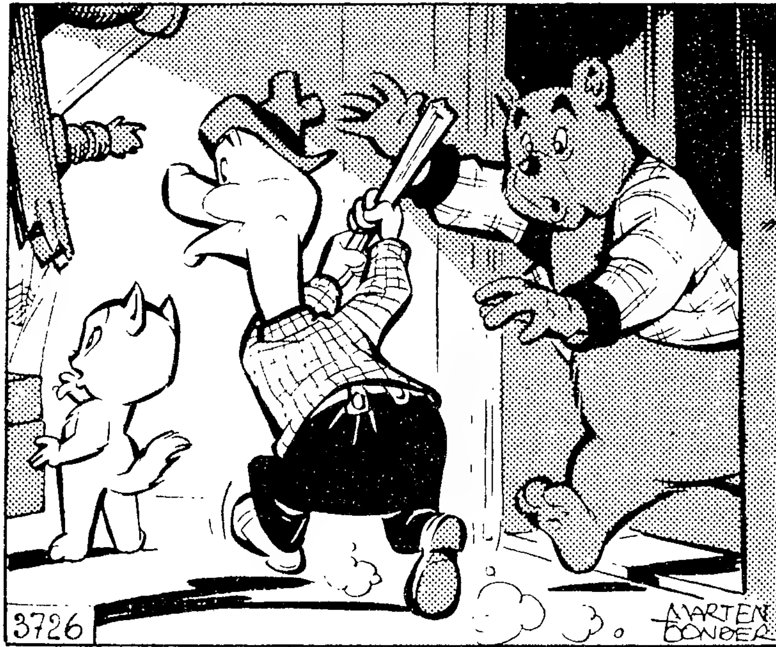

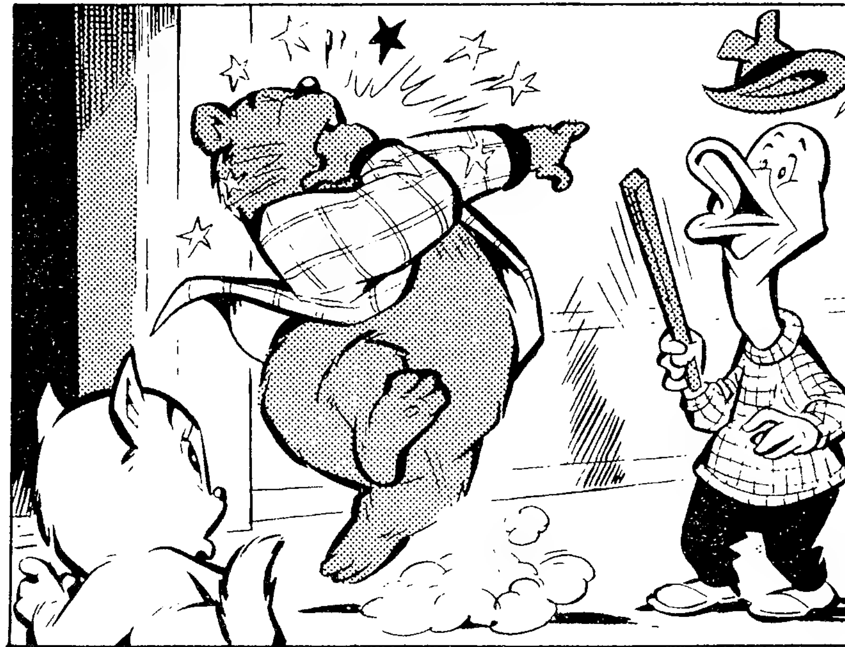

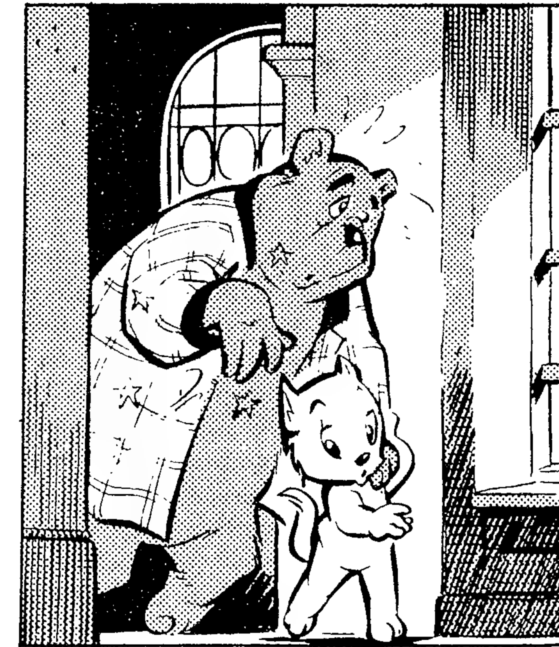
3725 Toen Tom Poes enige dagen later eens aan liep om te kijken hoe het op Bommelstein ging, zag hij tot zijn verbazing dat de buitendeur open stond. In de hall zat Wammes Waggel in een gemakkelijke leunstoel de ingang in het oog te houden.
„Wat is hier aan de hand?" vroeg Tom Poes. „Werkt de bel soms niet?"
„Nee hoor", zei Wammes. „Die is afgeschaft. Zo'n bel is hupsafladder, zegt Ollie. Wat dat is weet ik niet, maar je kan wel lol hebben."
„Hm", zei Tom Poes. Een beetje ongerust liep hij verder naar binnen, doch nu stond de ander op.
„Dat mag niet, Tom Poes", zei hij ernstig. „Je mag niet zomaar binnen komen. Je moet eerst het wachtwoord zeggen, hoor!"
„Wat een onzin", zei Tom Poes geprikkeld. Hij had nu de trap in het oog gekregen en hij zag, dat de leuning gedeeltelijk was ingestort.
„Een beetje kapot gegaan", verklaarde de portier, die zijn blik volgde. „Ik heb er eventjes te hard op geslagen. Maar hij mag niet met spijkers gemaakt worden. Daar horen houten keggen in, zegt Ollie. Mal hè? Maar nu moet je eerst het wachtwoord zeggen!"
„Waar is Joost?" vroeg Tom Poes, die zich steeds onbehagelijker begon te voelen. Hij kreeg geen antwoord en daarom liep hij naar heer Ollies studeervertrek.
Doch nu kwam de trouwe poortwachter in actie. Met een snelle greep haalde hij een afgebroken stoelpoot onder zijn zetel vandaan en daarmee snelde hij achter de indringer aan.

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

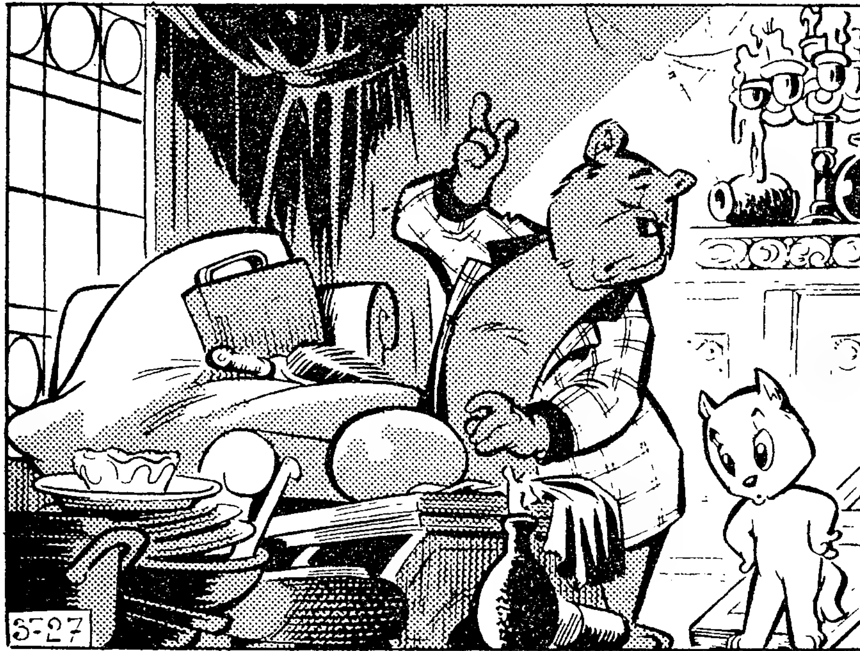

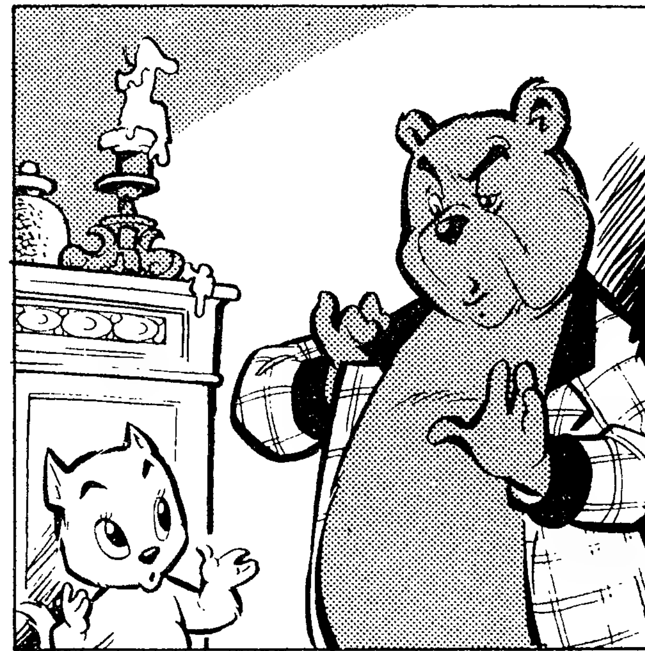

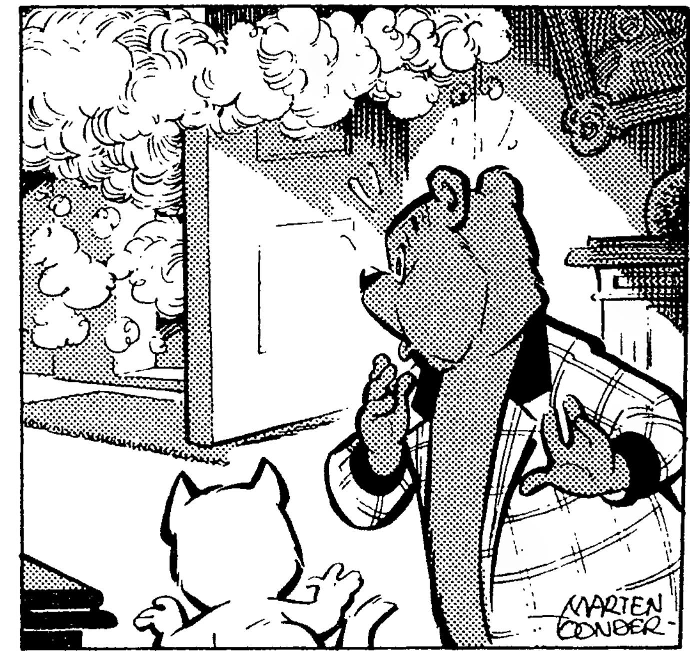
3726 De stilte in heer Bommels studeerkamer werd verstoord door rumoer in de gang.
Ontstemd trad hij naar buiten en nu werd hij Wammes Waggel gewaar, die op gevaarlijke wijze een stoelpoot boven het hoofd van Tom Poes zwaaide.
,,Halt!'' sprak hij, ,,dat is geen gastvrijheid, heer Waggel! Wij hebben de mooie taak om oude gebruiken in ere te houden en daarom...''
Zijn woorden werden onderbroken door het geluid van splinterend hout en een dof gebrul.
Tom Poes, die zich verrast omwendde, zag dat zijn vriend al pratend precies in de baan van het stuk meubel gekomen was. Nu sprong hij rond met één hand in de mond en met de andere naar de keuken wijzend.
,,M-maak dat je w-weg komt!'' riep hij met overslaande stem. ,,W-woesteling! Sukkel!''
De portier wierp verslagen zijn knuppel weg en slofte heen. Heer Ollie liet zich door Tom Poes naar zijn kamer geleiden.
,,Tjonge, wat een rommel is het hier!'' riep die uit, toen ze al strompelend binnentraden.
,,Welja, ook dat nog'', prevelde heer Bommel smartelijk. ,,Ik red je met levensgevaar — en de enige dank die ik krijg, is een aanmerking op mijn huishouding.''
,,Is het dan geen rommel?'' vroeg Tom Poes verbaasd.
,,Het enige wat nog op zijn plaats staat, is uw stoel en het tafeltje, waar dat paasei op ligt.''
,,Dat is geen paasei'', zei heer Ollie kreunend. ,,Dat is het feunix-ei — en mijn stoel staat daar omdat ik het in het oog moet kunnen houden. En het is een beetje rommelig, ja. Maar dat komt, omdat ik overal alleen voor sta nu Joost weg is. Want die Waggel is niemand, als je begrijpt, wat ik bedoel.''

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

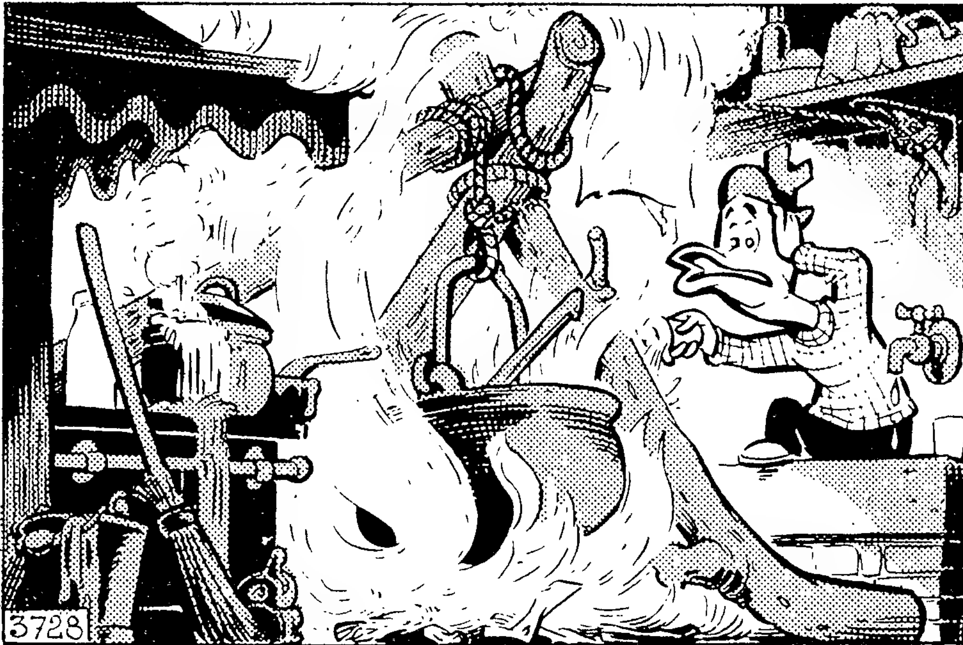

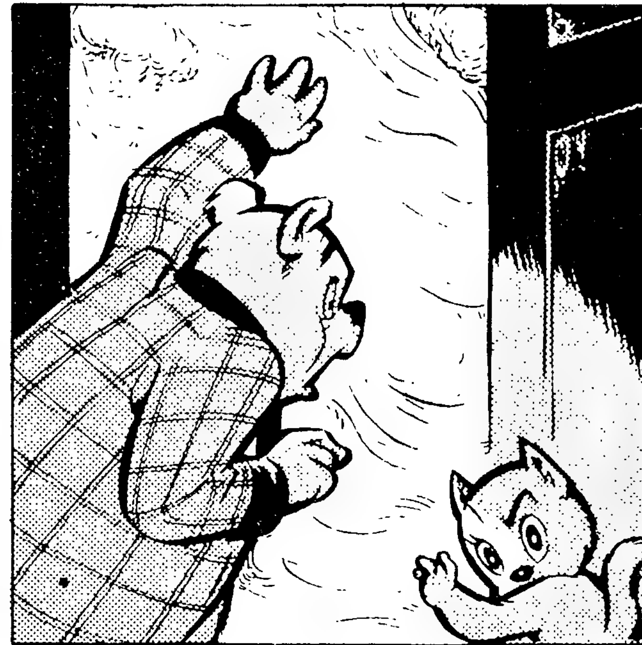
3727 Tom Poes keek afkeurend het studeervertrek rond en het valt te begrijpen, dat heer Ollie daar kriebelig van werd.
„Wat sta je daar nu met een gezicht van oude lappen?'' zo riep hij uit. „Bevalt het je hier soms niet? Als je maar weet, dat je in de kamer staat, waar het feunix-ei wordt bewaard! Een historisch vertrek, mag ik wel zeggen! En ik, je oude vriend en beschermer, heb de grootse taak de bewaker van dat ei te zijn. Op volle maan zal ik het persoonlijk te vuur leggen, zodat het kan worden uitgebroed.''
„Hm'', zei Tom Poes, „dat kan wel; maar waarom is het hier zo'n bende?''
„Wel...'', hernam heer Bommel, een schichtige blik in het rond werpend, „dat komt... eh... ik bedoel; de feunix houdt van oude gebruiken en nu heb ik alle moderne hupsafladder afgeschaft. Ik houd alles in de stijl, die bij het ei past; als je begrijpt, wat ik bedoel.''
„Dat snap ik niet'', zei Tom Poes. „De feunix houdt van vernieuwing. Dat staat tenminste in de boeken.''
„Bah!'' riep heer Ollie toornig uit. „Weet jij het weer beter? Aan wie heeft hij zijn ei toevertrouwd? Aan mij of aan jou soms? Nu dan!''

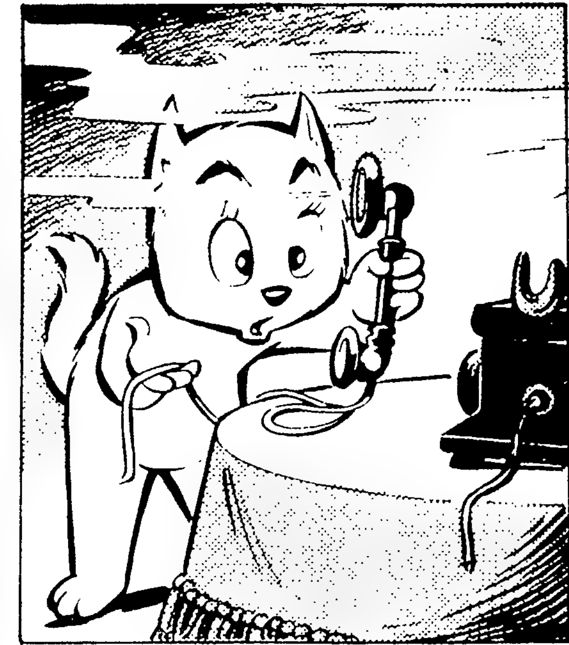
Hij zweeg om adem te halen en nu viel het hem op, dat een sterke rooklucht zijn neus binnendrong. Ook was er in de stilte een licht geknetter hoorbaar, dat uit de richting van de gang scheen te komen.
„Er is brand!'' zei Tom Poes opschrikkend. „In de keuken, wed ik!''

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

3728 Wammes Waggel had zich in de keuken teruggetrokken om een maaltijd te gaan bereiden. Midden op de vloer had hij, met behulp van wat sprokkelhout, een ruim kampvuur aangelegd. Heer Bommel had hem scherp ingeprent dat het uit moest zijn met moderne hupsafladder als gas en elektriciteit en Wammes, die dat wel enigjes vond omdat het nu net op kamperen leek, hield zich daar stipt aan. Hij was doende om een ouderwetse hangpot boven het vuur te bevestigen, toen hij plotseling bemerkte dat het vertrek in brand stond.

„Grutjes, een fikkie!" zei hij wat besluiteloos. Doch nu werd de deur opengeworpen en snelde zijn werkgever de keuken binnen.

„Doe iets!' riep deze met overslaande stem. „Blus dan toch!"

De kok tapte gehoorzaam een glaasje water uit een emmer en sprenkelde het op de vlammen, maar dat hielp niet veel.

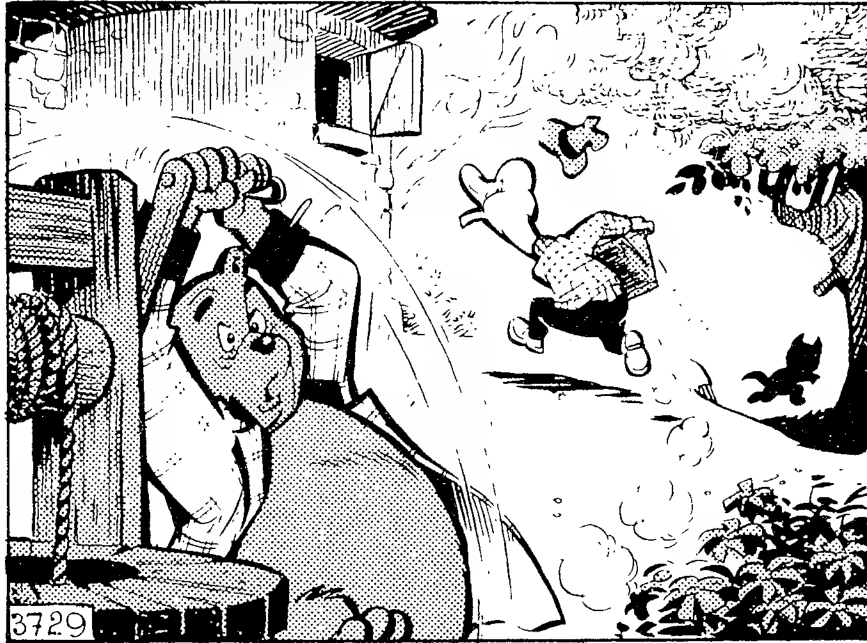
„Vorm een keten!" kreet heer Ollie. „Haal emmers! We gaan water uit de put scheppen! Blijf kalm... schiet toch op, bedoel ik."

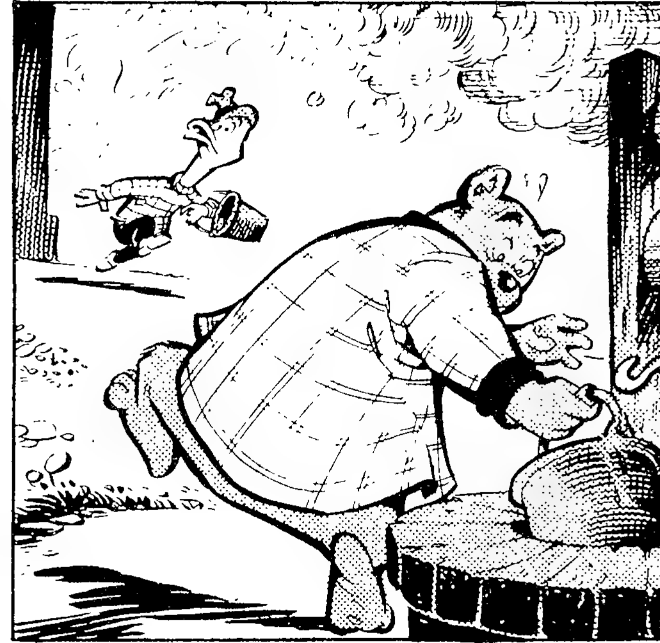
„Onzin", zei Tom Poes. „Als uw waterleiding niet meer werkt, kan ik beter de brandweer op gaan bellen."

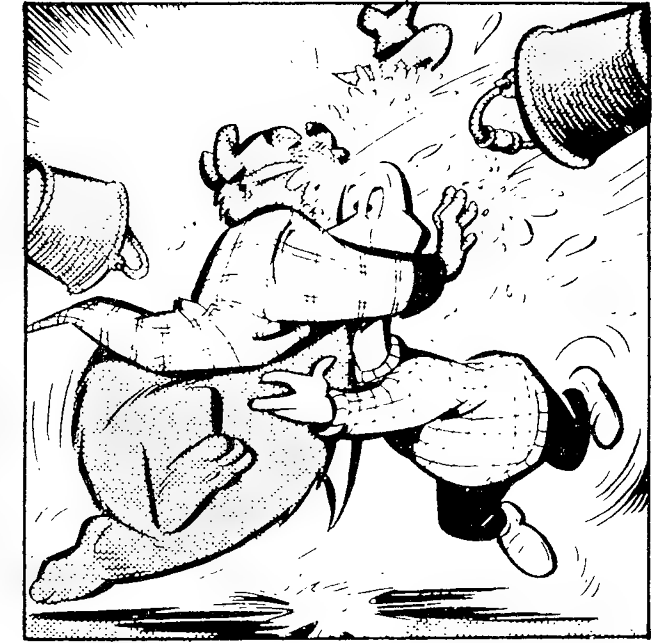
Hij rende de knetterende ruimte uit en holde naar de telefoon. Maar helaas. In zijn ijver om alle hupsafladder uit zijn huis te weren, had heer Bommel de draad enkele dagen tevoren doorgeknipt...

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

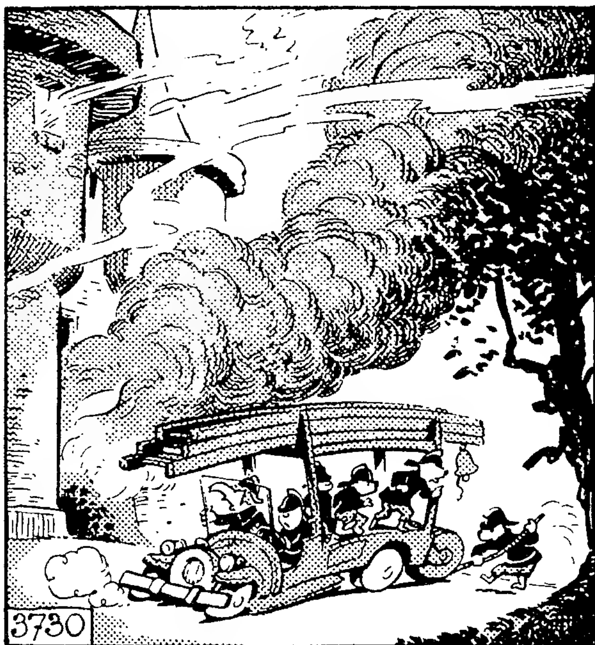

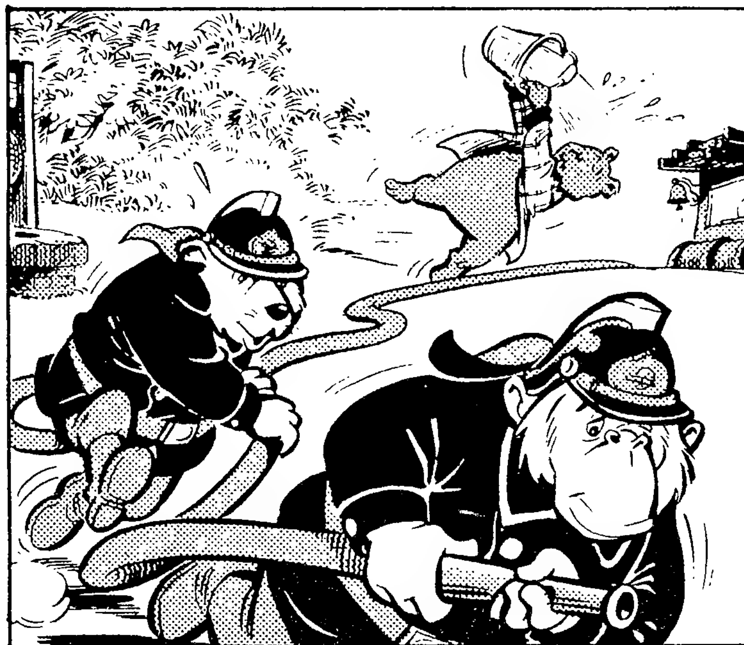

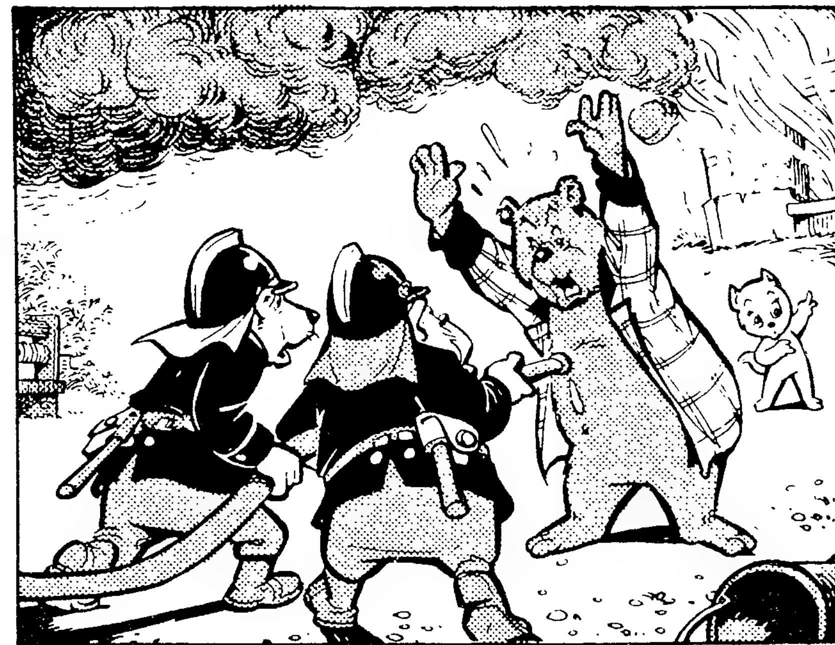
3729 Het vuur in de keuken greep snel om zich heen; vooral toen Wammes Waggel in zijn ijver tot blussen een blik petroleum op de vlammen geledigd had. Heer Bommel greep met grote tegenwoordigheid van geest een paar emmers en snelde naar de welput in de tuin.
,,Vorm een keten!'' riep hij met schrille stem. ,,Schiet toch op! Doorgeven!''
Zo schreeuwende draaide hij de zwengel met verbazende snelheid rond en reikte een volle emmer over aan Wammes, die er snel mee heen liep.
Met de volgende emmer bleef hij echter staan, want Tom Poes was naar de brandmelder in de buurt gelopen om de brandweer te waarschuwen.
,,Ik moet ook alles zelf doen!'' jammerde heer Ollie haast schreiend. ,,Iedereen laat me in de steek in de uren des gevaars! Tom Poes! Waar ben je? Doe toch iets!''
Er kwam echter geen antwoord; daarom vatte hij persoonlijk het gereedschap bij het hengsel en snelde nu op zijn beurt naar de brandhaard. Zodoende kwam hij halverwege de bediende Waggel tegen, die reeds weer op weg was om een nieuwe voorraad water te gaan halen.
,,Hihihi! Het sist!'' riep die. Helaas, al sprekende keek hij niet goed uit. Zijn ledig vaatwerk sloeg hem tegen de knieën, hij struikelde tegen heer Ollie aan en nu stortten ze allebei ter aarde tussen rinkelende emmers en neerklotsend water.

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

3730 De Rommeldamse brandweer kwam onmiddellijk in actie. Dertien minuten nadat Tom Poes de brandmelder in werking had gebracht, remde de rode auto gierend voor Bommelstein. Daar had het vuur grote vorderingen gemaakt; dichte rookwolken sloegen uit de gesprongen vensters en hier en daar knetterden de vlammen naar buiten.

De wakkere brandweerlieden lieten geen tijd verloren gaan. Terwijl bij het voertuig alles voor de blussing in gereedheid werd gebracht, snelden twee spuitgasten reeds met de slang over het gazon.

Heer Ollie, die op deze voortvarendheid niet verdacht was, struikelde met een van zijn emmers over de uitgelegde leiding. Enige tijd bleef hij ontredderd in de plas zitten; toen stond hij op en strompelde naar de blussers.

„H-halt!" riep hij uit. „Dat mag niet! Dat verbied ik!"

„Ga opzij, meneer!" waarschuwde een van de spuitgasten. „We moeten een ruim straalveld hebben".

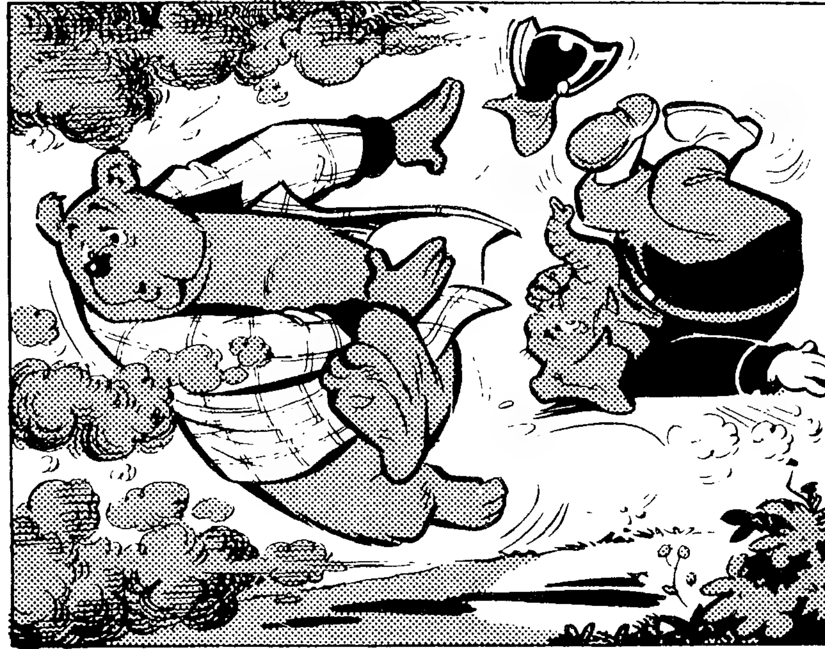
„Nee!" riep heer Bommel met overslaande stem. „Hier wordt niet gestraald! Geen fladderblussing op mijn terrein! We moeten een keten vormen met emmers uit de put — als iemand begrijpt, wat ik bedoel! Hier wordt het feunix-ei bewaard..."

„Heer Ollie!" riep Tom Poes, die er nu ook aan kwam hollen. „Uw ei is in gevaar! De studeerkamer is ook al in brand geraakt!"

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

3731 Heer Ollie staarde met trillende lippen naar zijn studeerkamer, waar dichte rookwolken door de gesprongen vensters naar buiten sloegen.

„Het ei!" zo prevelde hij, „het feunix-ei is in gevaar! Is er dan niemand, die iets doet?! Begrijpt men dan niet, dat alles wat mooi en oud is op het spel staat?"

Zo sprekende liep hij met aarzelende passen op de brandhaard toe, totdat hij tegengehouden werd door Tom Poes.

„Blijf hier nu maar staan, heer Bommel", zei die. „Het is daar gevaarlijk! Ik kan beter eens even gaan kijken of er nog iemand naar binnen kan..."

„Ja, ja, houd die dikke tegen!" riep de brandweercommandant. „Hij bevindt zich in de blusbaan".

Deze woorden prikkelden heer Ollie. Plotseling zag hij zijn plicht helder en duidelijk voor zich. Met een grom trok hij zijn mond in een vastberaden plooi en voordat iemand er op verdacht was, snelde hij over de brandweeroverste heen het knetterende gebouw binnen.

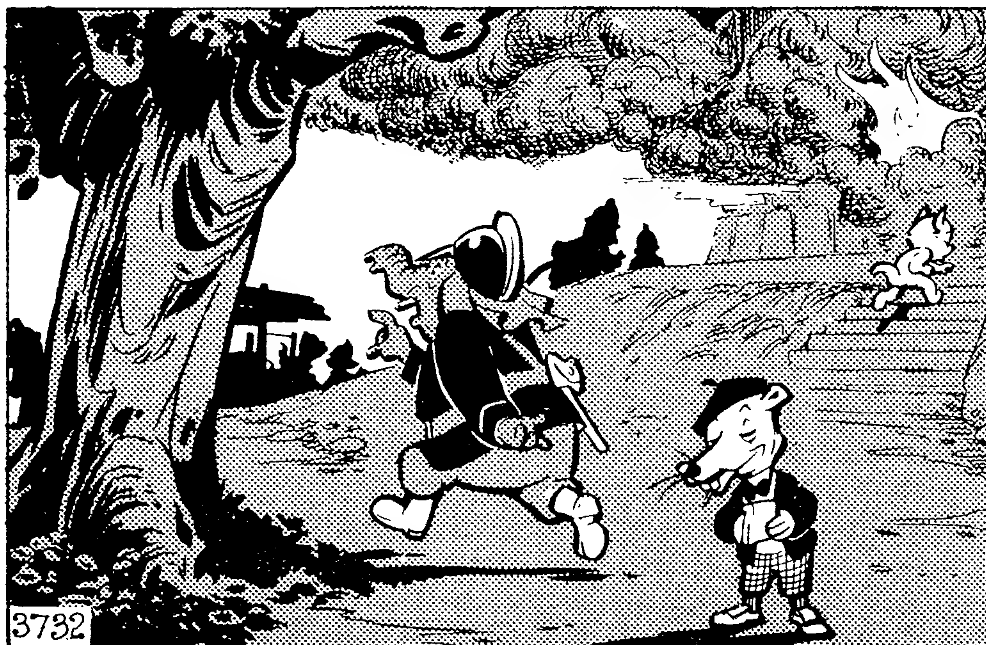
Nu trad de journalist Argus uit de duisternis te voorschijn en boog zich met een blocnote over de gevallen commandant.

„Een mooie brand!" sprak hij prijzend. „Daar zit een goed stukje in; vooral nu heer Bommel met gevaar voor eigen leven weer naar binnen gaat. Een heldhaftig staaltje mag ik wel zeggen. Wie wil hij redden? Is daar nog iemand binnen? Of gaat hij zijn geld halen?"

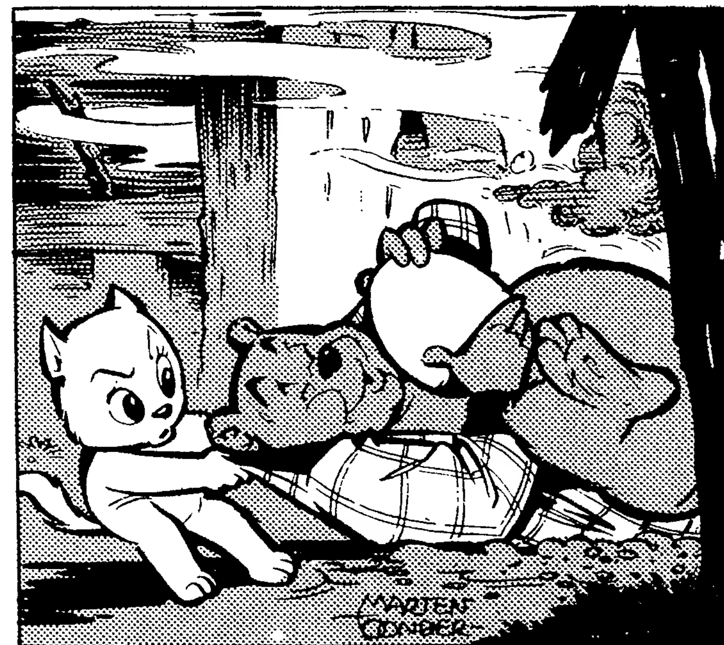
„Nee", zei de brandweermeester bitter, „hij wil een ei redden".

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

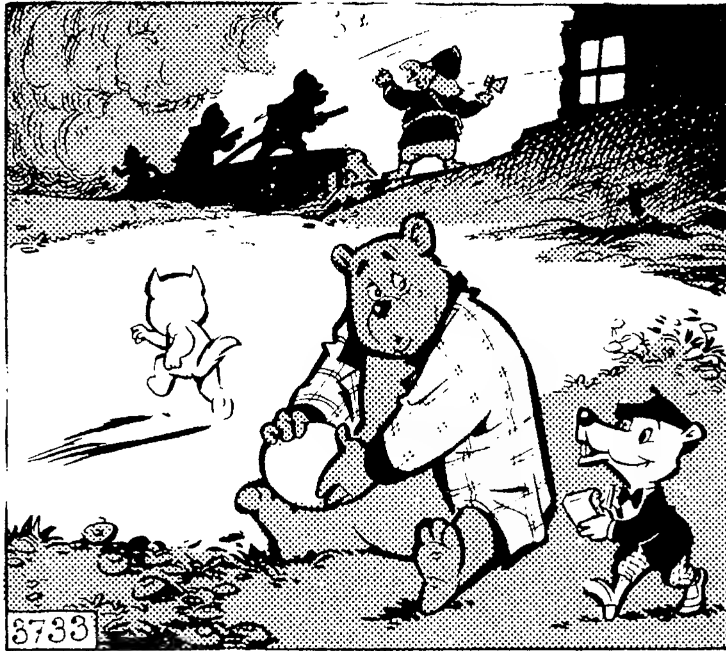

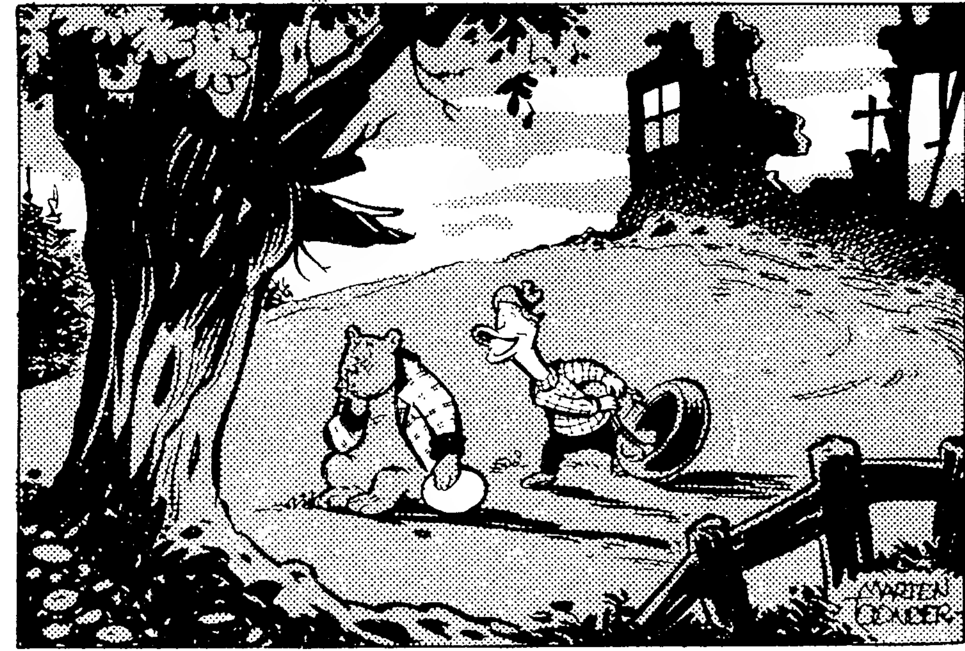

3732 De journalist Argus stond even onthutst te kijken.
„Heer Bommel waagt zijn leven om een ei uit de brand te redden", prevelde hij voor zich heen. „Hm, het is een goed kopje, maar wat zit er achter?"
Er was echter niemand, die hem antwoord op die vraag gaf. De brandweercommandant snelde weg om enkele spuitgasten te halen — en Tom Poes holde achter heer Ollie aan.
De reporter haalde de schouders op. Als goed krantenman had hij geleerd, dat het niet geeft wàt men schrijft, zolang men maar schrijft. Daarom begon hij snel enige aantekeningen te maken over de duurte der eieren en over de regering, die een einde aan deze misstand zou moeten maken.
„Ook in de betere kringen wordt in stilte gebrek geleden", zo schreef hij. „De heer van Bommelstein snelde terug in de vuurhaard om..."
Hij liet zijn schrijfgerei zakken, want vanuit zijn ooghoeken had hij enige beweging bij het brandende studeervertrek opgemerkt. Onmiddellijk spoedde hij zich ter plaatse — en ja hoor. Daar kwam Tom Poes uit de rookwolken tevoorschijn, met grote inspanning heer Bommel bij de kraag meetrekkend. De laatste was geheel door de rook bevangen, maar op zijn wezenloze gelaatstrekken zweefde een mooie glimlach. Geen wonder; zijn handen omklemden stevig het ongeschonden feunix-ei.

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

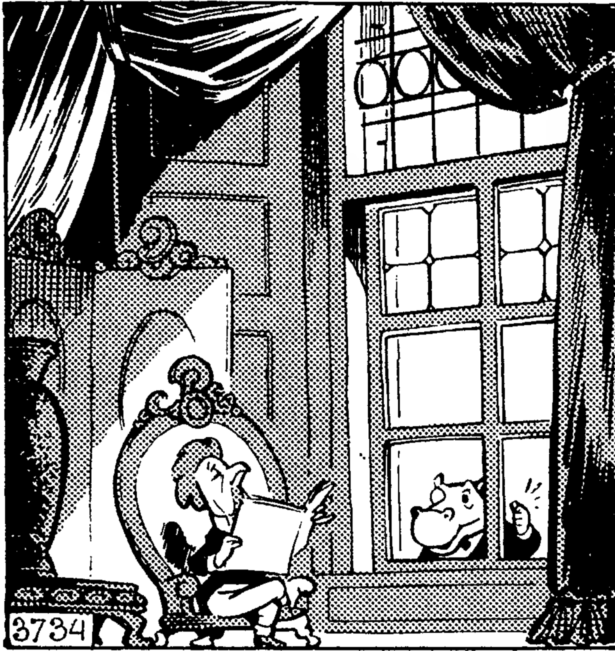

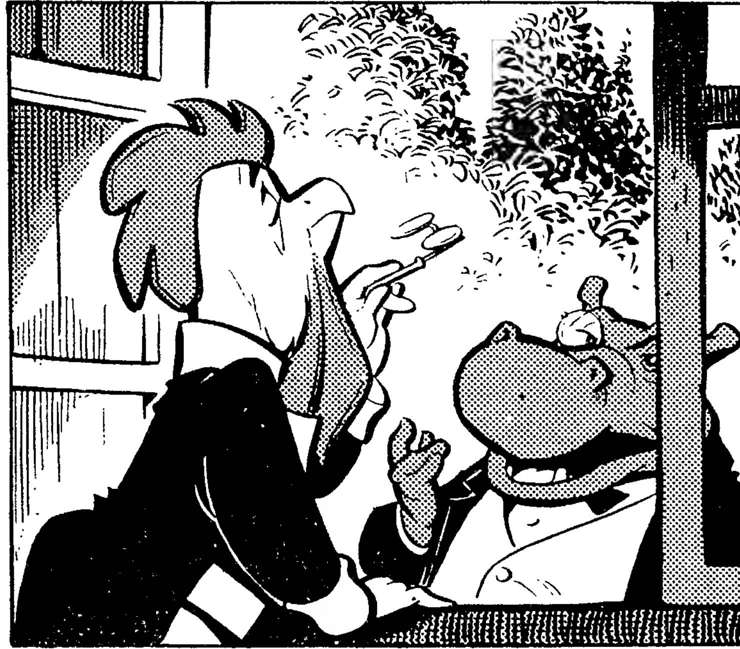

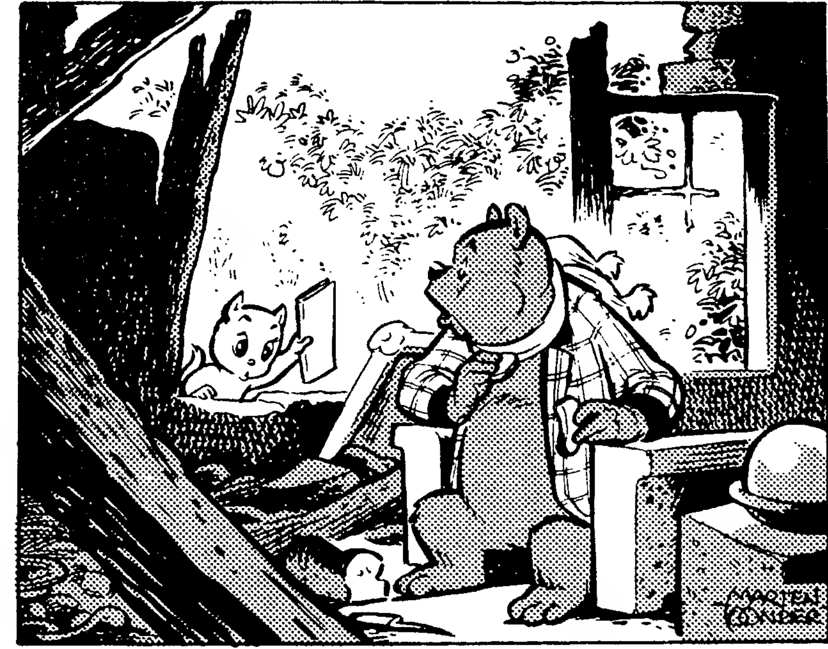
3733 Toen heer Bommel buiten het bereik van de vlammen was getrokken, liet Tom Poes hem in de steek om met het blussen te gaan helpen.
Heer Ollie hoestte enkele rookresten uit en richtte zich op. Zijn benevelde blik gleed langs zijn brandende woning, om tenslotte te blijven rusten op het ei. Een glimlach verhelderde zijn trekken.
„Het is toch mooi, wat een heer zoal doen kan om de beschaving te redden", prevelde hij. „Met gevaar voor eigen leven..."
„Ja, juist, gaat u verder", zei de journalist Argus, die al schrijvend nader trad. „Met gevaar voor eigen leven hebt u een paasei gered. Maar waarom? Dat zal onze lezers interesseren!"
„Het is geen paasei", zei heer Bommel uit de hoogte. „Het is het ei van de feunix, waarvan ik de eer heb de bewaker te zijn".
Na deze woorden ging hij wat gemakkelijker zitten en nu legde hij de onthutste reporter alles uit, wat er over de feunix te weten viel. Dat was heel wat — en de avond viel reeds toen Argus zich met een vol bloknootje wegrepte naar zijn krant.
De blussing was inmiddels beëindigd. Achter de eenzame heer tekenden zich de rokende resten van Bommelstein tegen het avondrood af en van opzij naderde Wammes Waggel met zijn hangpot.
„Het eten is klaar", zei die. „Ik had een mooi vuurtje om te koken; enigjes hoor. Maar op het laatst kwamen die brandweerlieden en die hebben het uitgemaakt. Nu zijn de grutjes niet helemaal gaar".
„Ik moet jouw grutjes niet", zei heer Bommel toornig. „Ze zijn gekookt op het fiere houtwerk van slot Bommelstein, als je begrijpt, wat ik bedoel. Je bent ontslagen!"

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

3734 De volgende morgen stond het bericht over de brand in slot Bommelstein zeer groot in de krant. Het trok sterk de aandacht — en ook de markies de Cantecler, die anders niet van sensatie hield, las het aandachtig.

„Parbleu", prevelde hij, „deze Bommel schrikt ook nergens voor terug. Hoe intens vulgair om zijn woning aan te steken, teneinde in de krant te geraken. Maar wat betekent dat verhaal over een feunix-ei?"

Op dat moment tikte de burgemeester aan het venster.

„Sorry, dat ik stoor", sprak de magistraat, „maar wat betekent dat geschrijf in de krant? Is het waar dat Bommel de bewaker van een feunix-ei is?"

„Ik vrees van wel", zei de markies. „De Rommelbode is doorgaans wel ingelicht door bevoegde waarnemers".

„Bah!" riep de heer Dickerdack uit, „hoe is dat mogelijk, van zo'n onbenullige figuur? Daar moet iets aan gedaan worden! De eer van de gemeente Rommeldam staat op het spel!"

„Zegt u dat wel!" gaf de edelman toe. „Die brand bewijst, dat de sukkelaar onvolwaardig is! Waar is hij, nu zijn ruïne is ingestort?"

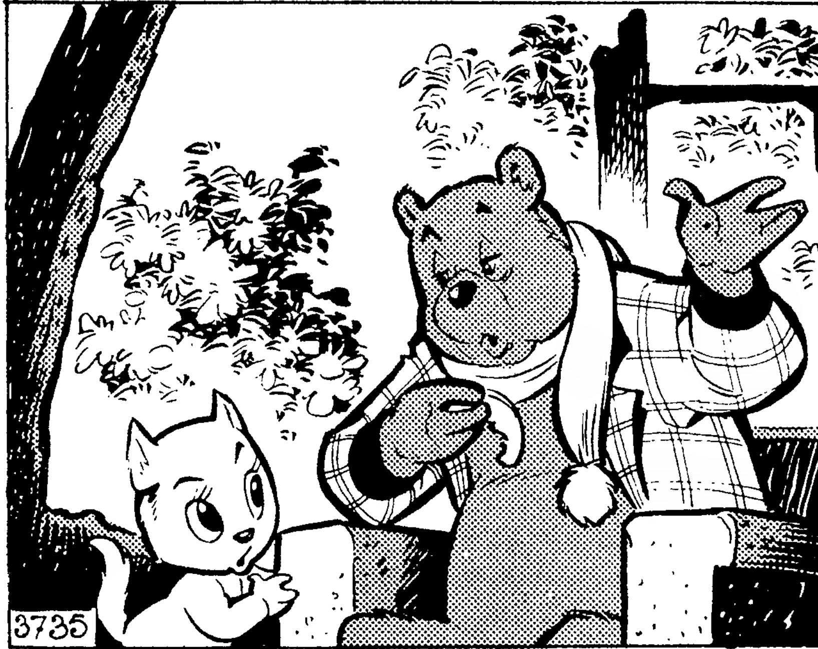
Die vraag is niet moeilijk te beantwoorden.

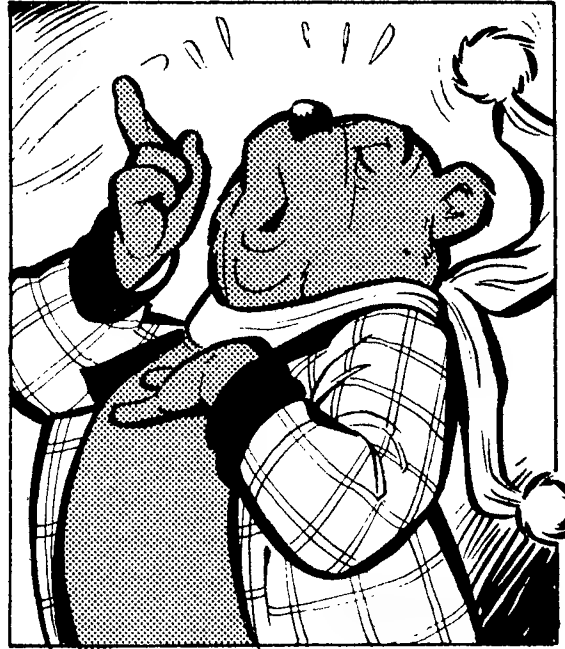
Heer Ollie zat in een gedeeltelijk ingezakte kamer van Bommelstein op een korst brood te bijten.

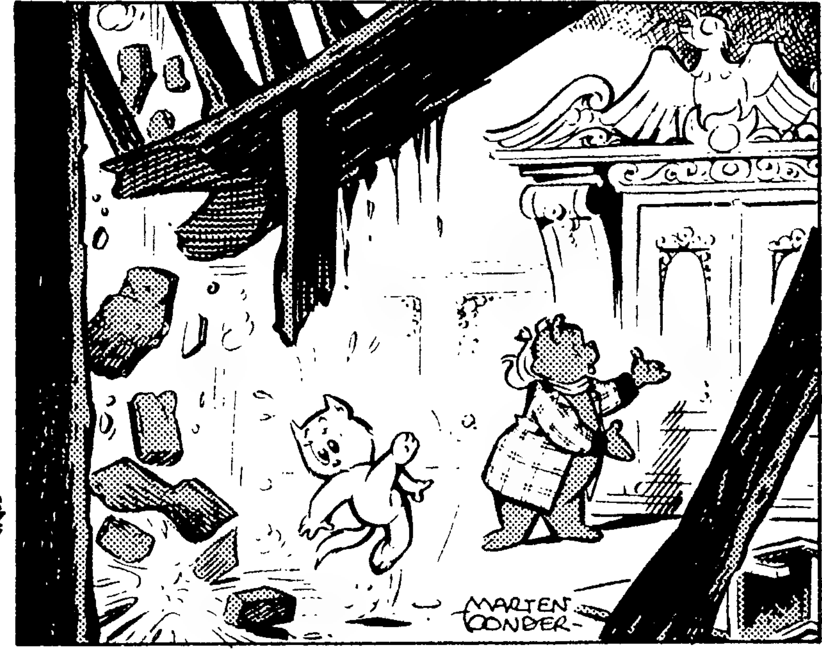
„Mijn plaats is hier", zei hij fier tegen Tom Poes, toen die hem met het ochtendblad op kwam zoeken. „Dit is de plek, waar het ei bewaard moet worden. Tussen waardevolle kunstvoorwerpen en mooie herinneringen. Zó zou de feunix het willen hebben.

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

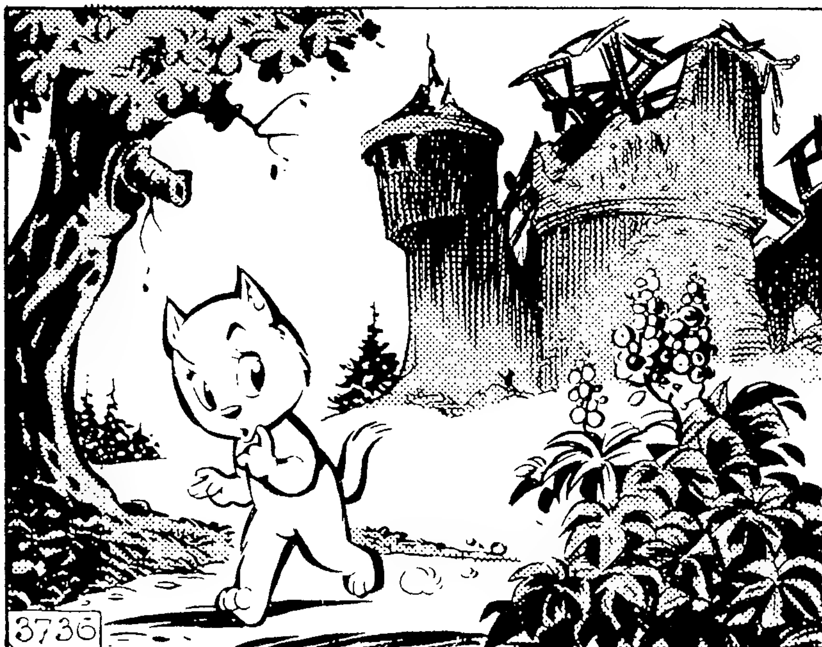

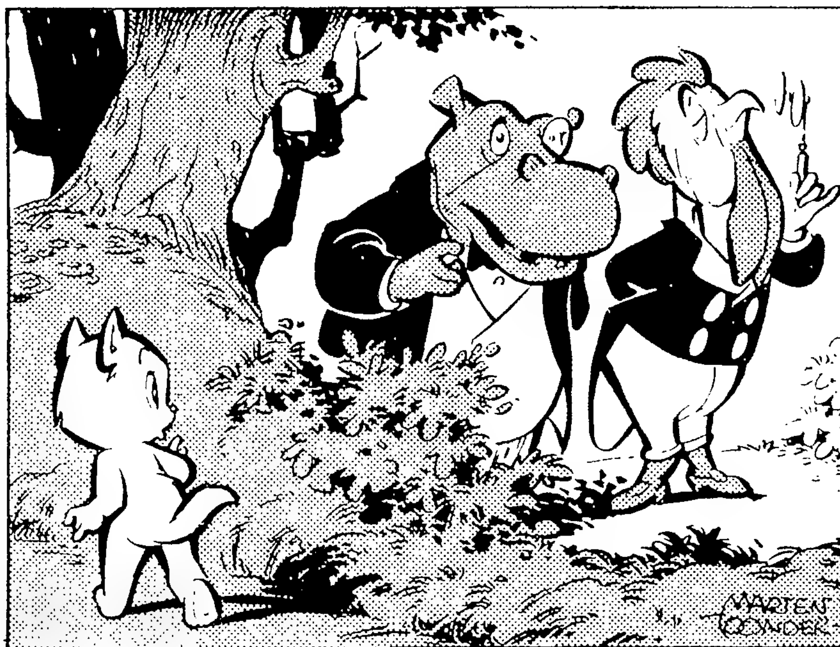

3735 „Mooie herinneringen en kunstvoorwerpen?" vroeg Tom Poes. „Ik zie niets dan zwarte muren en verbrande balken."
„De helft van Bommelstein staat nog ongeschonden overeind", zei heer Ollie uit de hoogte. „Ik zit hier alleen maar, omdat dit de oudste vleugel is."
„Hm", zei Tom Poes. „Laat u het zoals het nu is? Hoe staat het met de opbouw?"
„Slecht", mompelde heer Bommel. „Er is geen aannemer te vinden, die antieke metselkalk heeft. Bovendien gebruiken ze allemaal spijkerwerk en fladderstenen."
„U kunt beter een andere kamer opzoeken", meende Tom Poes. „Het tocht hier gemeen."
Heer Ollie richtte zich fier op. Zijn bouffante fladderde in de wind en er glom een mooi licht in zijn ogen.
„Ik zal de feunix waardig ontvangen", riep hij uit. „Liever een waardige ruïne met een groots verleden dan een hupsa-gebouw, dat is zijn stijl!"
Zo sprekende wendde hij zich om en wees met een wijd gebaar op de oude kast.
„Trouwens, dit fraaie, antieke meubel staat hier ook", zo voer hij voort. „Daar was de oude heer zeer op gesteld — en ik ben dankbaar dat het gespaard is. Hier is mijn plaats als bewaarder van het feunix-ei en ik zal me hier best weten te redden totdat de maan vol is."
Tom Poes wilde iets in het midden brengen, doch op dat moment plofte er een verkoold stuk muur naar beneden en dat maakte hem sprakeloos.

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

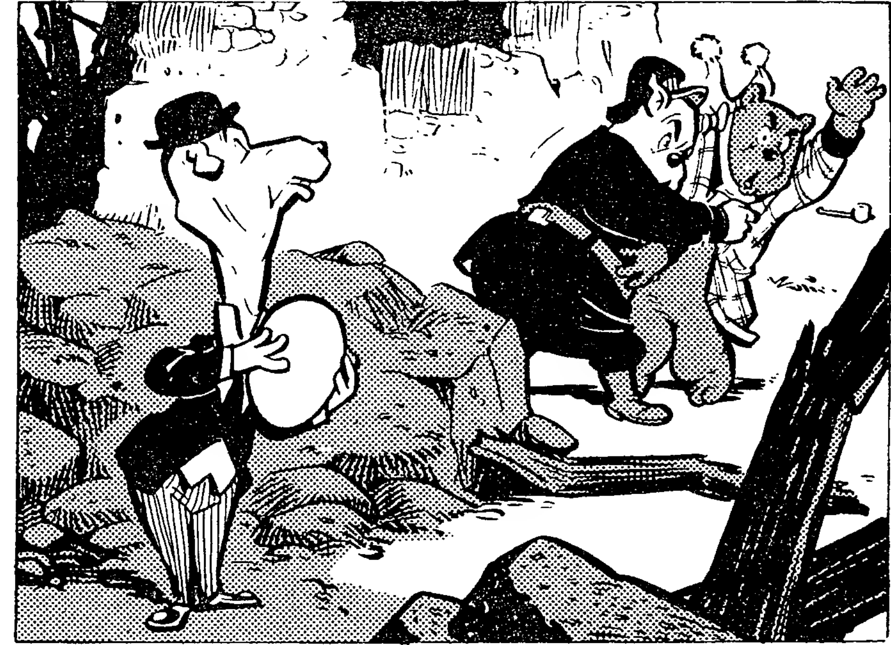
3736 Heer Bommel nam waardig plaats naast zijn feunix-ei, zonder zich te storen aan de muren, die bij elke windvlaag afbrokkelden.
„U moet het zelf weten", zei Tom Poes hoofdschuddend. Hij liep bekommerd weg, want hij maakte zich zorgen over zijn vriend.
Het bleek, dat hij niet de enige was. Op de weg stonden de markies en de burgemeester afkeurend naar de resten van Bommelstein te kijken.
„Dit gaat zo niet", sprak de magistraat. „Dat is geen omgeving voor de feunix. De eer van de gemeente Rommeldam staat op het spel."
„Het is me een bende", gaf de edelman toe. „Ik heb altijd al bezwaren gehad tegen de steenklomp die door deze Bommel bewoond werd. Een stijlloze optrek, mijn waarde!"
„Ik vrees, dat het indertijd aan de aandacht van de schoonheidscommissie ontsnapt is", gaf de ander toe. „Maar we speelden met de gedachte om er het kantoor der belastingen in onder te brengen."
„Maar nu", hernam de markies, „loopt het de spuigaten uit. Als ik bedenk, dat in die bouwval een feunix-ei bewaard wordt, loopt het me koud over de rug."
Hij zweeg even om zijn zakboekje te raadplegen.
„Over vier dagen", prevelde hij, „is het volle maan. Dan zal de feunix dus weer herrijzen. We hebben dus nog vier dagen om alles voor zijn ontvangst voor te bereiden. Aan het werk, burgemeester!"

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

3737 Heer Bommel zat die middag kleumerig in zijn ruïne, toen Bulle Bas naderde. De commissaris groette kort en liet een afkeurende blik over het bouwvallige vertrek gaan.

„Dit gaat zo niet, Bommel", zei hij. „Het is mijn plicht om deze bouwval af te zetten. Door de overheid is dit als één onbewoonbaar verklaarde woning ingeschreven. Ontruim het pand zo spoedig mogelijk."

„En mijn ei dan?" riep heer Ollie ontdaan uit.

„Daar wordt voor gezorgd", zei de politiechef geruststellend. „Het ei wordt van gemeentewege in verzorging genomen."

Hij wees op de gedaante van de weeshuisvader Zielknijper, die glimlachend nadertrad.

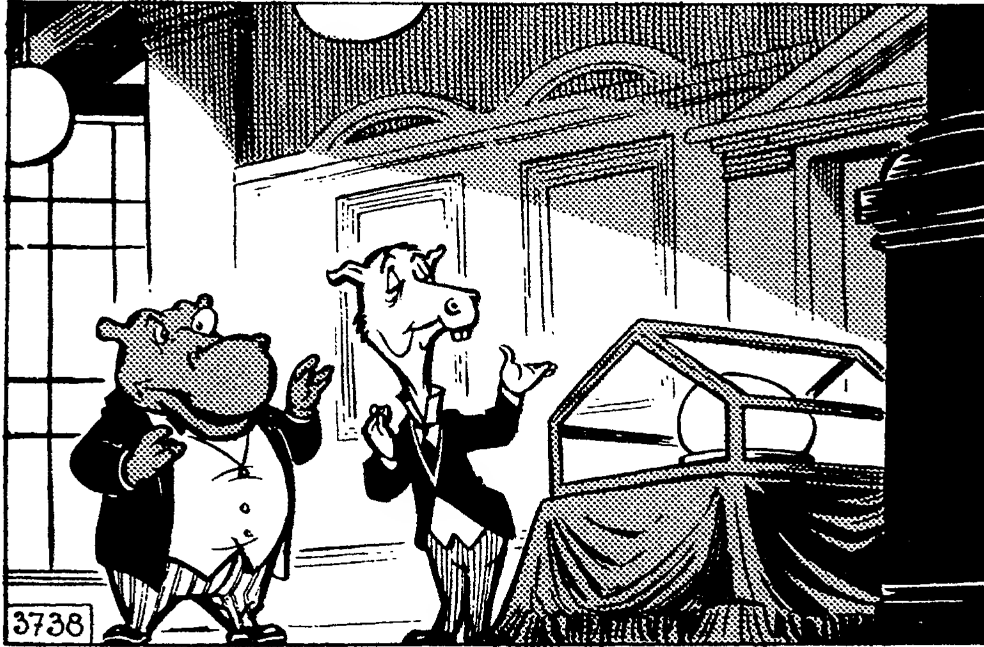
„Wees gerust", sprak deze. „Waar zou een pril leven beter verzorgd worden dan bij ons? Gediplomeerde opvoedkundigen en een bevoegde voogdijraad zullen over het jongske waken. Een liefderijk psychiater zal het vanaf de geboorte analyseren en het alles geven, wat het nodig heeft. Nog nooit zal een feunix onder betere omstandigheden zijn ontvangen."

Zo sprekende had hij het ei in de armen genomen en daarna deed hij voorzichtig een stapje achteruit. Want heer Bommel, die helemaal niet naar zijn verstandige woorden geluisterd had, sprong met een kreet voorwaarts. Doch de commissaris was daarop verdacht en trad hem in de weg, zodat er een ruwe worsteling ontstond.

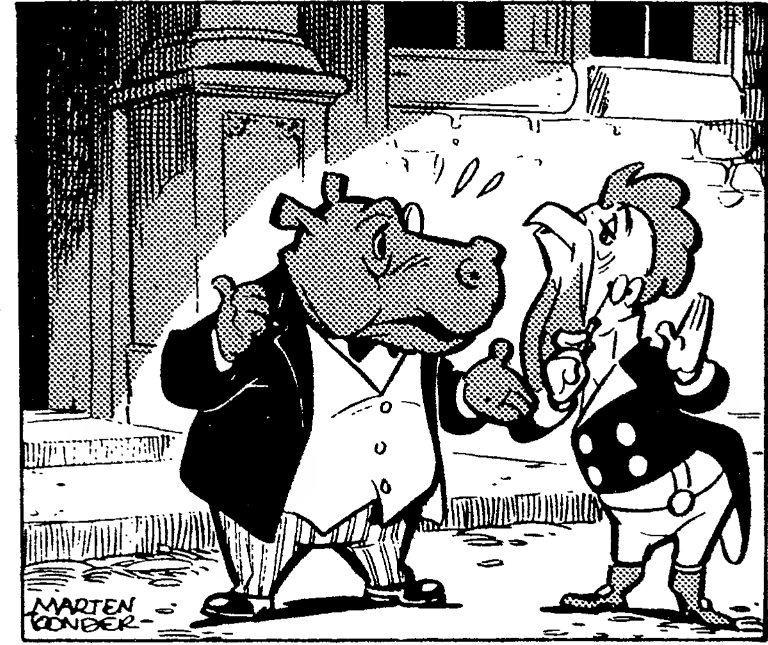
De opvoedkundige wachtte niet hoe het af zou lopen; hij verliet met zachte tred het terrein.

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

3738 De heer Zielknijper had het feunix-ei naar het gemeenteweeshuis gebracht en het daar zorgzaam in een glazen vitrine gelegd.

„Hier is het in goede handen", sprak hij glimlachend tot de burgemeester, die persoonlijk aanwezig was. „Dag en nacht zal een bevoegd opvoedkundige aanwezig zijn om het in zijn ontwikkeling gade te slaan."

„Maar hoe moet het nu met dat vuur, waar het op volle maan in moet?" vroeg de magistraat.

„Men moet dat overdrachtelijk zien", zei de ander onderwijzend. „Een ei moet zacht bebroed worden; dat is bekend. En dat gebeurt in deze vitrine, waar een constante temperatuur heerst. Het is mogelijk, dat het op volle maan zal uitkomen, maar ook dat is wetenschappelijk aanvechtbaar."

„O, juist", zei de heer Dickerdack. „U zult dit allemaal wel beter weten dan ik. Ik laat het helemaal aan u over. Goede middag."

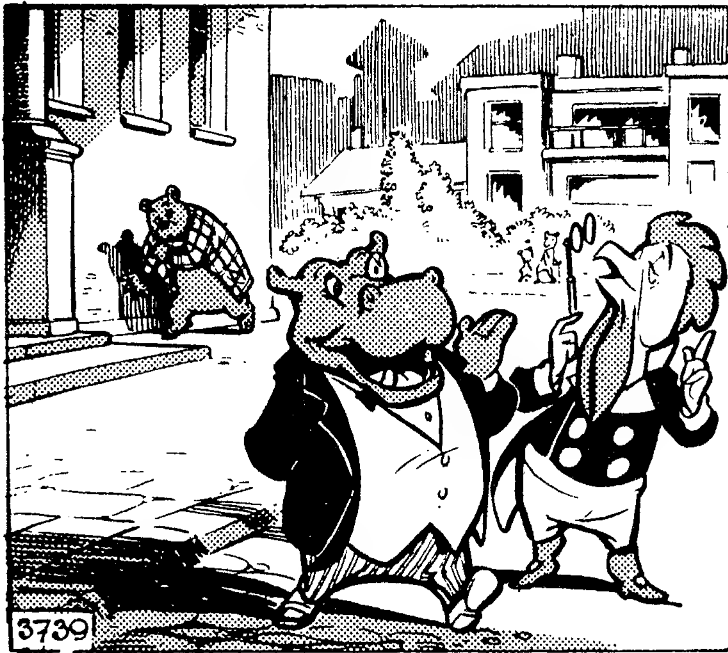
Vrolijk verliet de magistraat het gebouw. Doch toen hij nu toevallig de markies tegenkwam, kon hij niet nalaten die op de hoogte te brengen van de mening van de heer Zielknijper.

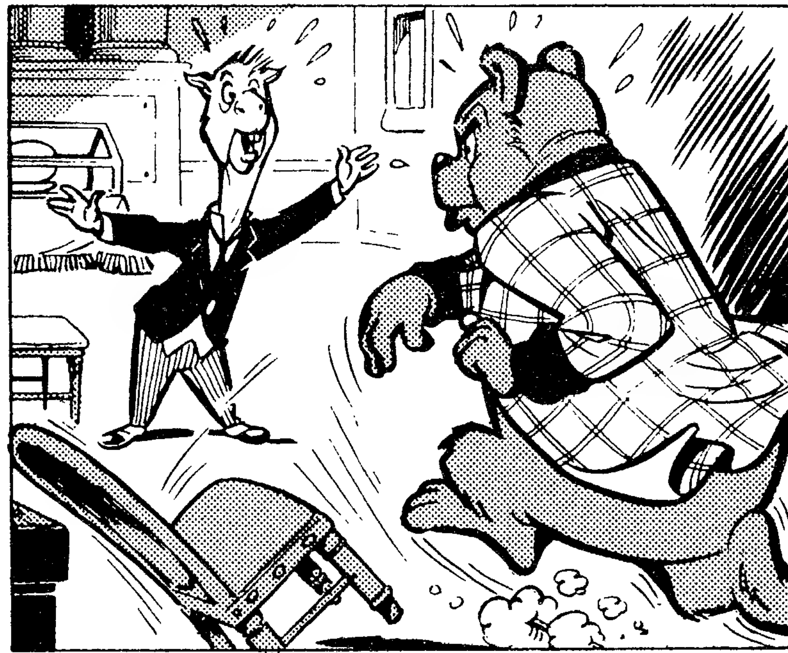
„Aardig gezegd, niet?" vroeg hij. „Een echt moderne, frisse aanpak, wat? Ik mag dat liever dan dat vuur op volle maan. Stuitend — en griezelig voor kinderen."

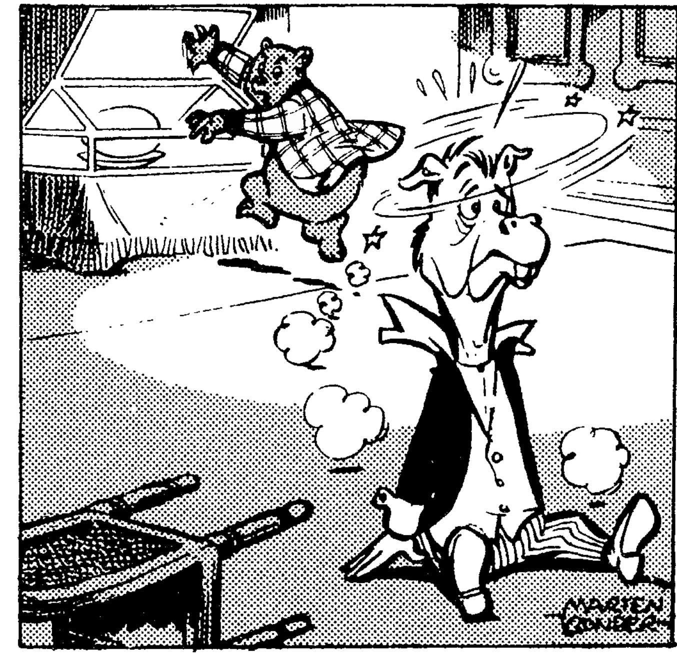
„Dat is waar", gaf de edelman toe. „Men moet die oude gebruiken overdrachtelijk kunnen zien. Maar ik ken mijn klassieken en ik zou er voor voelen om die volle maan in het oog te houden."

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

3739 „Een ei moet zacht bebroed worden, dat is duidelijk", sprak de markies. „Maar omdat dit een feunix-ei is, zou ik er voor voelen, dat in een mooie sfeer te doen. Zo'n weeshuis is wat kil."

„Wat bedoelt u met een mooie sfeer?" vroeg de burgemeester onzeker.

„Iets met gedempt licht en beschaafde muziek", legde de edelman uit. „Ik zal een kamerorkestje huren en enige lampions doen aanbrengen. En vanavond, als de maan vol is, zal ik persoonlijk aanwezig zijn om de feunix welkom te heten."

„Heel verfijnd!" riep de magistraat uit. „Ik ben blij, dat u zich voor deze zaak hebt gespannen, want het zou vreselijk zijn geweest wanneer de heer feunix in de bouwval van Bommel ter wereld moest komen. De eer van de gemeente staat op het spel!"

„Laat ons niet meer over Bommel spreken", zei de markies huiverend, „die is uitgeschakeld".

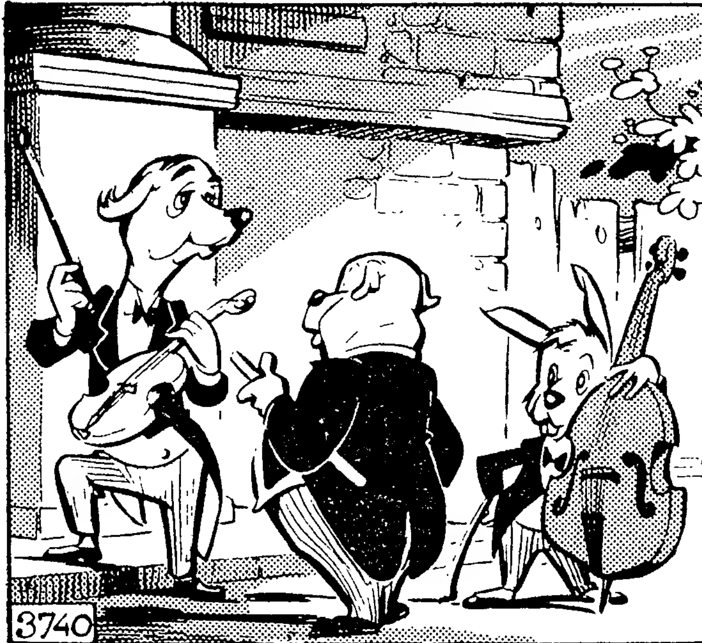
De edelman vergiste zich echter. Want, terwijl de beide heren zich al pratende verwijderden, sloop heer Ollie met verwilderde trekken langs de gevels. Op slinkse wijze schoof hij de ingang van het weeshuis binnen, opende een deur en stond toen plotseling voor de heer Zielknijper.

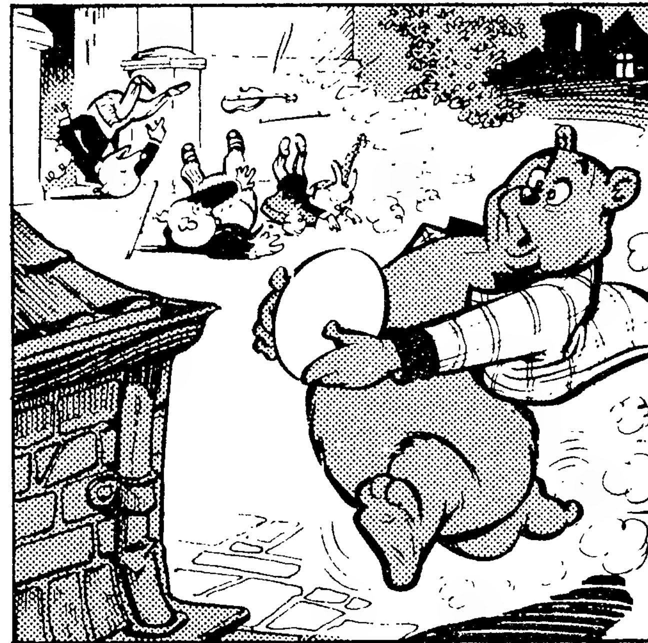
„Halt!" sprak de opvoedkundige. „Hier is geen plaats voor u. Ga terug naar uw ruïne en verstoor de stilte van dit broedvertrek niet...!"

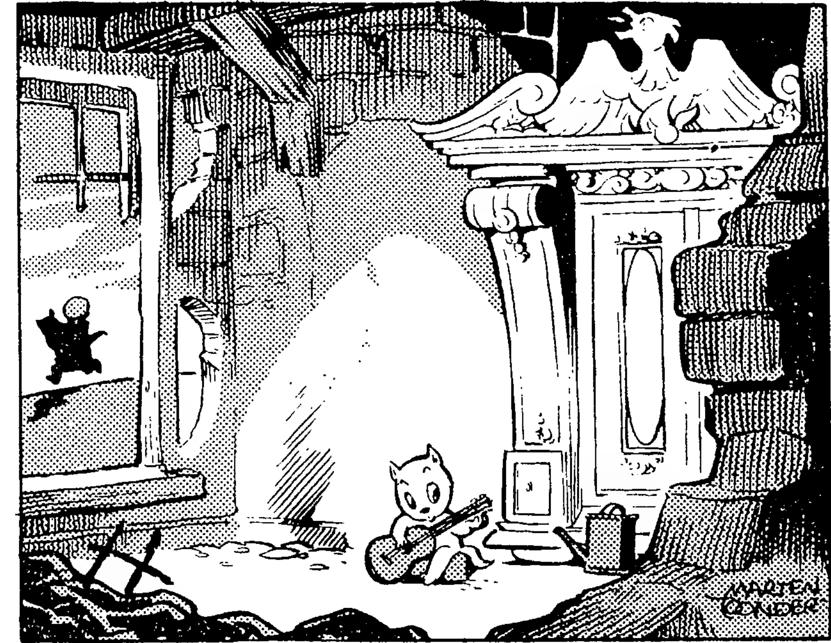
Heer Bommel stiet een dof gegrom uit. Zijn zelfbeheersing verliet hem geheel en met een wilde galop liep hij de weeshuisvader onder de voet om zich op de glazen vitrine te storten.

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

3740 De markies had een kamerorkestje gehuurd en dat tegen het vallen van de avond in het weeshuis ontboden om het uitbroeden van het feunix-ei met beschaafde muziek te begeleiden.

De musici hielden halt voor de ingang en keken aarzelend om zich heen.

„Laat ons naar binnen gaan", sprak de heer Vedeloos, die de leider van het groepje was. „Maar zachtjes, heren, vooral geen wanklanken, wat ik u verzoeken mag."

Hij opende de deur om binnen te treden, doch op dat moment stormde een zware gedaante met een bolvormig voorwerp in de armen hem tegen de tors.

De muzikant werd als uit een kanon naar buiten geschoten en belandde zodoende temidden van zijn orkestje op de straatstenen — tussen luid gekraak van houtwerk en getokkel van springende snaren.

De woesteling die dit veroorzaakt had, hield echter geen ogenblik de pas in. Met een sprong passeerde hij het trio Vedeloos en snelde voort, zodat een straathoek hem al spoedig aan het gezicht onttrok.

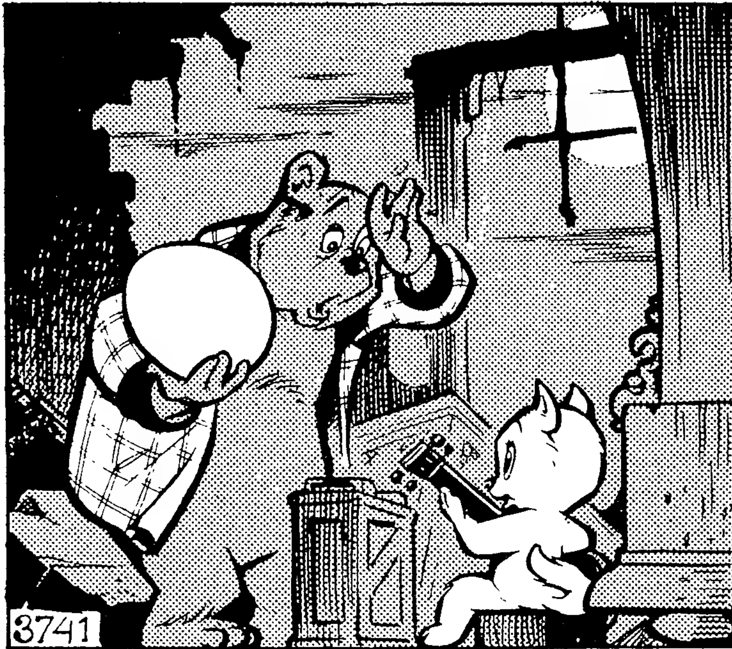
De oplettende lezertjes zullen reeds gezien hebben, dat het heer Ollie was, die zijn ei uit het weeshuis ontvoerde om het terug te brengen naar slot Bommelstein.

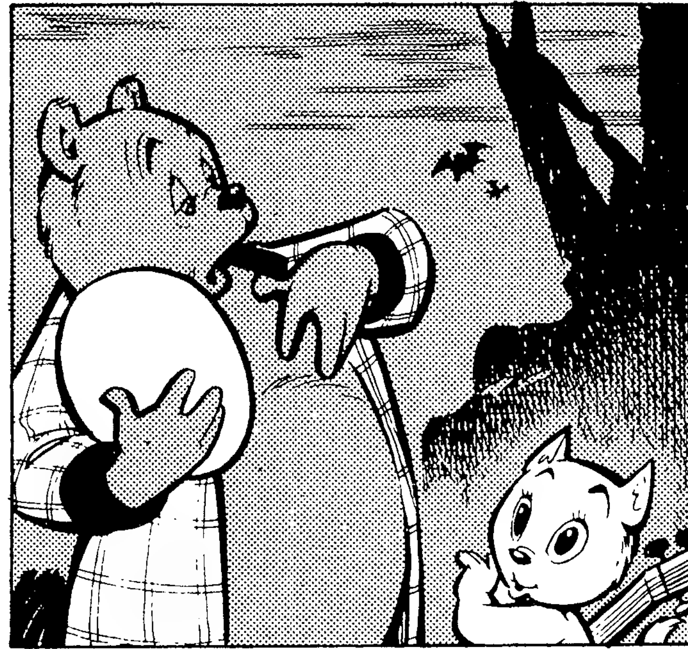
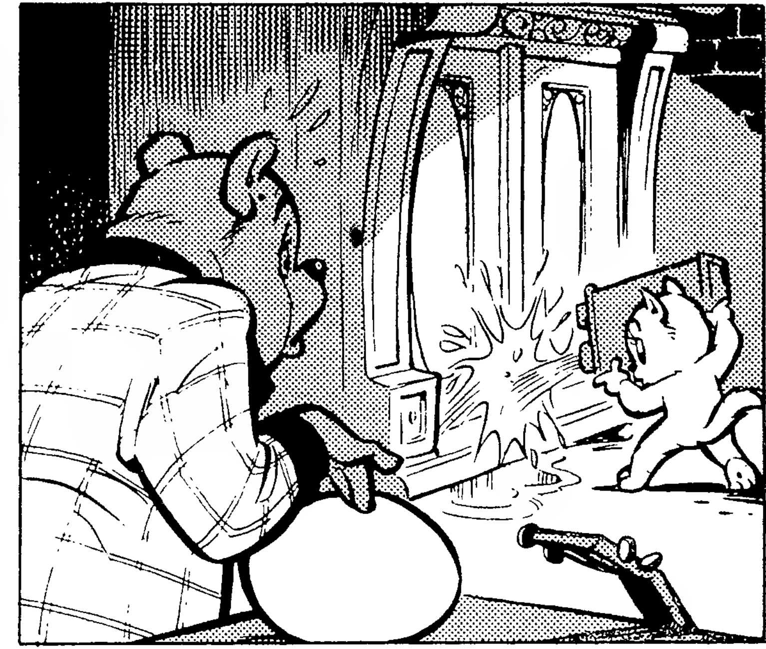
Nu wilde het geval, dat Tom Poes daar ook naar toe was gegaan. Hij had zijn pas gekochte gitaar meegenomen, want hij had zo zijn eigen gedachten over de feunix.

„Heer Ollie ziet het verkeerd", mompelde hij, terwijl hij naast de kast plaats nam. „De ene feunix is de andere niet. Maar waar is heer Ollie eigenlijk?"

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

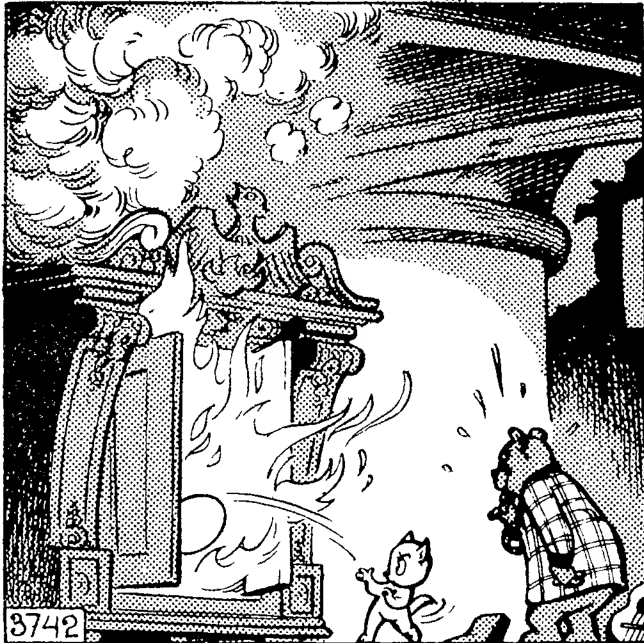

3741 Heer Bommel snelde gejaagd zijn ruïne-kamer binnen, met het ei in de armen; doch toen hij Tom Poes zag zitten, bleef hij plotseling staan.
„Jij hier?'' riep hij uit. „Waarom? Wat kom je doen, bedoel ik? Wil je me soms ook de feunix afnemen?''
„Dat is nu niet aardig'', zei Tom Poes. „Waarom zou ik dat doen? Ik kom u alleen maar gezelschap houden om de feunix waardig te ontvangen. Daarom heb ik mijn gitaar meegenomen.''
„Je gitaar?'' riep heer Ollie met schrille stem. „Dat vreselijke hupsafladder-ding? Waag het niet om er op te spelen, jonge vriend. Je weet hoe vreselijk de feunix je getokkel vindt.''
„Dat vond hij toen hij oud was'', zei Tom Poes. „Maar hij vernieuwt zichzelf steeds en daarom kan hij er nu best van houden. Hij houdt nu niet meer van oude dingen, denk ik.''
Deze woorden troffen heer Bommel pijnlijk.
„Hoe kan je het zeggen?!'' stamelde hij. „Ik, die de beste vriend van de oude heer was en zijn smaak ken omdat het ook mijn eigen smaak is, als je begrijpt, wat ik bedoel... Ik, die de bewaarder van zijn ei ben...''
„Een mooie bewaarder'', zei Tom Poes, een beetje smalend. „Waar is het vuur voor de feunix dan? De maan is vol en u zit daar maar met dat ei.''
Heer Ollie zweeg verslagen en staarde rond in zijn ingestort vertrek.
„Er is ook niemand, die me helpt'', zei hij klagend. „Waar haal ik zo gauw een vuur vandaan, nu men mijn woning heeft verbrand? Moet ik dan overal aan denken?''
„Nee'', zei Tom Poes, „ik zal u helpen''. En met deze woorden goot hij de inhoud van een benzineblik over heer Bommels oude kast uit.

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

3742 Heer Bommel keek glazig toe, hoe Tom Poes zijn oude kast met benzine begoot en er toen met behulp van een lucifer de brand in stak.

Toen het houtwerk begon te knetteren en de vlammen uit de panelen sloegen, kwam hij echter met een schok tot zichzelf.

„W-wat doe je?" riep hij met schrille stem.

„Ik maak een vuur voor de feunix", legde Tom Poes uit. Hij greep het ei uit de armen van zijn vriend en wierp het in de gloed.

„Dit was uw opdracht", vervolgde hij. „Weet u nog wel? Het is allemaal een beetje tegengelopen, maar het is nog niet te laat, geloof ik."

Heer Ollie geraakte geheel in paniek.

„Mijn kast!" jammerde hij. „Alle mooie oude dingen zijn vergaan, mijn antieke woning is verbrand en het laatste, wat mij nog restte, is de kast. Daar was de oude heer het meeste op gesteld! Ach, hoe kan ik hem nu nog waardig ontvangen?"

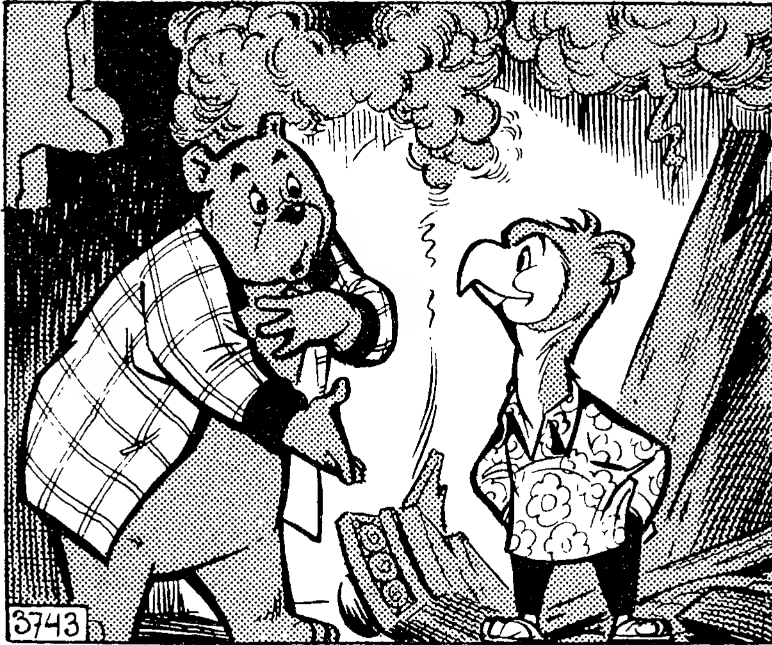
Met deze woorden sprong hij op het brandende meubel af om te redden wat er te redden viel. Maar hij was te laat.

Onder luid gekraak en geknetter viel het bejaarde kabinet uit elkander — en temidden van dichte rookwolken trad er een figuur uit te voorschijn. Het was de feunix, dat was duidelijk. Maar hij was erg veranderd. Op achteloze wijze trapte hij de vlammen uit en stapte voorwaarts.

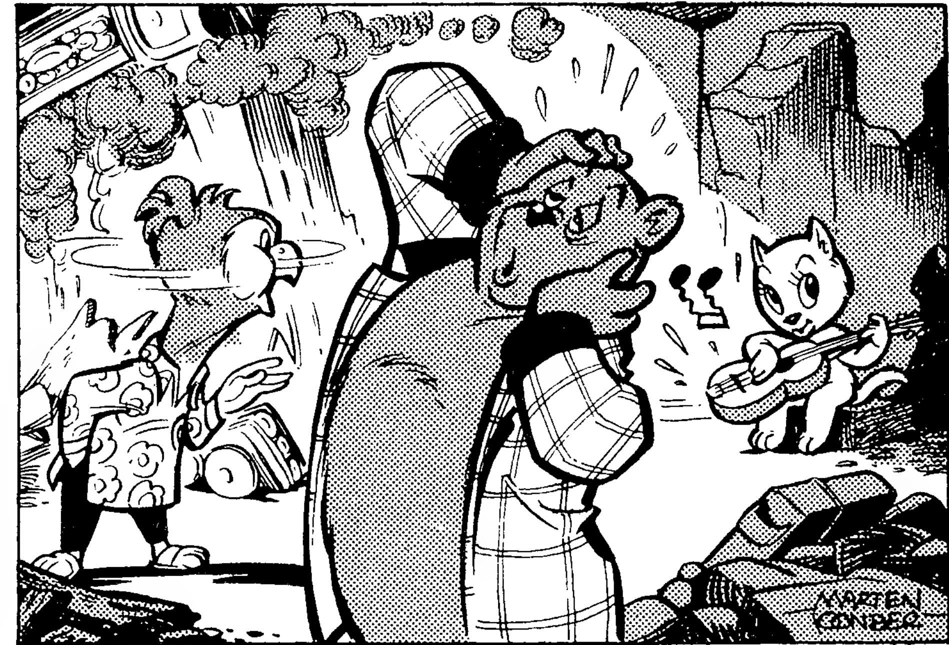
„Mieters", sprak hij, op de resten van heer Ollies vertrek wijzend. „Al die oude rommel moet kapot. Allemaal sloop, jongens."

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

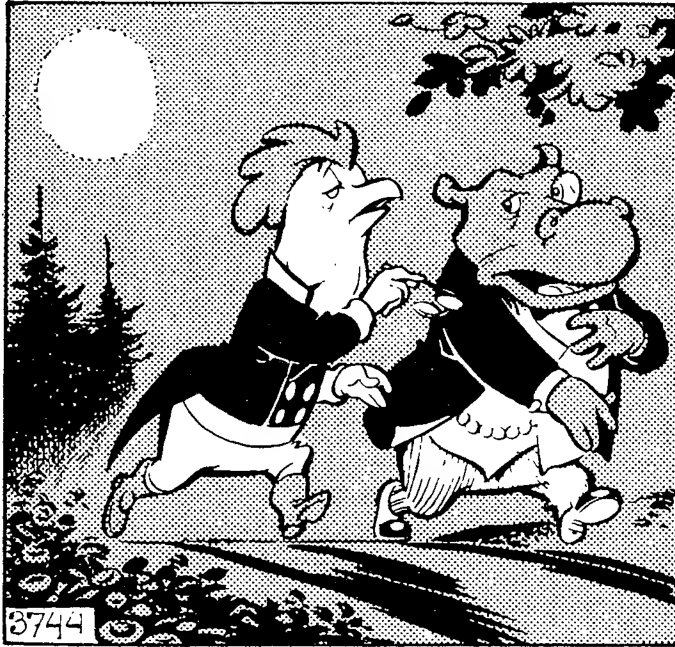

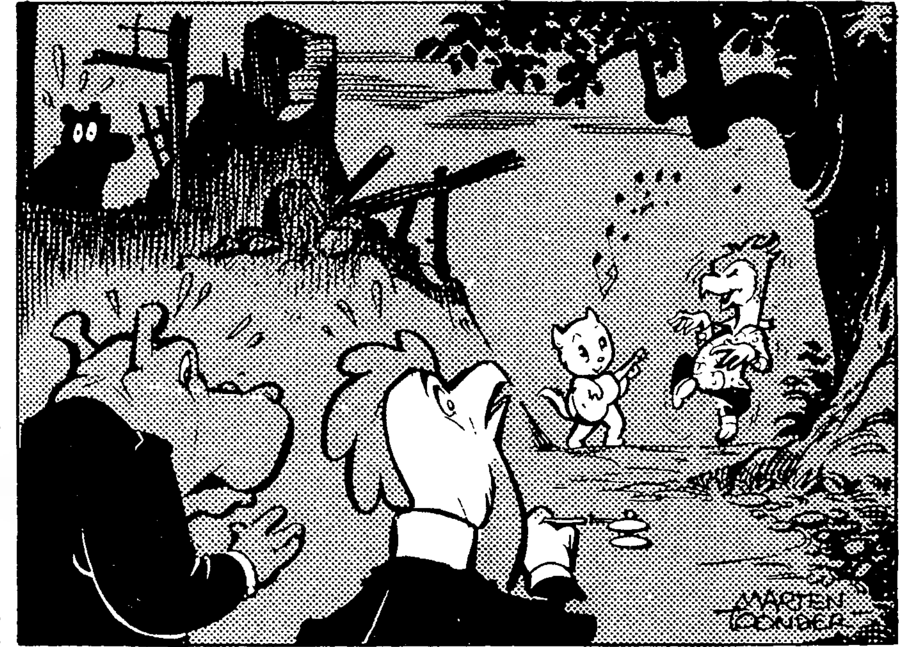
3743 Heer Bommel herstelde zich van zijn verwarring.
„Wees welkom, heer feunix", sprak hij. „Het is jammer, dat mijn fraaie slot vol waardevolle oude dingen een beetje verbrand is. Maar in deze muren wonen nog de herinneringen aan een groots verleden..."
„Waar heb je het over, ouwe?" vroeg de aangesprokene verbaasd.
„Ik dacht", hernam heer Ollie haastig, „dat u liever in deze waardige sfeer terug zou willen komen, dan in het weeshuis. Ik heb mijn best gedaan om alles bij het oude te laten en ik heb alle moderne hupsafladder geweerd. Dat hadden we afgesproken en daar houd ik mij aan."
De feunix bekeek hem niet begrijpend.
„Wat is dat voor saai gezemel?" vroeg hij. „Wie ben je eigenlijk — en wat heb ik met jou te maken?"
„Maar, heer feunix!" riep heer Bommel getroffen uit, „weet u niet meer hoe wij mijn kunstschatten hebben bewonderd? Ik was de enige, die geschikt was voor de grootse en belangrijke taak van..."
„Man, sta niet zo te lijmeren!" riep de ander ongeduldig. „Het wordt tijd, dat je voor je ei gaat zorgen; je bent klaar voor de sloop!"
Met deze ruwe woorden wendde hij zich af om heen te gaan, doch nu klonken er op de achtergrond plotseling enkele accoorden uit een gebrekkig gestemde gitaar.
Het was Tom Poes, die de tijd gekomen achtte om voor een waardige ontvangst te gaan zorgen.

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

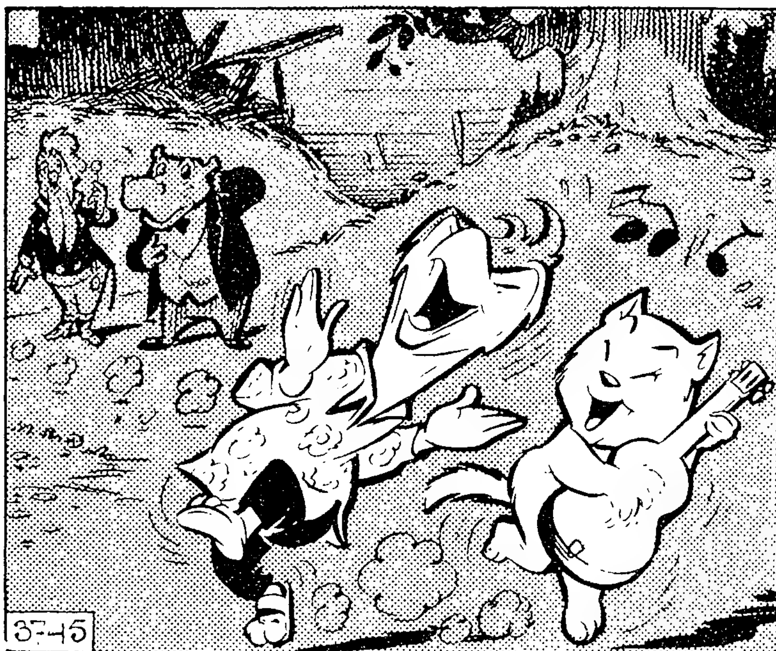

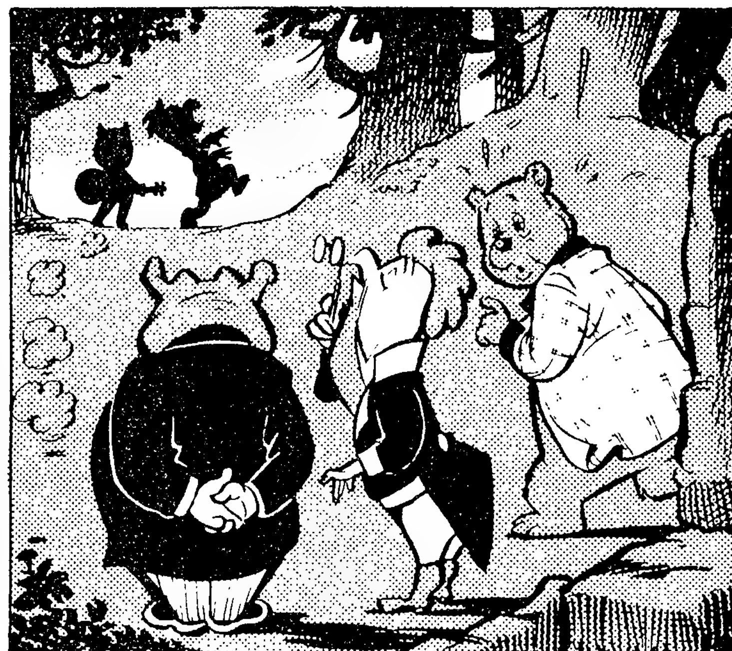

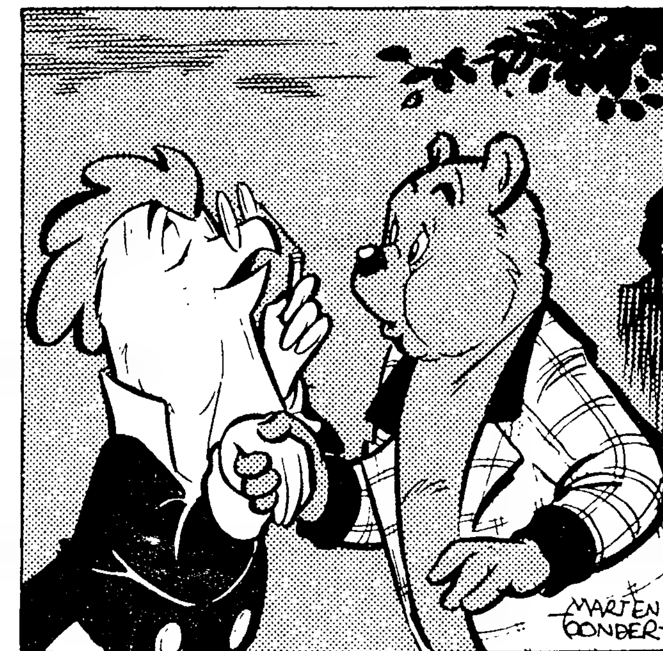
3744 De markies en de burgemeester repten zich door het maanlicht naar slot Bommelstein.
„Parbleu, wat een toestand", sprak de eerste. „Daar heeft me die Bommel kans gezien om het ei te ontvoeren. Een woesteling, mijn waarde!"
„Het is vreselijk", gaf de magistraat toe. „Men mag er niet aan denken in welke omstandigheden de feunix thans terecht komt. In plaats van de verfijning, waar hij zo op gesteld is, niets dan verwording en ruw geweld. De heer Zielknijper is ernstig mishandeld; vooral geestelijk, zoals hij mij telefonisch mededeelde. Maar wees gerust; de politie volgt bereids een spoor."
„Niet nodig", hernam de edelman, „de barbaar is met de buit teruggegaan naar zijn bouwval. Let op mijn woorden."
„Ik hoop het", zei de heer Dickerdack bezorgd. „Anders verdoen wij onze tijd. Het valt op mijn leeftijd niet mee om bij nacht en ontij een ongunstige ruïne te gaan bezoeken."
„Het is zo", verzekerde de markies, een vinger opstekend. „Luister maar; de bruut is aan een gelag bezig."
De beide heren stonden stil en hielden de adem in. Door de stille nachtlucht dreven de klanken van gitaarmuziek nader en ook was er een wild gezang te horen, dat ongeveer klonk als: „Ik ben de hap, ik ben de hop, ik ben de hupsafladder..."
Beklemd slopen de luisteraars nader en nu ontvouwde zich een vreemd toneeltje voor hun oog...

TOM POES

Door Marten Toonder

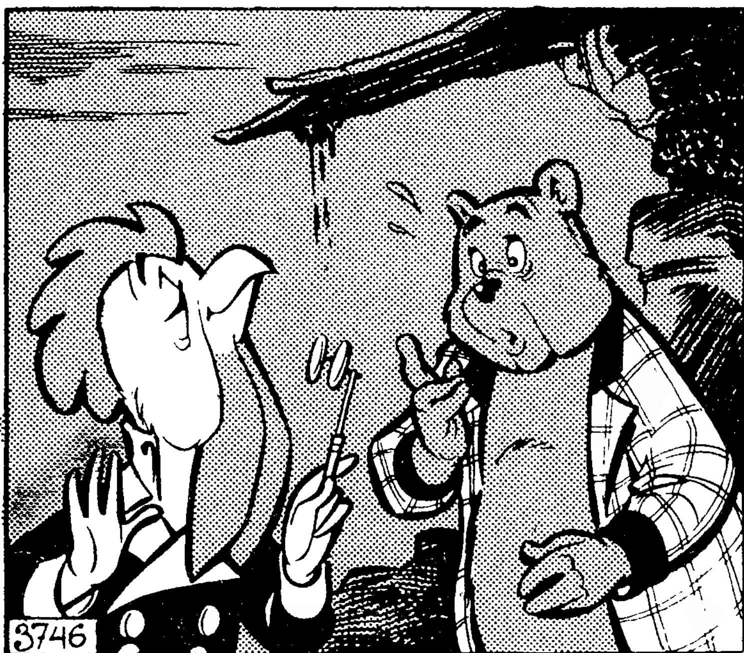

3745 De markies en de burgemeester keken geheel verstijfd naar het naderende groepje. De misvormde klanken van de gitaar en het luide gezang galmden door de nachtrust, zodat de hooggeplaatste burgers onaangenaam getroffen werden.
,,Het is Tom Poes!'' prevelde de magistraat, ,,maar wie is de ander?''
,,Die ander...?'' lispelde de edelman, oplettend door zijn lorgnon starend, ,,dat moet de feunix zijn!''
Zijn woorden waren nauwelijks te horen, want het geweld van de passerenden overstemde alles.
,,En we gaan, allemaal gaan, maar de mi, naar de mo, naar de maan!'' zongen ze.
De markies wachtte even totdat het lawaai in de verte afnam en vervolgde toen: ,,Inderdaad, de feunix, mijn waarde! De verjongde feunix, wel te verstaan.''
Nu klonk er een klagende stem achter hen en heer Ollie trad uit de schaduwen van zijn ruïne te voorschijn.
,,Wat vreselijk is dit alles'', sprak hij handenwringend. ,,Wat is er toch gebeurd? Waarom is alles zo misgelopen?''

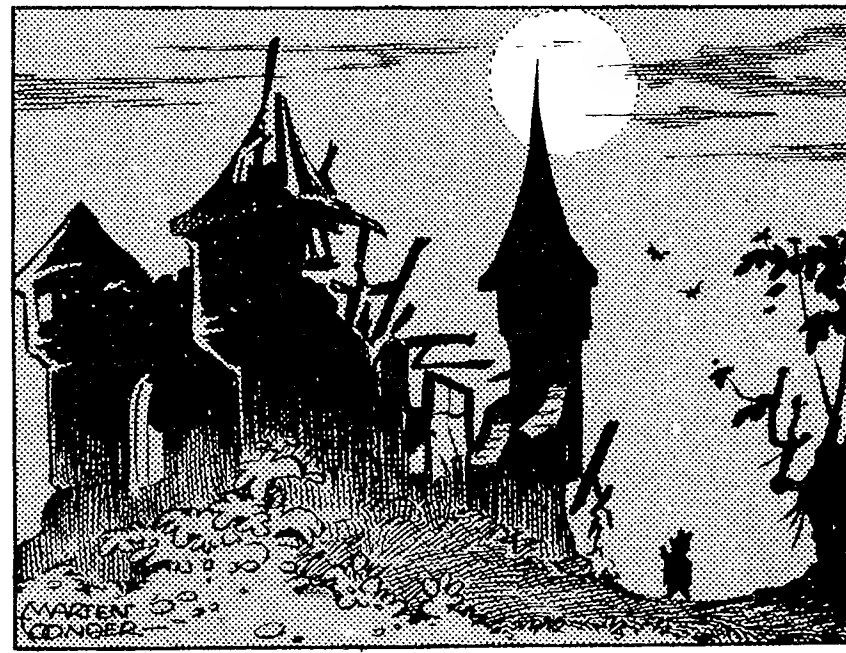
De heer Cantecleer wendde zich om en stak hem met een minzame glimlach de hand toe.
,,Ge vergist u, Bommel'', zei hij, ,,er is niets misgelopen. Parbleu, ik heb me in u vergist; uw ontvangst van de feunix was voortreffelijk. Het spijt mij, dat ik dat moet toegeven, maar noblesse oblige, nietwaar? Mijn compliment, amice!''

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

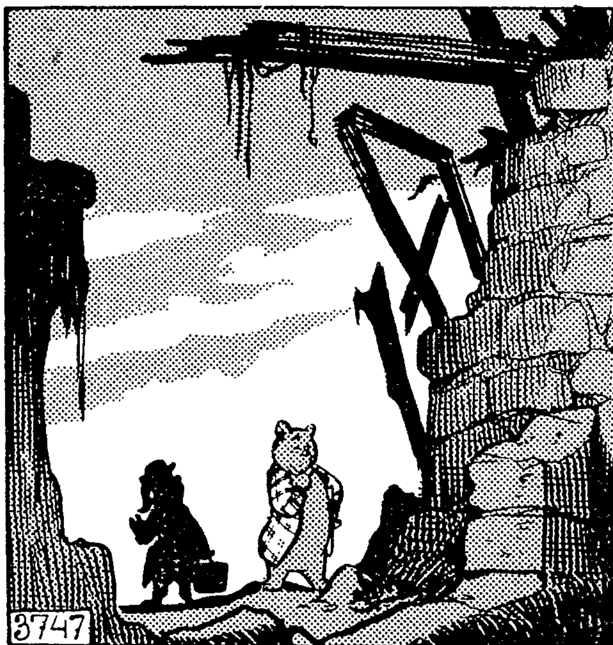

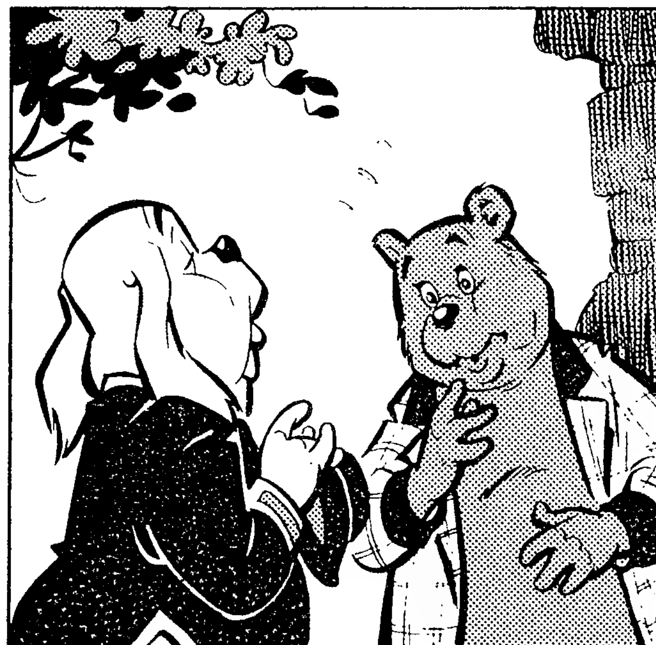
3746 Heer Bommel meende, dat hij in het ootje werd genomen en hij keek de markies wantrouwend aan.
.„W-wat bedoelt u?" vroeg hij onthutst. „Waarom zegt u, dat de ontvangst van de feunix goed was? Het is me geheel uit de hand gelopen; maar het is de schuld van Tom Poes. Die heeft de kast in brand gestoken en die ging op die mandoline spelen, als u begrijpt, wat ik bedoel!"
„Het was uitstekend!" herhaalde de edelman. „Wij ouderen hebben niet voldoende begrepen, dat de feunix zich altijd weer vernieuwt, maar de jonge Poes wel. Hij is een wakker ventje!"
„Ach ja", beaamde de burgemeester glimlachend. „Alles vernieuwt zich, net als ik altijd in de raad zeg. Men moet met z'n tijd meegaan."
Na deze woorden namen de beide heren afscheid en liepen opgewekt de weg op.
„Nu kan ik de doorbraak van die oude stadswijk doordrukken", hernam de heer Dickerdack vergenoegd. „Ik ben er nu zeker van, dat de feunix er achter staat."
„Inderdaad", gaf de markies toe. „En ik ga enkele lezingen over de jeugd houden. De tijd staat niet stil en men moet tonen, dat men begrip heeft voor de opgroeiende generatie."

Heer Ollie keek de beide heren na, totdat ze in de duisternis verdwenen waren en liep toen zuchtend terug naar Bommelstein.
„Ik heb er genoeg van", mompelde hij. „Ik zal daar gek zijn om in die afgebrande kamers te gaan zitten. Tenslotte is de westelijke vleugel nog heel — en dat is een beter onderdak voor een heer van mijn stand."

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

3747 Heer Bommel nam dus zijn intrek in het gedeelte van Bommelstein, dat door de brand gespaard was; maar rust had hij niet. Dikwijls stond hij voor de verkoolde resten van de oostelijke vleugel en dan dacht hij vol weemoed aan de tijd toen hij de feunix nog niet kende en alles nog prettig was.

Zo trof de bediende Joost hem op een morgen aan.

„Goede dag, heer Olivier", sprak de trouwe knecht. „Ik kom eens kijken, hoe u het maakt, met uw welnemen. Want ik heb gehoord hoe de heer feunix uit zijn ei gekomen is. En nu vermoed ik, dat u het betreurenswaardige van de welput en de kaarsenkronen hebt ingezien. Mag ik zo vrij zijn te menen, dat alles weer bij het oude is?"

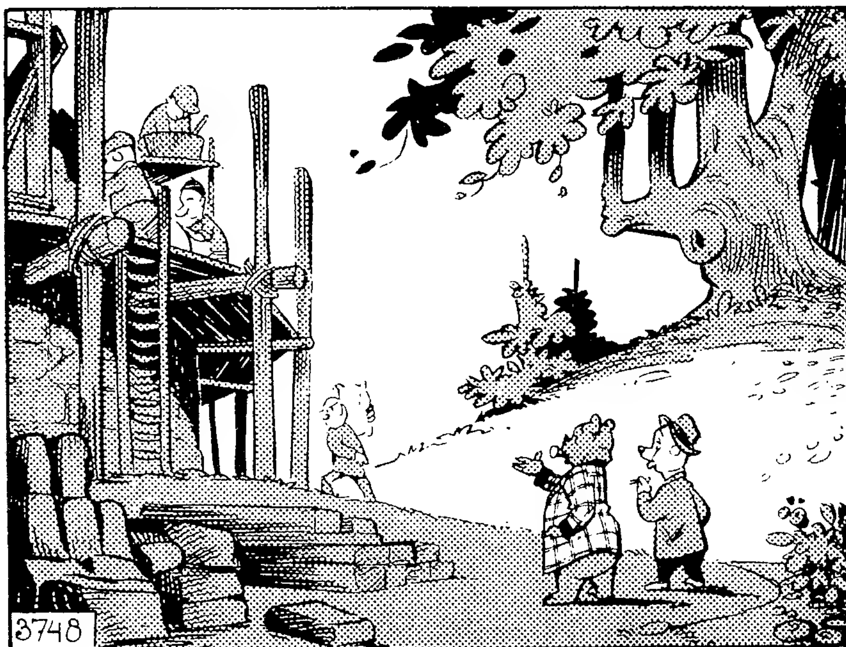
„Graag, Joost", zei heer Bommel verrast. „Ik ben blij, dat je weer terug wilt komen, als ik begrijp, wat je bedoelt. Maar bij het oude? Nee, was het maar waar. Mijn mooie oude balken vol herinneringen zijn verkoold door toedoen van de ongeschoolde werkman Wammes Waggel. Hoe kom ik aan fraai, antiek hout- en metselwerk?"

De bediende wees glimlachend op een naderende vrachtauto, die beladen was met stutten en binten van zwaar eikehout.

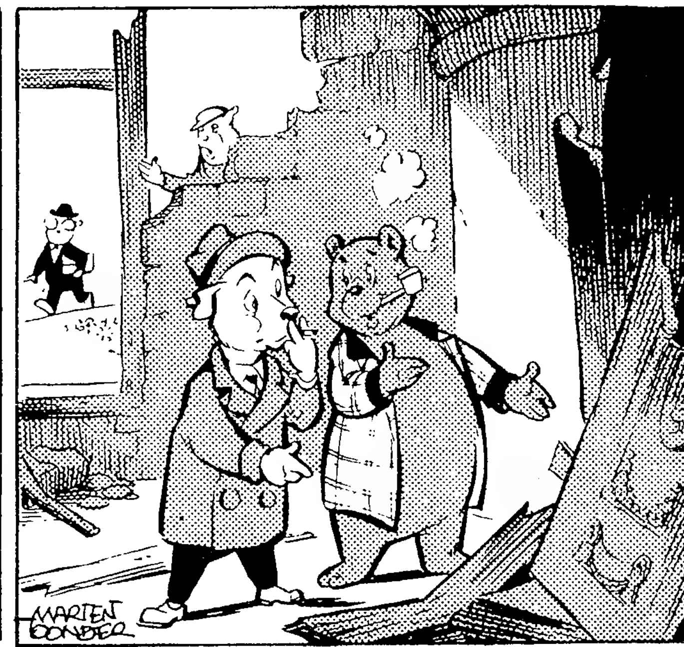
„Misschien kan ik u van dienst zijn", zei hij. „Mijn zwager is aannemer en hij is bezig de oude stadswijk te slopen. U weet wel, waar die nieuwe parkeerplaats komt. Zodoende heeft hij antiek materiaal genoeg. Ik heb hem aangeraden even langs te rijden, als u mij toestaat."

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

3748 Heer Bommel had een lang gesprek met de zwager van Joost, die de sloper van de oude stadswijk was. En omdat geld geen rol speelde waren ze het spoedig eens.

De wakkere aannemer richtte enkele steigers op en begon aan de opbouw van Bommelstein met het oude materiaal, dat hij uit de sloop haalde.

,,Allemaal goed eikehout'', sprak hij prijzend. ,,Zo vindt men het niet meer, vandaag de dag. Het is natuurlijk gebruikt en het zal niet meevallen wanneer u een moderne inrichting wilt hebben.''

,,Ik wil geen moderne inrichting hebben'', zei heer Ollie kort. ,,Geen hupsafladder in Bommelstein, als u begrijpt, wat ik bedoel.''

,,O juist'', hernam de bouwer. ,,meneer houdt meer van ouderwets; oolt fieniesj en zo.''

,,Ook niet'', zei heer Bommel. ,,Ik houd gewoon van mijn eigen stijl. Er gaat niets boven een gotieke boekenkast, zei mij vader altijd — en daar houd ik mij aan.

De aannemer tikte vol begrip tegen zijn pet.

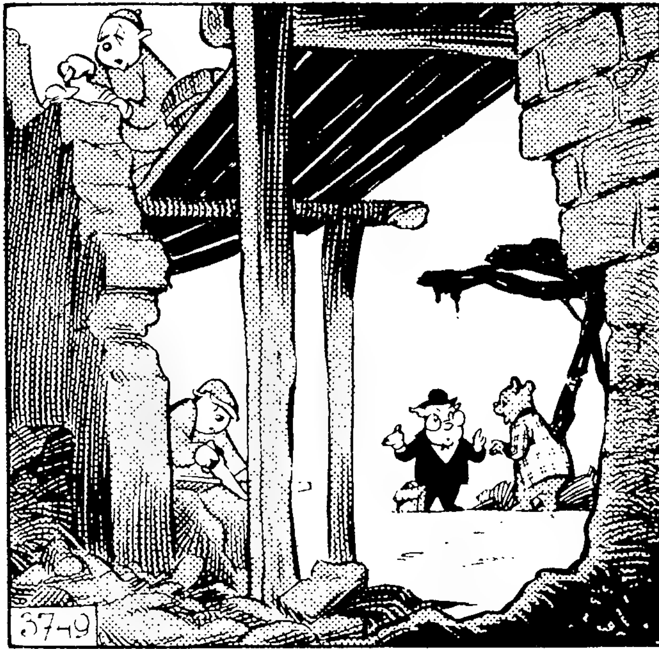
,,Dat zal wel gaan'', meende hij. ,,Maar wat wilt u met deze stukken hout? Die hebben we tussen de rommel gevonden — en ik denk, dat het een oude kast is geweest,''

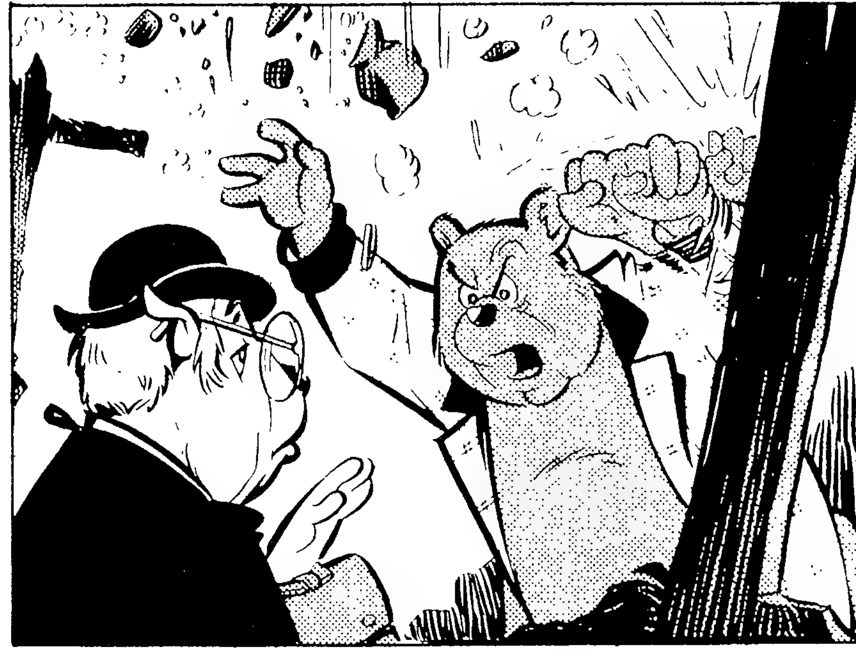
,,Dat was een pracht kast'', bevestigde heer Ollie. ,,Een phoenix-kast die een beetje in brand is geraakt. Zet hem maar weer in elkaar. Maar u moet hem wel uitbijten en gladschuren, hoor!''

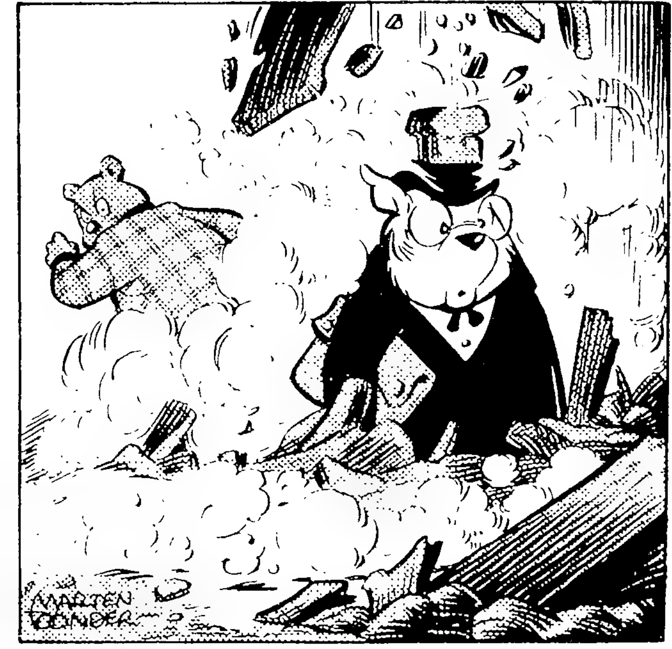
Terwijl dit gesprek plaats vond, naderde over de weg de bezige gestalte van de ambtenaar Dorknoper...

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

3749 De ambtenaar Dorknoper hield halt voor het slot Bommelstein en monsterde de opbouwingswerkzaamheden met een kille blik.

„Hier wordt gemetseld", sprak hij tot heer Ollie, die naar buiten trad.

„Ja, eindelijk, hè?" gaf heer Bommel toe. „Mooi, degelijk werk, met oude balken en zo. Het wordt echt iets voor een heer van mijn stand, dat zult u zien."

„Het is niet aan mij om dat te zien", zei de beambte. „Dat moet de schoonheidscommissie beoordelen."

„O, de schoonheidscommissie", herhaalde heer Ollie verward. „Nu, die zal tevreden zijn, hoor. De schoonheid van Bommelstein is algemeen bekend. Die kan men rustig aan een Bommel overlaten."

„Wij laten niets aan iemand over", zei de heer Dorknoper berispend. „Mag ik uw opbouw-vergunning even inzien? En de bouwplannen? En de daartoe strekkende goedkeuring van de commissie, als bedoeld in artikel tweeëndertig tweede lid?"

„Die heb ik niet", zei heer Ollie, rood aanlopend.

„In dat geval", hernam de ambtenaar eerste klasse, „moeten deze werkzaamheden onmiddellijk gestopt worden en dient het reeds gemetselde met de grond gelijk te worden gemaakt. De voorschriften zijn scherp op dit punt."

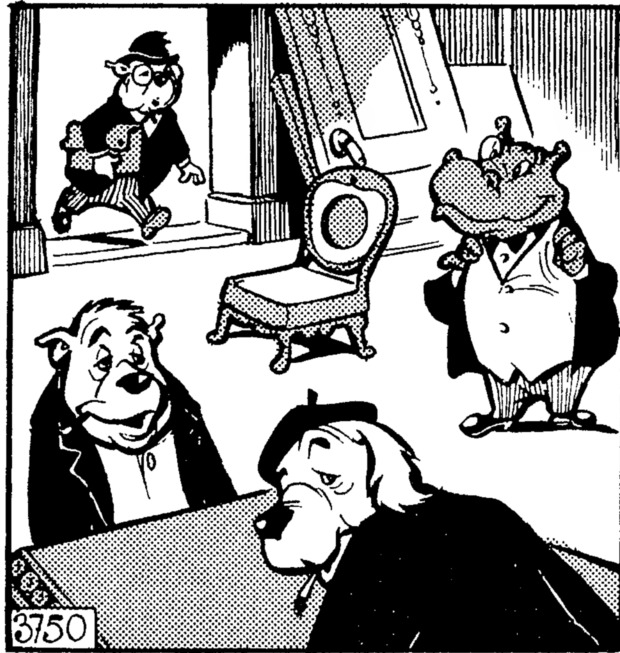
Heer Bommels zelfbeheersing verliet hem geheel.

„Dit", riep hij uit, terwijl hij met zijn vuist op een stutbalk hamerde, „dit is mijn huis en ik laat het bouwen zoals ik wil en ik heb met de voorschriften niets te maken. En ook met de vergunning niet en met de feunix niet en met de hupsafladder niet! Uit!"

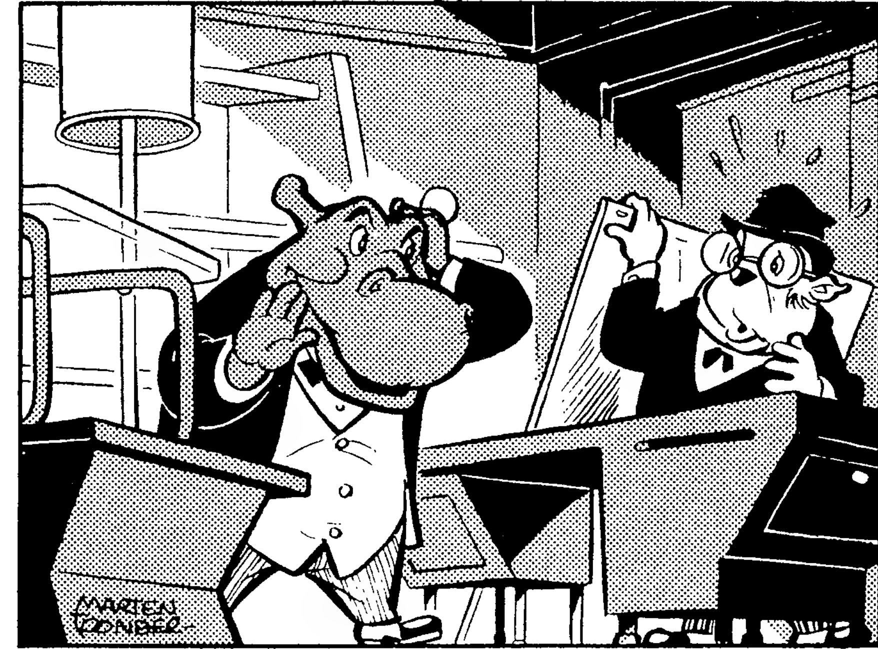
Na deze scherpe woorden liep hij driftig weg; de ambtenaar tot aan de taille in neerstortend puin achterlatend.

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

3750 De burgemeester had zijn vernieuwingsplannen krachtig doorgezet, dat bleek. Want terwijl enkele verhuizers het oude meubilair uit zijn werkkamer ten stadhuize droegen was een ander groepje doende met het binnensjouwen van fris, modern staal- en glaswerk.

„Dat ruimt op", sprak de magistraat opgeruimd. „Drommels, wat hing dat oude eikehout mij de keel uit. Het remde mijn werklust!"

Er werd geklopt en de ambtenaar Dorknoper trad binnen om zijn beklag te doen over de behandeling die hij van heer Bommel had ondervonden.

Het rumoer van de verhuizing stoorde hem wel enigszins; maar omdat zijn ontstemming erg hoog zat wist hij zich toch verstaanbaar te maken.

„In plaats van zijn vergunningen te tonen stortte hij afbraak over mij uit!" zo riep de beambte op schrille toon.

„Ja, ja", zei de heer Dickerdack, „ga even opzij, Dorknoper, daar komt mijn nieuwe bureau aan."

„Hij had niets met vergunningen te maken, zei hij", voer de ambtenaar eerste klasse voort. „Hier moet een voorbeeld worden gesteld, burgemeester!"

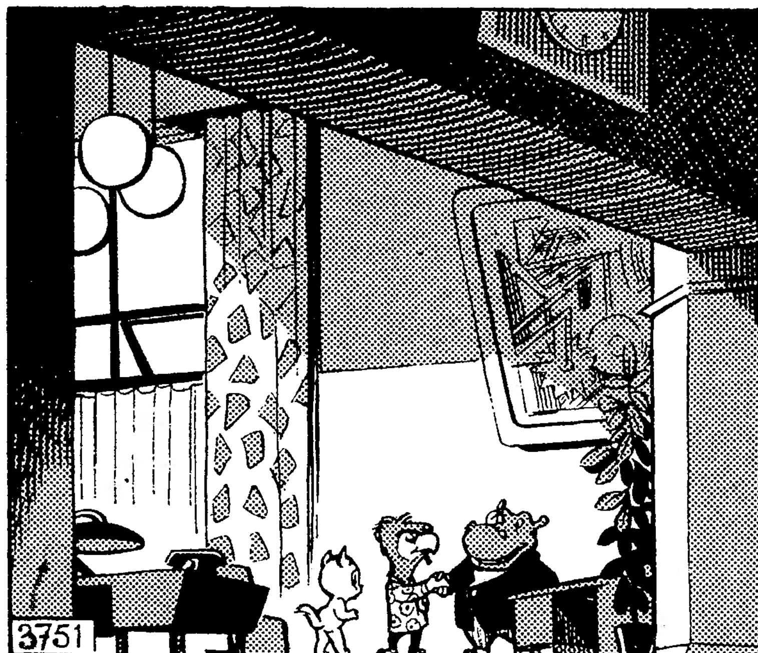
„Zet die glasplaat daar maar neer", zei de magistraat. „Voorzichtig, Dorknoper, gooi het ding niet om, het is breekbaar. En wat Bommel betreft; je moest hem maar met rust laten."

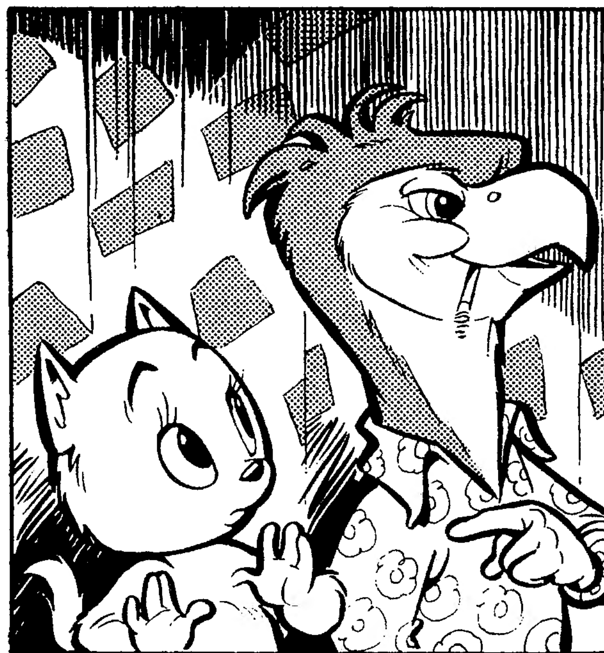
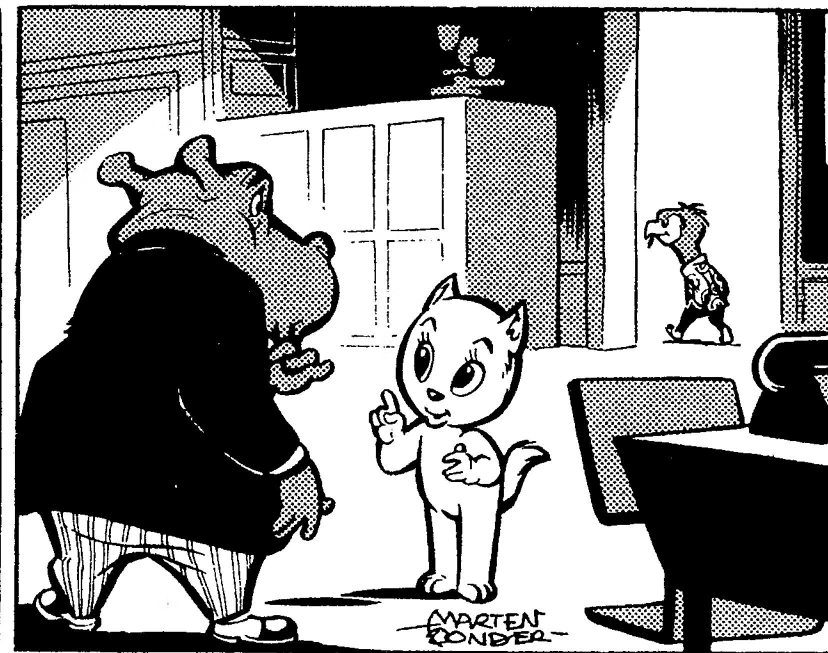
„Maar de toestemming van de commissie!" riep de beambte boven de stalen buizen uit.

„Laat maar", besloot de burgemeester. „Hij heeft de feunix waardig ontvangen — en daardoor is de geest van vernieuwing hier vaardig geworden. We moeten iets door de vingers kunnen zien."

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

3751 Toen de kamer van de burgemeester in een nieuwe, frisse stijl was ingericht, nodigde hij de feunix uit voor een gesprekje. Tot zijn verrassing verscheen de jongeling in gezelschap van Tom Poes, waar hij zolang logeerde.

„Ik krijg gitaarlessen van deze knaap", legde de feunix uit. „Daarom heb ik hem maar meegenomen."

„O juist", zei de magistraat, een weinig verward. „Nu, dat is geen bezwaar, hoewel ik u liever onder vier ogen had gehad. Ik wilde u uitnodigen om zitting te nemen in de Commissie tot Vernieuwing van Rommeldam."

„Zitting in wàt?" riep de ander ongelovig uit.

„In de Commissie", herhaalde de heer Dickerdack geduldig. „We gaan de stad moderniseren. Oude wijken afbreken; brede straten aanleggen voor bromfietsen; prettige parkeerplaatsen en flats voor duizend gezinnen in één blok. En nu meende ik, dat u de aangewezen figuur waart om uw naam aan dat streven te verbinden."

„Niks voor mij!" riep de feunix hoonlachend uit. „Ik heb wat beters te doen dan met oude sokken in commissies te zitten! Ik trek met zijn gitaar de wijde wereld in; neem hèm maar!"

Met deze woorden wees hij op Tom Poes en daarna liep hij bonkend het vertrek uit.

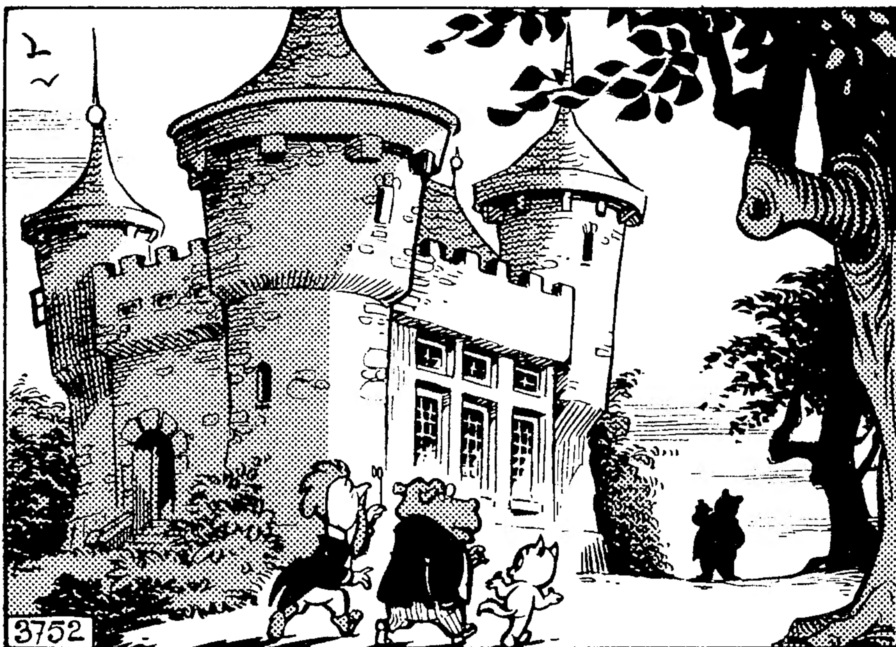
De burgemeester oogde hem verslagen na.

„Wie had dat nu kunnen denken", prevelde hij hoofdschuddend. „Ach, waar moet het met de jeugd naar toe? Trouwens, u bent te jong voor de commissie, meneer Poes. Vernieuwing is een ernstige zaak voor rijpe en ervaren burgers; dat zult u kunnen begrijpen."

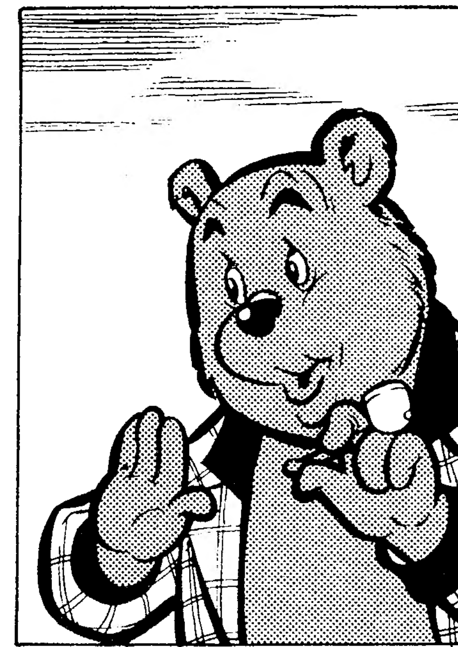
„Ja", gaf Tom Poes toe, „u kunt beter heer Bommel nemen. Die heeft tenslotte de feunix waardig ontvangen."

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

3752 De burgemeester belde de markies op om hem het onbegrijpelijke gedrag van de feunix te melden. Ook bracht hij de edelman op de hoogte met het voorstel van Tom Poes, om heer Ollie uit te nodigen in plaats van de ontspoorde jongeling.

Het pleit voor de markies, dat hij met dat plan instemde.

„Deze Bommel blijft natuurlijk een twijfelachtige figuur", sprak hij. „Maar we moeten toegeven, dat hij de feunix op de juiste wijze uit het ei heeft laten komen."

Zo begaven de beide hooggeplaatste burgers zich dus, samen met Tom Poes, naar Bommelstein.

De verbouwing van het slot was nagenoeg gereed — en heer Ollie stond buiten van het schouwspel te genieten, toen het groepje naderde.

„Het gebouw is zo goed als nieuw", zei hij trots. „Ik bedoel; zo goed als oud, als u begrijpt wat ik bedoel."

„Ja, heel aardig", gaf de magistraat toe. „We komen u uitnodigen om zitting te nemen in de Commissie tot Vernieuwing van Rommeldam, heer Bommel. U hebt de feunix-geest zo goed begrepen, dat..."

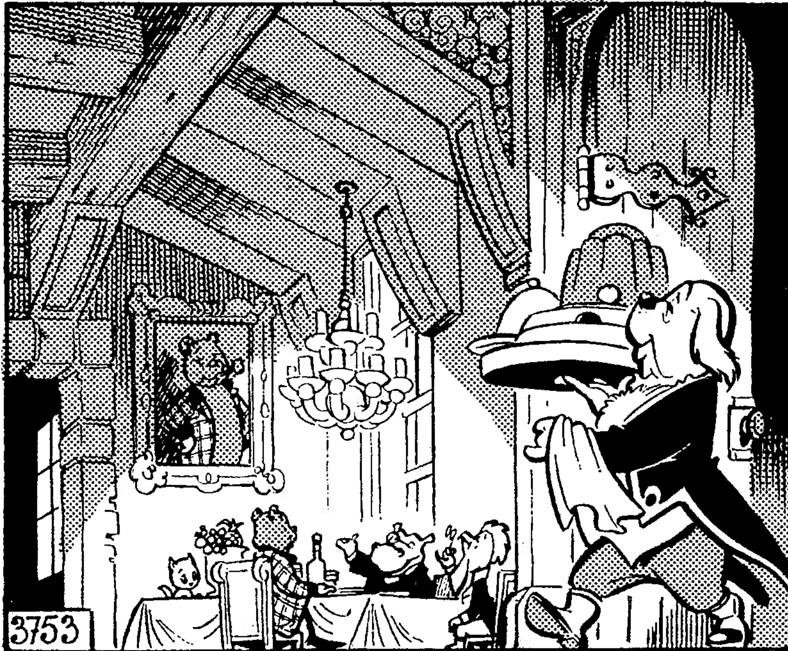
„Nee", zei heer Ollie, met een ongewone beslistheid, „dat kan ik niet doen. Voor mij geen vernieuwing meer — en ook geen veroudering, als u mij volgen kunt. Mijn goede vader zei altijd: „Ollie, jongen, een Bommel heeft zijn eigen stijl". Nu, daar houd ik mij aan!"

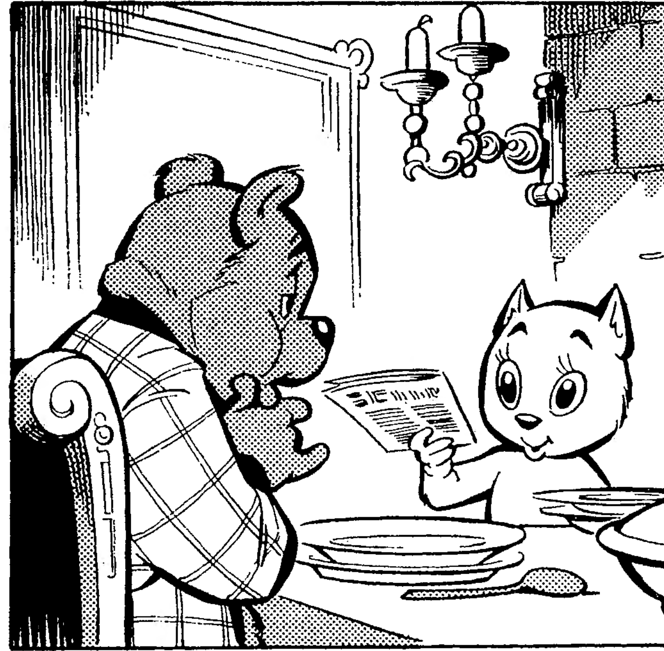
„Parbleu", prevelde de edelman, „dat is kras!"

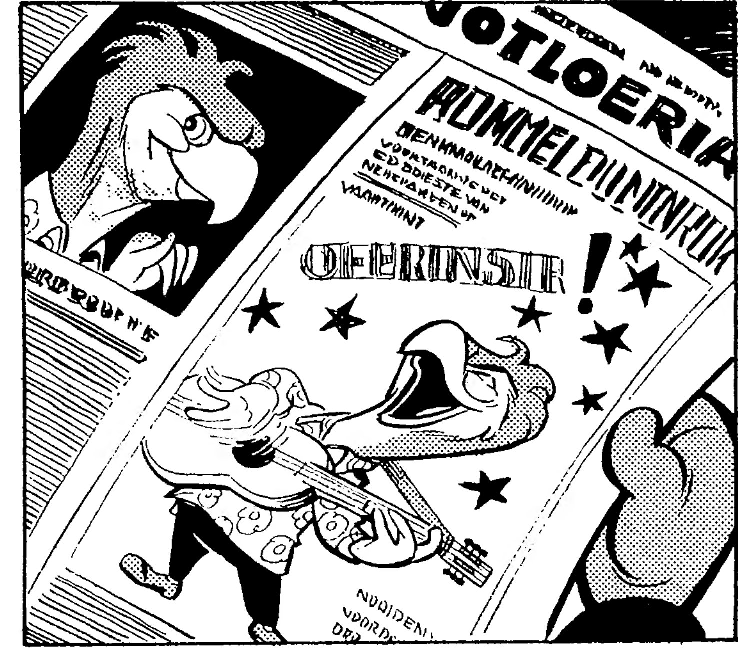
„Zo ben ik nu eenmaal!" verklaarde heer Ollie fier. „Maar als de heren zin hebben om te blijven eten... Joost heeft de maaltijd al wel klaar, denk ik."

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

3753 Joost had een eenvoudig doch smakelijk maal bereid, zoals zijn gewoonte was. De burgemeester en de markies ontdooiden dan ook al spoedig en de eerste hield een korte redevoering.

„Het is jammer, dat heer Bommel geen zitting wil nemen in onze Commissie tot Vernieuwing van Rommeldam", besloot hij. „Maar dank zij hem is er een frisse geest in onze gemeente gekomen. Een echte feunix-geest, mag ik wel zeggen."

„Ach ja", zei heer Ollie gevleid, „maar dat is meer een Bommel-geest dan een feunix-geest, als u begrijpt wat ik bedoel. Ik ben benieuwd hoe het met hem gaat, want ik weet niet wat eigenlijk de feunix-geest is. Weet u het?"

Daar wist niemand zo gauw een antwoord op, maar Tom Poes had een krant meegenomen en die bracht hij nu te voorschijn.

Op de voorpagina prijkte een groot portret van de jonge feunix en daaronder stond te lezen: „De uitvinder van een nieuwe denkwijze: Het Feunixme (weg met het oude — en wat er komt zien we nog wel)". Daarnaast was een advertentie geplaatst, waarop dezelfde jongeling was afgebeeld met een jazzgitaar.

„Hedenavond concert!" stond er onder. „Ik ben de fi, ik ben de fa, ik ben de feunix, e.a. hits".

Er viel een stilte, die tenslotte verbroken werd door de markies.

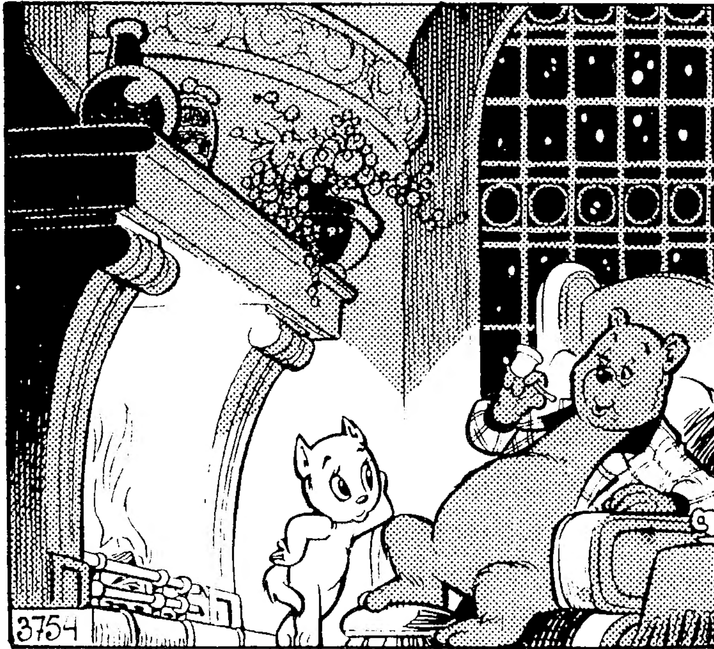
„Par exemple!" prevelde de edelman. „En dan te bedenken, dat deze figuur uit een oud en edel geslacht stamt. Waar gaan we naar toe?"

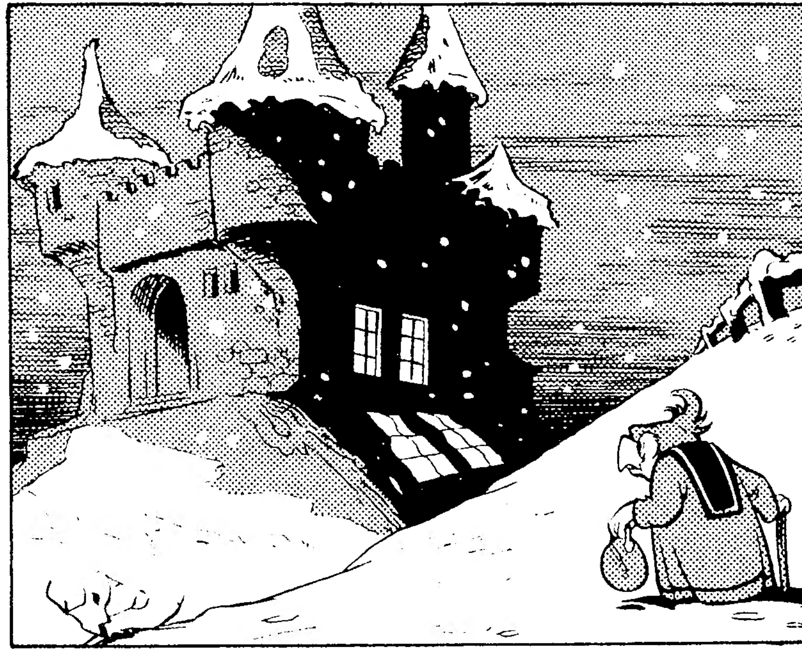
„Het ziet er somber uit met de wereld", mompelde de burgemeester bekommerd.

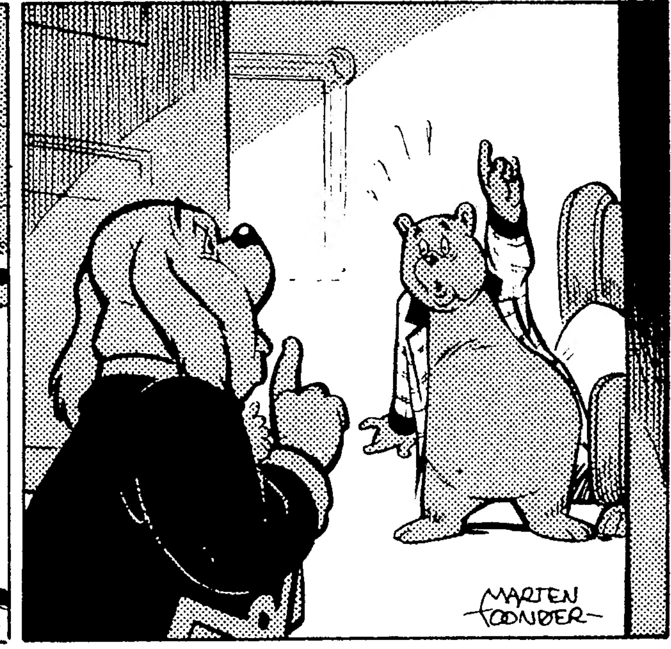
„Dat dacht ik eerst ook", zei heer Ollie opgewekt. „Maar toen dacht ik: wat kan er eigenlijk gebeuren zolang er nog een Bommel bestaat?"

TOM POES en de Feunix

Door Marten Toonder

3754 Dit is dus eigenlijk het einde van de feunix-geschiedenis. Maar omdat er misschien lezertjes zijn, die willen weten wat er verder met de feunix gebeurde zal ik er nog iets meer van vertellen.

Op een koude winteravond dan, een tijd later, zaten heer Ollie en Tom Poes bij het knappende haardvuur over hem te praten.

,,Het was een hele slag voor de burgemeester'', zei Tom Poes. ,,In plaats van in die Commissie tot Vernieuwing van Rommeldam ging de feunix er met mijn gitaar van door, weet u nog wel?''

,,Ja, ja'', zei heer Bommel hoofdschuddend. ,,Die jeugd, die jeugd. Neem er een voorbeeld aan, jonge vriend. Doe goed je best en luister niet naar slechte vrienden, zei mijn vader altijd — en daar houd ik mij aan...''

Hij zweeg verschrikt, want buiten werd een naderend gezang hoorbaar. Het was de stem van een grijsaard, die met versleten neusstem zong: ,,Na de nieuwe mi, de nieuwe mo, de nieuwe maan, de oude maan. Waar zal mijn wieg eens staan? Van je kris, je kras, je krinkelbaan...

Het lied stierf weg en kort daarop werd er gebeld.

,,Daar is een bejaard heer om u te spreken'', zei de bediende Joost, binnentredend. ,,Hij zoekt iemand met begrip voor mooie, oude dingen. Die wil hij een verheven taak opgedragen, zei hij. Het is de feunix, als ik zo vrij mag zijn — en hij heeft een tasje bij zich met een ei er in.''

,,Stuur hem weg, Joost!'' riep heer Ollie met bleke lippen. ,,Zeg maar dat ik... dat ik...''

,,Zeg maar, dat heer Bommel zijn eigen taak heeft'', zei Tom Poes.

,,Dank je'', prevelde heer Ollie, het hoofd afwissend. ,,Het is een mirakel hoe snel die feunix verouderd is. Nu zie je maar eens hoe het met zulke figuren gaat, jonge vriend! Laat het een les voor je zijn.''

EINDE

920516